

Komunitator

Časopis KONCERNA KOLEKTOR Letnik 16 Pomlad 2016

številka
78

Spremembe v zdravstvu
Planiškemu vetrovniku ni enakega na svetu
40 let Karate kluba Kolektor Idrija

Si ne upate iz avta? Kar brez skrbi.

Več kot le avtomobilsko zavarovanje
z dodatnimi ugodnostmi v akciji Sprosti čas:

- zavarovanje **prtljage**,
- zavarovanje **odgovornosti
in asistenc** za kolesarje,
- zavarovanje **rehabilitacije**
po prometni nesreči in
- do 30 EUR popusta pri **letnem
turističnem zavarovanju**.

Več na triglav.si.

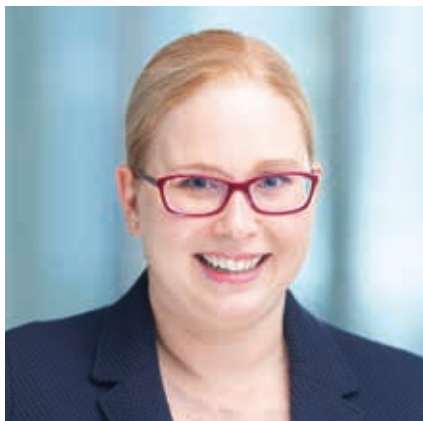
  Zavarovalnica Triglav

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Polona Rupnik
Glavna in odgovorna urednica

Stopimo izven okvirov ter bodimo inovativni in kreativni

Po besedah prof. dr. Boruta Likarja, ki se ukvarja z raziskovanjem in poučevanjem inovativnosti, je razumevanje inoviranja in inovacij odvisno od zaznavanja in vrednotenja teh v družbenoekonomskem okolju, torej od tega, kakšen je prevladujoč odnos družbe do ustvarjalnosti, inventivnosti, inovativnosti, prevzemanja tveganj in kulture inoviranja. Pogosto prisotno ozko zajemanje inovacij kot zgolj tehničnih izboljšav, ki se dogajajo v proizvodni dejavnosti, je ena od pomembnih ovir pri spodbujanju inovacijske dejavnosti. Kajti inovativnost ni omejena zgolj na industrijo. Če pomislimo širše, se z inovativnostjo srečujemo vsak dan, na vseh področjih našega življenja. Tako kot sta inovativnost in kreativnost pogoj za rast in razvoj podjetij, sta tudi pogoj, da si naš vsakdan naredimo lepši, boljši, bolj zanimiv.

Zavedati se moramo, da je po letih ustaljenih praks težko narediti preskok in kar naenkrat začeti razmišljati kreativno, iskati probleme in jih reševati, biti pogumen do novih stvari ... To namreč pomeni, da moramo najprej v veliki meri spremeniti samega sebe, da smo lahko potem inovativni.

Ljudje imamo določene prirojene lastnosti, pravi doc. dr. Andrej Pompe in dodaja, »da se te kmalu izrazijo v afinitetah, vendar pa človek pogosto ne odkrije, kakšni biseri se skrivajo v njem. Inovativnost je zagotovo nekaj, kar imamo vsi. Razlikovanja se pojavijo bolj na nivojih razmišljanja in zaznavanja.« Za vzor so nam lahko Kolektorjevi inovatorji leta, ki vsako leto znova navdušijo s svojo inovativnostjo in kreativnostjo. Čeprav si ta naziv prisluži le peščica zaposlenih, pa je tistih, ki pogumno podajajo svoje predloge, vedno več. In prav je tako. Ne dvomim v to, da so tudi v zasebnem življenju polni idej.

Slovenski primer dobre prakse, pri katerem sta svoje znanje strnila znanstvena sfera in gospodarstvo, je vetrovnik v Planici, ki je namenjen tako skakalcem kot padalcem. Je plod »domače« inovativnosti, ki jo bodo nedvomno posnemali tudi drugod po svetu, trenutno pa je edinstven primer.

Bodite torej inovativni, bodite kreativni, bodite pogumni in uresničite svoje ideje.

ADEL
AVTODELI

**NOVO V
IDRIJI!**

PRIVARČUJTE PRI VZDRŽEVANJU VAŠEGA VOZILA

Obiščite nas na Arkovi 13, pokličite na 05/ 373 40 43 ali 031 370 013
in spoznajte **Ekskluzivni "KOLEKTOR popust"** na vse
avtomobilске dele iz naše ponudbe.

Adel d.o.o., Stegne 31, Ljubljana, 2016

Slike so simbolične.

PNEVMATIKE

Sava

DUNLOP

GOODYEAR

UNIROYAL

MICHELIN

FULDA

Kleber

NOKIAN
TYRES

BRIDGESTONE

Continental

SEBRING

PIRELLI

BRISALCI IN AKUMULATORJI

Valeo

BOSCH
Tehnika za življenje

FIAMM
+

ekskluzivni

KOLEKTOR POPUST

ZA VSE ZAPOSLENE V PODJETJIH KONCERNA KOLEKTOR

NA VSE AVTODELE

OLJA, MASTI, TEKOČINE ZA STEKLA, ANTIFRIZ

wolf
THE VITAL LUBRICANT

ŽARNICE

Originalni rezervni deli

in originalom enakovredni
avtomobilski

www.adel.si

klicni center

01/583 03 30

mehanika | električna | karoserija | klima
vulkanizerstvo | olje | dodatna oprema
diagnostika | orodje

Ljubljana - Stegne 31 (01/583 03 30) • P.E. Ljubljana - Zaloška (01/520 02 33) • P.E. Brezovica - Špan (01/365 54 91) • P.E. Grosuplje (01/786 32 44) • P.E. Ivančna Gorica (01/787 73 33) • P.E. Kamnik (01/839 78 91) • P.E. Kranj (04/235 47 00) • P.E. Lesce (04/537 90 00) • P.E. Celje (03/425 07 80) • P.E. Ravne na Koroškem (02/821 53 50) • P.E. Slovenska Bistrica (02/600 10 41) • P.E. Maribor - Jadranska (02/330 42 80) • P.E. Maribor - Tezno (02/330 42 90) • P.E. Ptuj (02/330 42 87) • P.E. Murska Sobota (02/530 83 90) • P.E. Novo mesto (07/393 51 70) • P.E. Postojna (05/662 58 86) • P.E. Portorož - Lucija (05/677 18 58) • P.E. Koper (05/662 58 80) • P.E. Nova Gorica - Jung (05/333 46 53) • P.E. Sežana (05/734 14 14) • P.E. Izola (05/640 13 79) • P.E. Idrija (05/373 40 43) • P.E. Šoštanj (03 425 07 88)

Komunitator

Časopis KONCERNA KOLEKTOR Letnik 16 Pomlad 2016

Fotografija na naslovnici
Arhiv Kolektor Kolinga

Izdaja: FMR - MEDIA založništvo publikacije in promocija d. o. o., **Direktorica:** Tadeja Golob, **Glavna in odgovorna urednica:** Polona Rupnik, **Uredništvo:** Arkova 43, 5280 Idrija, **E-mail:** polona.rupnik@kolektor.com, **tel.:** (05) 37 50 599, **GSM** 051 689 204, **Grafični oblikovalec:** Andrej Potočnik
Sodelavci: Marija Benčina, Robert Čerin, Anja Erjavec, Urška Močnik, Mojca Progar, Polona Rupnik, Jernej Sever, Robert Šabec, Maja Filipič Trpin, Maja Vojska, Anka Vončina, Mojca Zajc **Fotografije:** arhiv AHKSLO, Arhitekturni nasvet, Miha Tratnik Bajc, Boštjan Berglez, Dušanka Černalogar, Manca Čujež, arhiv družbe ELES, Anja Erjavec, Iztok Hvala, arhiv ZD Idrija, Ivan Ivanovski, arhiv Ladislava Kladnika, arhiv Mihe Klavžarja, arhiv Staša Kleindiensta, arhiv Kolektor Kolinga, arhiv Jake Križaniča, Nejc Menard, arhiv Moderne galerije, arhiv Kolektor Orodjarne, Polonca Pagon, Miran Podobnik, Katjuša Poljanšek, Polona Rupnik, arhiv Kolektor Strix, Jani Sever, Urban Štebljaj, Bojan Tavčar, Maja Vojska, Mojca Zajc, arhiv Mihe Zupina **Oblikovna zasnova:** Futura DDB d.o.o. **Jezikovni pregled:** Anja Bolko **Naklada:** 8000 izvodov **Naročnina:** časopis je brezplačen **Tisk:** Delo d.o.o. **Distribucija:** Pošta Slovenije Časopis si lahko ogledate na spletni strani: www.fmr.si, www.kolektor.com **Naslovnica:** Vetrovnik

Copyright© FMR - MEDIA. Fotografije in vsebina časopisa so zaščiteni z avtorskimi pravicami. Nobenega dela časopisa ni dovoljeno razmnoževati, niti kako drugače kopirati, navedbe iz njega pa je mogoče uporabiti le po predhodnem pisnem dovoljenju izdajatelja

10

Utrip lokalne skupnosti
Enkrat bo – upamo, da kmalu

14

Utrip lokalne skupnosti
Idrija, gospodarsko najmočnejša slovenska občina

24

Poganjamo prihodnost
Inovativnost je način življenja

40

Delimo znanje
Dijaki bodo dobili sodobno učno strojno delavnico

46

(Ne)znani (ne)znanci
Slikovite pripovedi na slikarskem platnu

50

Razglednica iz tujine
Vasica Mazembe – kraj, kjer sonce sije tudi ponoči

54

Energetika
Kolektor Etra izdelala največji transformator do zdaj

Šport in rekreacija
Ob 40-letnici Karate kluba Kolektor Idrija

Študijski krožek »Dejavniki prostorske ureditve pri izvajanju s turizmom povezanih dejavnosti na kmetiji«, ki deluje pod okriljem ICRE, je na ogled postavil razstavo z naslovom Naše podeželje – naša priložnost. Na podeželju je prostorska ureditev pogosto neustrezna, kar vodi v slabšo kakovost turistične ponudbe. Osrednja ideja snovalcev razstave je bila s pomočjo razstave izboljšati podeželsko sliko in podati rešitve zanjo. Vizualna podoba, stik z naravo in prijeten domač ambient so ključni elementi za kakovostno in uspešno trženje turistične ponudbe. Pri zamisli so sodelovali mladi arhitekti, strokovnjaki za razvoj podeželja, krajinski arhitekti iz skupine Arhitekturni nasveti ter lokalni pridelovalci in ponudniki kmečkih storitev. Primeri izdelane pilotne študije so bili predstavljeni na kmečki tržnici v Idriji, kasneje v izložbi pokrite tržnice, nato pa še v izložbi blagovnice pri hotelu Cerkno.

Idrijske klekljarice so se s svojo večšino predstavile v Bruslju, kamor so bile povabljene kot soustvarjalke evropske kulturne dediščine. V enem najimenitnejših razstavnih prostorov Evropskega parlamenta so postavile razstavo »Idrijska čipka – živa dediščina Evrope«. Razstavo je otvorila poslanka Evropskega parlamenta Patricija Šulin, dogodek pa je glasbeno popestril mlad violinist Erin Čoralić.

Vseslovenski projekt PrYde, kar je akronim za Promocijo dediščine skozi generacijo Y, je projekt skupine študentov družboslovja in naravoslovja, ki z modernimi telekomunikacijskimi trendi želijo združiti dediščino in tradicijo našega okolja. Eden od temeljnih projektov je spletna aplikacija prYde, kjer je kot pilotni primer prva zaživela Idrija, postopno pa bodo dodani tudi drugi slovenski kraji. Cilj projekta je k sodelovanju povabiti slovenske osnovne in srednje šole ter druge nosilce in ohranjevalce lokalne dediščine, dijake in osnovnošolce pa spodbuditi, da bodo aktivno polnili spletno aplikacijo in s tem krepili svoj odnos in poznavanje dediščine svojega kraja.

Novim članom zelene sheme slovenskega turizma so v Ljubljani slovesno podelili znake Slovenia Green. Med prejemniki znakov sta tudi Idrija in Cerkno, ki sta dobila srebrni znak Slovenia Green Destination. S tem se mesti na področju turizma predstavljata kot družbi in okolju prijazni destinaciji. Namen zelene sheme, ki se je prvič izvajala lansko leto, je pospešiti razvoj trajnostnega turizma v Sloveniji ter povečati njegovo inovativnost in konkurenčnost. Pridobljen znak članom prinaša tudi prednosti na področju promocije prek nacionalnih in mednarodnih kanalov.

Vlada je sprejela odlok o razglasitvi klekljanja čipk za živo mojstrovino državnega pomena, ki ga je pripravilo Ministrstvo za kulturo. Za mojstrovino se lahko razglasi dediščino, ki je na območju Republike Slovenije pomemben vir razumevanja zgodovinskih procesov in njihove povezave z današnjo kulturo. Živa mojstrovina se razglasi z namenom povečanja zavedanja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni ter krepitve njene prepoznavnosti in spodbude k ohranjanju. To je tudi prvi in nujen korak države, ki želi s tem delom kandidirati za vpis na Unesco seznam svetovne dediščine.

Društvo tabornikov Rod aragonitnih ježkov Cerkno je priredilo že 6. prvenstvo v družabni igri »Človek ne jezi se«. Zabavnega tekmovanja se je letos udeležilo 250 tabornikov iz desetih rodov po Sloveniji, kar je presežlo pričakovanja organizatorjev. Igralci so se pomerili v treh starostnih kategorijah, največ sreče v metanju kocke pa je imel Rod soških mejašev Nova Gorica. Za izpadle tekmovalce je potekala fotoorientacija po cerkljanskih ulicah, kjer so spoznavali narečje, običaje in prebivalce kraja.

Mestni muzej Idrija se ponaša z novo stalno razstavo Po sledi Merkurja avtorice Marije Terpin Mlinar. Vsebina prikazuje pomemben del idrijske zgodovine, tehnološke in tehnične dediščine, ki je povezana s pridobivanjem živega srebra in je vpisana na Unescov seznam svetovne dediščine. Razstava prezentira skupno dediščino Idrije in španskega Almadena, kjer sta nekoč delovala dva največja rudnika živega srebra na svetu ter njun vpliv na razvoj družbenega in kulturnega življenja v mestih. Razstavo sta slavnostno odprla predsednik Slovenske nacionalne komisije za UNESCO, prof. dr. Radovan Stanislav Pejovnik, ter idrijski župan, Bojan Sever. Z muzejsko razstavo zgodba o povezanosti dveh rudarskih mest krepi njuno skupno identiteto in ju zavezuje k pripadnosti skupni zgodovini.

Dijaki Gimnazije Jurija Vege Idrija so bili lansko leto uspešni na številnih področjih tako v državnem kot v svetovnem merilu. Najuspešnejše med njimi je na sprejem povabil idrijski župan Bojan Sever, ki z veseljem spremlja živahna dogajanja na šoli ter ceni izjemne uspehe. Čestital je uspešnim dijakom, ki so preteklo leto z zavirljivimi dosežki opozorili nase doma in v tujini. Svetoval jim je, naj konkurenčna znanja in neprecenljive izkušnje nabirajo tudi v tujini, sam pa si bo prizadeval, da bo mesto postalo zanimivo tudi za zaposlovanje mladih, za katere upa, da se bodo po koncu izobraževanja vrnili v Idrijo in tu uresničili svoje karijerne ambicije.

Planinsko društvo Idrija so na državnem tekmovanju Mladina in gore v Trzinu zastopale tri ekipe, ki so pometle z vso konkurenco, saj so se vse tri domov vrnile z medaljami in pokali ter nazivom državnih prvakov. Med 25 srednješolskimi ekipami sta Luka Jesenko in Ana Petkovšek osvojila naslov državnega prvaka, v konkurenci osnovnošolcev pa je na prvi stopnički stala ekipa Idrijski jegličiči, na tretji pa Pr'Farski gamsi. V okviru tekmovanja sta potekala tudi literarni in likovni natečaj o planinskih taborih pred 60 leti in čez 60 let, kjer je Barbara Čibej iz ekipe Idrijskih jegličičev z literarnim besedilom »Prijateljstvo nekoč, nekje tam gori ...« osvojila prvo mesto. Prihodnje leto bo 28. tekmovanje Mladina in gore gostila Idrija.

Idrija beleži povečan obisk turistov, med katerimi je dobra polovica domačih gostov, v primerjavi z letom 2014 pa se je lani delež tujih gostov povečal za skoraj 28 odstotkov. Največ je Italijanov, sledijo Nemci in Francozi. Mesto še vedno išče rešitve, s čim obiskovalce v mestu zadržati več dni in kako jim ponuditi celovito in kakovostno turistično infrastrukturo. Izziv ostaja v neenotni ponudbi turističnih produktov in enoviti turistični vstopnici, v zadostni in kakovostni prenočitveni kapaciteti ter dostopnosti gostinskih storitev s hrano, kjer bi gostje lahko uživali ob tradicionalni kulinariki.

Na Gimnaziji Jurija Vege v Idriji se je letošnji tradicionalni Kulturni maraton začel z okroglo mizo na temo 45-letnice Pionirskega doma, ki je na idrijski gimnaziji deloval še v času, ko je bila tam vzgojiteljska šola. V znamenju dogodka so se prvošolci z Andrejem Rozmanom Rozo pogovarjali na temo knjige Živalska kmetija, drugošolci so si ogledali film Gran Torino ter se pogovorili z dr. Dušanom Rutarjem, tretješolci so spoznali film Doberdob in govorili z režiserjem Martinom Turkom, četrtošolci pa so poslušali dr. Miho Javornika na temo Tolstoja. Organizirane so bile tudi sociološke delavnice o medijski podobi žensk ter o tolerantnosti in delavnice, namenjene predšolskim otrokom. Gostje so se lahko udeležili tudi gledališke, literarne, kulinarčne, radioamaterske ter fotografske delavnice, jam sessiona ter se naučili nekaj švedskih besed. Prireditev so zaključili s pokušno dobrot in premiero dokumentarnega filma o slovenski zabavni glasbi Ne grem na koleno.

Na mednarodnem sejmu Natour Alpe-Adria v Ljubljani so podelili nagrade za odličnost in kakovost v turizmu. Mednarodna komisija je nagrado za uresničene turistične projekte na temo »Inovativni turistični proizvod v naravi«, za katerega se je potegovalo 23 tekmovalcev, podelila turistični organizaciji Laufar za turistični proizvod Gozdni selfness, saj gre za resnično nov in svež turistični proizvod. Na gozdnem doživetju udeleženci med pohodom po urejeni pohodniški poti spoznavajo zdravilno moč narave in se sproščajo s pomočjo strokovnjakov s področij meditacije, refleksoterapije, osebne in duhovne rasti, poleg tega pa okušajo tudi cerkljanske kulinarčne dobrote.

Zadnja dva meseca lanskega leta je na parkirišču pred Zdravstvenim domom Idrija delovala mobilna enota državnega programa za zgodnje odkrivanje raka dojk DORA, ki v Sloveniji deluje od leta 2008 in ženskam med 50. in 69. letom starosti omogoča pregled z mamografijo na vsaki dve leti. Cilj je v presejani populaciji zmanjšati umrljivost žensk za rakom dojk za 25 do 30 odstotkov. Letno v Sloveniji zbolijo več kot 1.200 žensk in če se raka odkrije dovolj zgodaj, je lahko zdravljenje zelo uspešno. S preprosto preiskavo, slikanjem dojk z rentgenskimi žarki, lahko zgodaj odkrijejo bolezenske spremembe v dojki. V času delovanja DORE v Idriji je bilo na presejalno mamografijo povabljenih 2.329 žensk, od katerih se jih je odzvalo 1.319, od teh pa jih je 79 potrebovalo nadaljnje preiskave zaradi vidnih sprememb dojk na mamografskih slikah. V Idriji bo DORA ponovno naslednje leto.

Za Karate klub Kolektor je bila lanska tekmovalna sezona ena najuspešnejših v 40-letni zgodovini delovanja kluba. Po številu osvojenih odličij je klub postal najuspešnejši slovenski klub na državnem prvenstvu do 21 let. Naslove državnih prvakov so osvojili Kaja Budič in Dijana Čataković med mlajšimi članicami, Tit Primožič med mladinci, Tjaž Oblak med mlajšimi mladinci ter Mia Novak med malčicami. Tekmovalci Karate kluba Kolektor so se udeležili preko 10 mednarodnih tekem, članskega in mladinskega balkanskega prvenstva in svetovnega pokala. Na mednarodnih tekmovanjih so najvidnejše uspehe dosegli Kaja Budič s 5.–6. mestom na SP v Indoneziji, Tit Primožič s 3. mestom na svetovnem pokalu v Umagu in prav tako bronastim odličjem na balkanskem prvenstvu v Dubrovniku. Na istem prvenstvu je Petra Zajc osvojila zlato medaljo kot članica slovenske ekipe mlajših članic.

Enkrat bo – upamo, da kmalu

Marija Benčina

»Občina Idrija bo občina s kakovostnim bivalnim okoljem, kjer se bo vsak občan počutil doma in vključen v življenje občine. Gradila bo na svoji kozmopolitanski preteklosti in vrednotah, ki so se razvile v petstoletni tradiciji rudarjenja: inovativnosti, ustvarjalnosti, solidarnosti, znanju, medsebojni povezanosti in odprtosti v svet. Bo spodbudno okolje za uspeh in konstantno rast. Njen razvoj bo temeljil na načelih trajnosti, upošteva visoke okoljske standarde, ter na vključenosti in povezanosti celotnega območja občine. Bo občina z uspešnim visokotehnološkim gospodarstvom, razvijajočim se turizmom, občina prijaznih in zadovoljnih ljudi.«

Tako pravi strategija, ki smo jo v Občini Idrija sprejeli s ciljem postati pametna skupnost, o kateri smo v Komunitatorju že pisali.

Mnogo je dejavnikov, ki lahko prispevajo k njeni lažji uresnitvi. V prvi vrsti smo to vsi, ki tu živimo in smo pripravljeni sodelovati na tej poti, ki pa bo gotovo lažja tudi z boljšimi informacijsko-telekomunikacijskimi povezavami, ki bodo jamčile zanesljiv, pravočasen in hiter pretok informacij. Kako pomembno je to za razvoj sodobne družbe, se zaveda tudi Evropa, ki je za to področje sprejela Evropsko digitalno agendo, v kateri je opredeljeno, da bo enoten evropski digitalni trg, ki se bo opiral na hitre in ultrahitre internetne povezave ter interoperabilne aplikacije, prinesel trajne gospodarske in družbene koristi. Marca 2010 je Evropska komisija, da bi omogočila izhod iz krize in gospodarstvo EU pripravila na izzive naslednjega desetletja, začela s strategijo Evropa 2020 – Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast. Digitalna agenda je ena izmed sedmih vodilnih pobud strategije Evropa 2020 in je namenjena določitvi ključne vloge, ki jo bo morala igrati uporaba

Prerez optičnega kabla

informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT), če želi Evropa doseči svoje cilje za leto 2020. Zastavlja visoke cilje glede širokopasovnih povezav. Po zagotovitvi osnovnega širokopasovnega interneta vsem državljanom EU (2013) naj bi jim bil do leta 2020 na voljo širokopasovni dostop s hitrostjo 30 megabitov na sekundo (Mbps), od tega pa naj bi bila vsaj polovica evropskih gospodinjstev naročena na hitrost 100 Mbps. Navedene ukrepe morajo spremljati tudi enotni regulatorni pristopi, njihovo izvajanje pa mora biti učinkovito. To naj bi močno prispevalo h gospodarski rasti Evropske unije, koristi digitalne dobe pa naj bi uživala celotna družba.

Tako so, uporabljajoč zapletenejši stil pisanja, ki pa običajnemu zemljanu ni najbolj prijazen, v dokument zapisali evropski pisci.

Zato bomo v bolj preprostem jeziku, kjer pa se vseeno ne moremo izogniti splošno uveljavljenim mednarodnim kraticam in poimenovanjem, povedali, kateri so cilji, ki si jih je Občina Idrija zastavila na podlagi zapleteno napisanih evropskih dokumentov. Kar našteji jih bomo, da bo bolj pregledno:

- izdelati FTTH (Fiber To The Home – optično vlakno do vsake hiše) optično omrežje in v nadaljevanju

odstraniti telefonske zračne povezave;

- zagotoviti vsem uporabnikom, javnim in zasebnim, kakovosten dostop do informacijsko-komunikacijske tehnologije in posledično zagotoviti možnosti razvoja »pametne skupnosti« in podjetniški zagon;
- zagotoviti hitrosti 4 Gb/s, kar predstavlja veliko ambicioznejše cilje, kot so opredeljeni v EU digitalni agendi 2020; z vzpostavitvijo takih povezav se odpirajo različne možnosti razvoja novih podjetniških idej, omogočeno je delo z velikimi količinami podatkov itd.;
- omogočiti vsem operaterjem enakopraven dostop do omrežja in uporabnikom zagotoviti konkurenčno okolje;
- vzpostaviti javno lastništvo nad potrebno infrastrukturo, kot to velja na področju komunalnih storitev.

In ker vemo, da se od besed k dejanjem pogosto ne pride ali pa je do tja vsaj dolga pot, pogledajmo, kje smo danes ter če in kaj je Občina Idrija v tej smeri že naredila.

Vsem, ki bentimo nad čakanjem, ki je potrebno za preskakovanje z ene spletne strani na drugo, pa zamrzovanjem slike na televizijskih zaslonih, je jasno, da je občina na področju telekomunikacijskih povezav trenutno podhranjena, saj tu obstaja samo omrežje Telekom, ki pa ne zagotavlja zadovoljivih povezav in povečave hitrosti, na žalost vseh, ki širokopasovne povezave sploh ne morejo dobiti, pa tudi ne večjega števila priključkov. Imamo sicer še omrežje ELES-a, ki ga upravlja podjetje Stelcom, ki pa trenutno služi bolj za spremljanje in koordinacijo elektroenergetskega omrežja.

Če občan ni zadovoljen, je njegova prva misel: »Pokliči občino, pojamraj in povej, kaj bi rad oziroma ti v današnjem svetu pripada.« Občinski uradniki prejemo številne klice na to temo in tudi mi si želimo izboljšavo stanja, saj te probleme pri vsakodnevnem delu tudi sami občutimo, a kaj, ko

Ob obnovi kanalizacijskega omrežja je bila v izkope vgrajena vsa infrastruktura, tudi optika

smo pri tem odvisni od podjetij, ki to področje obvladujejo. Marsikdaj smo prepričani, da je rešitev že čisto blizu, pa se zopet odmakne. Tako smo se na primer že trikrat prijaviли na razpis za gradnjo odprtega širokopasovnega omrežja, a iz različnih razlogov nismo uspeli.

Včasih se zraven pritakne še mati narava. Še je v naših glavah živ spomin na žled, ki nas je prizadel pred tremi leti, in njegove katastrofalne posledice, med katerimi je bilo tudi povsem uničeno telekomunikacijsko omrežje na naših planotah. Doslej ga je Telekom že obnovil in bakrene kable zamenjal z optičnimi. Reklo, da ima vsaka nesreča svetel rep, očitno res drži, saj imajo na račun naravne nesreče glede informacijsko-telekomunikacijskih storitev trenutno boljše pogoje na podeželju kot v mestu, kjer je pred leti Telekom zgradil kabelsko kanalizacijo in tudi montiral aktivno opremo, ki je omogočila priključitev kabelske televizije, ne pa tudi interneta, kar je posledično pomenilo slab odziv uporabnikov in sistem ni zaživel.

Narava je pripomogla k obnovi telekomunikacijske infrastrukture na višje ležečih območjih občine

Obstoječe omrežje je pretežno iz bakrenih paric in temu prilagojenih tehnologij. Prenosi podatkov po bakrenem omrežju ne omogočajo zelenih oziroma zahtevanih hitrosti, tako da se je naš edini operater kabskega omrežja Telekom odločil, da bo poleg obstoječega bakrenega omrežja v obstoječe cevi vgradil optične kable, in sicer po sistemu GPON, kjer se, preprosto povedano, iz kot las tankega optičnega vlakna svetloba razdeli v smislu mavričnega spektra in omogoča več priključkov iz istega vira. Hitrosti se sicer nekoliko zmanjšajo, a so še vedno višje, kot smo jih sedaj vajeni, in ustrezajo zastavljenim ciljem. Izkazal je namer o nadgradnji optičnega omrežja v Idriji, Spodnji Idriji in na Črnovrški planoti. V ta namen že ima rezervirana sredstva – dela se pričenjajo marca, najprej v mestnem jedru, končana pa naj bi bila v poletnih mesecih, kar je po dolgih letih statusa quo razveseljujoča novica.

Po zaključeni nadgradnji bo omogočen priklop na optično omrežje številnim novim gospodinjstvom in poslovnim uporabnikom, in sicer z možnostjo koriščenja hitrosti do internetnega dostopa do 100 Mb/s.

Občina medtem ne čaka križem rok. Da bi se izognili nepotrebnim stroškom in večkratnemu prekopavanju javnih površin, se ob gradnji javne infrastrukture (vodovodi, kanalizacije, ureditve cest, pločnikov, gradnje plinovodov in ostale energetske infrastrukture) namešča tudi kabska kanalizacija za potrebe vzpostavitve javnega optičnega omrežja po sistemu FTTH po celotnem območju občine. Zgrajene vode je potrebno vpisati v kataster gospodarske javne infrastrukture. Za območje Idrije, Sp. Idrije in Idrijske Bele je vpis v zaključni fazi.

Skupaj s Komunalno je Občina Idrija pridobila evropska sredstva in z njimi zgradila potrebno infrastrukturo za povezavo javnih zavodov na omrežje ARNES. Projekt vključuje sedem javnih zavodov v mestu Idrija s področja izobraževanja ter njihovo povezavo z optičnim omrežjem na centralo, ki je locirana na Mestnem trgu 2. Na ta način se zavodi neposredno vključujejo na zaprto omrežje Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, kar je bilo sedaj možno le posredno.

Aktualen in tik pred zagonom je tudi projekt »NEDO«, ki se nanaša na

Optični kabli na precejšnjem območju Idrije že čakajo na priklop

»pametna omrežja« in predvideva povezavo približno 50 lokacij z optičnim omrežjem. Gre za pilotni projekt, ki vključuje partnerje z Japonske in iz Slovenije, več o njem pa ste lahko prebrali v občinskem glasilu Obzorje.

Za Idrijo, Sp. Idrijo in Črni vrh so bližnje poteze torej nekako načrtane. Kaj pa ostali? Velik del podeželja je pokrit z brezžičnim sistemom, ki ga je v preteklih letih gradilo lokalno podjetje FreeNET in omogoča uporabnikom kakovostne storitve (internet, telefon, televizija). Na nekaterih območjih je, kot že rečeno, po žledu infrastrukturo izboljšal Telekom, do leta 2020 pa si želimo uresničiti cilje agende in prav vsem prebivalcem zagotoviti normalne informacijsko-telekomunikacijske povezave.

In kaj napisati za konec?

Zgoraj opisane aktivnosti naj bi v bližnji prihodnosti vzpostavile stanje, ki bo prebivalcem naše občine in tukajšnjim poslovnim subjektom omogočilo zanesljive informacijsko-telekomunikacijske povezave, seveda hitrejša in cenejša od sedanjih, ter možnost izbire med pestro ponudbo na trgu, do katere bo nova tehnologija omogočala dostop.

Pogojnik v gornjem odstavku ni izbran naključno. Trditi, da bo to stoodstotno tako, je tvegano, saj se po nepisanem pravilu največkrat rado kje kaj zatakne. Pravijo, da verjameš lahko šele takrat, ko primeš. Ker se opisanih povezav ne da prijati, bomo verjeli tedaj, ko bomo vsi, tudi naša pred računalniki nadzvočno hitra mladina, nekega dne začudeno ugotovili, da nas pri delu z računalniki in gledanju televizije že dolgo niso vznemirile tehnične motnje, o vsebini pa raje ne bi izgubljali besed.

Minister Počivalšek obiskal Cerčno

Anja Erjavec

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek se je v okviru rednih petkovih terenskih obiskov mudil tudi na Cerkljanskem, kjer je obiskal podjetje ETA Cerčno in Smučarski center Cerčno, udeležil pa se je tudi delovnega posveta o razvojnih priložnostih idrijsko-cerkljanske regije.

Minister, ki je Cerčno obiskal prvič, je izrazil zadovoljstvo nad zgledno urejenostjo smučišča in njegovo izjemno pozitivno samorastniško turistično zgodbo ter nad uspešnim delovanjem cerkljanskega podjetja ETA, ki je v občini glavni zaposlovalec in katerega poslovanje je po besedah Andreja Graha, člana uprave ETA Cerčno, pozitivno in stabilno.

Da je cerkljansko območje eno najrazvitejših v Sloveniji, kažeta nizka brezposelnost in veliko število uspešnih podjetnikov. Občina vidi velike priložnosti tudi v krepitvi razvojnega turističnega gospodarstva, zlasti termalnega turizma.

Neizkoriščen potencial je v novih turističnih programih, kot so inovativni gozdni selfness, smučanje, planinarjenje in kolesarjenje. Predvsem je treba investirati v promocijo na tujem, saj so tuji gostje tisti, ki slovenskemu turizmu doprinesejo največji delež dobička. Minister je pri tem obljubil pomoč cerkljanski regiji, obenem pa pripomnil, da pri uspešnem turizmu ne smemo govoriti o sezoni, pač pa ga obravnavati na letni ravni. Jedro stabilnosti je spalna kapaciteta, slediti je potrebno

trendom in uporabljati razum. Prav tako vidi minister priložnost v lesni industriji in upravljanju z gozdovi ter zagotavlja, da je gospodarska napoved za tekoče leto pozitivna, saj Slovenija živi od izvozno usmerjenega gospodarstva, dolžnost države pa je ustvariti stabilno poslovno okolje in konkurenčne pogoje za naša podjetja na tujih trgih. Zato imajo na ministrstvu tri prednostna področja, kjer načrtujejo spremembe. Prva je odprava administrativnih ovir, druga je nedokončana davčna reforma – a realizacija slednje ta hip ni možna, saj pravil ne moremo spreminjati »med tekmo« –, tretja pa je sprememba delovnopravne zakonodaje, saj je premalo fleksibilna in posledično skoraj ni več zaposlitvenih pogodb za nedoločen čas.

Sodelujoči od leve proti desni: Jurij Kavčič, Zdravko Počivalšek, Helena Pregelj Tušar, Nevenka Volk Rožič, Aleš Hladnik, Jožica Lazar

Idrija, gospodarsko najmočnejša slovenska občina

Anja Erjavec

11.984 prebivalcev, ki se med seboj skorajda vsi poznajo, si deli 294 km² ozemlja občine Idrija, območja stoterih škarp. Kotlina sredi idrijskega hribovja, kjer se ob znameniti tektonski prelomnici stikata kraški in predalpski svet in je po svoji velikosti 8. največja slovenska občina, je rasla skupaj z razvojem rudnika živega srebra, ki je pomembno vplival na življenje tamkajšnjih prebivalcev in zgodovinski razvoj mesta. Nekoč rudarsko mesto, danes pa gospodarska oaza, ki s številnimi naravnimi in kulturnimi znamenitostmi kljub nešteto ovinkom še vedno privablja turiste, četudi so jim z gradnjo dvopasovnice v Zali olajšali pot domov.

In ker se Slovenci radi primerjamo s sosedi, vam razkrivamo zanimivo statistično raziskavo, katere izsledki so pokazali, v katerem delu Slovenije se najbolj živi. Rezultati so podprti s statističnimi podatki o tem, v kateri občini imajo zaposleni najvišje neto plače, kje je najnižja stopnja kriminala, kje so stanovanja najbolj dostopna, kakšne so možnosti iskalcev zaposlitve, kje so občani najbolj zdravi, kako stare avtomobile vozijo in nenazadnje kje je največ ločitev. Raziskava je bila izpeljana na podlagi šestih statističnih kazalnikov, ki so razčlenjeni še na več podkazalnikov, vsak pa h končnemu rezultatu prispeva različno močno utež.

Idrija – vodilna sila gospodarstva

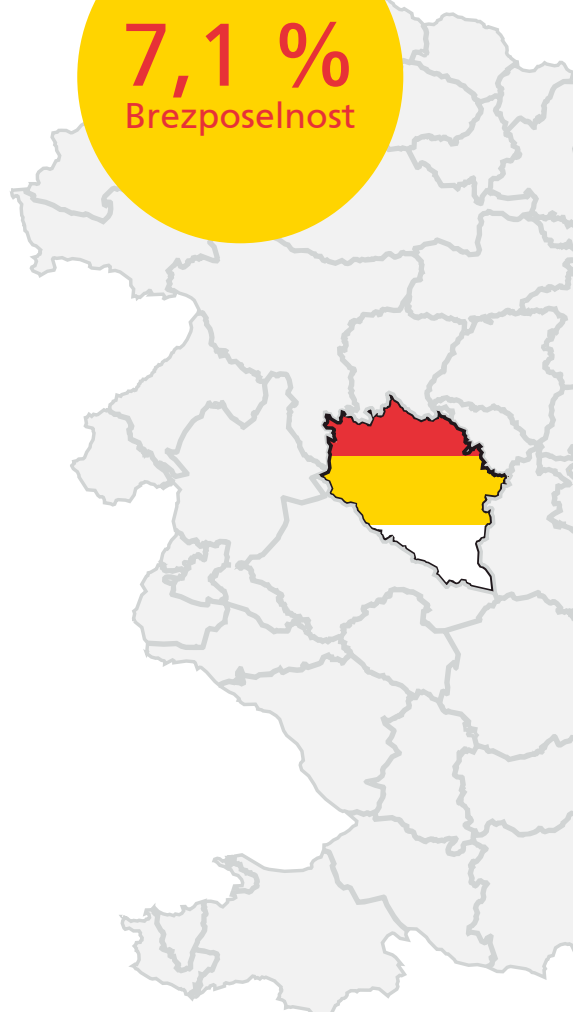
Zavidljiv naziv gospodarsko najmočnejše slovenske občine pripada Idriji. Gospodarska moč občine in njenih prebivalcev močno vpliva na kakovost življenja v občini, saj ljudem omogoča socialno varnost. Lestvica gospodarsko najmočnejših občin je bila izpeljana z upoštevanjem

devetih podkazalnikov: višina neto plač, stopnja brezposelnosti, vrednost in dostopnost stanovanj, število samozaposlenih, gospodarska moč podjetij in nenazadnje tudi, kako obsežen in star je vozni park občanov. Približno vsak drugi Idrijčan je lastnik avtomobila, katerih povprečna starost je devet let. Po gospodarski moči Idriji sledita občini Škofja Loka in Cerklje na Gorenjskem, kjer zaposleni prejemajo tudi najvišjo neto plačo v Sloveniji, in sicer 1.364 evrov mesečno. Idrijska povprečna neto plača znaša 971 evrov, kar je slabe tri odstotke manj od povprečnih slovenskih 997 evrov na mesec, s 787 registriranimi podjetji pa je občina Idrija med slovenskimi občinami na 43. mestu po številu podjetij. Idrija beleži 7,1-odstotno brezposelnost, v Sloveniji pa je skupno 11,5 odstotkov registriranih iskalcev zaposlitve. Za nakup stanovanja boste v Idriji odšteli 964 evrov za kvadratni meter, slovensko povprečje pa znaša 1.703 evre na kvadratni meter stanovanja, kar je slabih tisoč evrov ceneje od najdražjih piranskih stanovanj.

Življenjski slog Slovencev

Povprečna starost prebivalcev v Idriji je 43,2 leti, kar je eno leto nad slovenskim povprečjem. 20 odstotkov idrijskih občanov je že proslavilo svoj 65. rojstni dan, vseh Slovencev, starejših od 65 let, pa je 18 odstotkov. Če na slovenskem kvadratnem kilometru povprečno živita 102 človeka, si enako površino ozemlja v idrijski občini deli 41 ljudi. Povprečno slovensko stanovanje je veliko 82 kvadratnih metrov, idrijsko

pa 2 kvadratna metra manj. V občini Idrija so skupno registrirana 5.003 stanovanja, dve tretjini od teh je trisobnih ali večjih. Glede na število porok se v idrijski občini razveže 27 odstotkov parov, statistika za leto 2014 pa kaže, da je bilo v celotni Sloveniji 38 odstotkov ločitev glede na število vseh porok, največ v Mariboru. Med Idrijčani letno beležijo okoli 112 novih diplomantov. Z upoštevanjem vseh naštetih rezultatov je Idrija po življenjski moči občanov na 44. mestu med 211 slovenskimi občinami.

O občini in občanih

Urejenost infrastrukture je občino Idrija uvrstila na 102. mesto. Statistična analiza zdravja občanov, ki poleg prezgodnje umrljivosti (pred 65. letom starosti) vključuje tudi količino predpisanih zdravil za zdravljenje sladkorne bolezni, hipertenzije (visok krvni tlak), duševnih stisk ter depresije, je Idrijo uvrstila na 72. mesto. Podatki so pokazali, da so najbolj zdravi občani

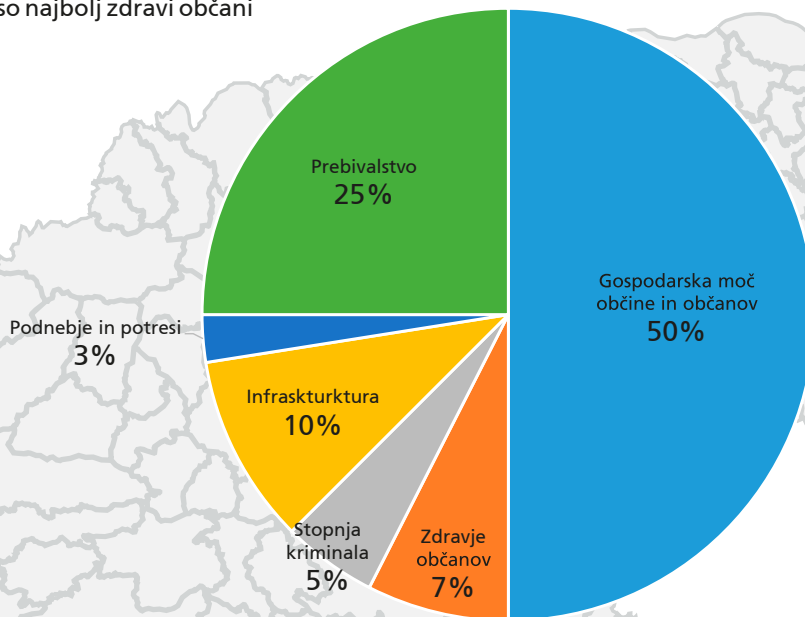
Gorenje vasi – Poljan, največji delež bolnih pa beležijo v Zagorju ob Savi. Čeprav naj bi bila varnost na prvem mestu, je še vedno dnevno zabeležena vrsta kriminalnih dejanj različnih vrst in tatvin pa tudi umorov, ki se jih je v zadnjih štirih letih v Sloveniji zgodilo kar 79. Raven kriminalitete je sorazmerna z velikostjo občine, številom prebivalcev in poslovnih objektov ter bližino obvoznic. Po stopnji varnosti je Idrija na 42. mestu, na 9. mesto pa se je uvrstilo Cerkno.

Doma je najlepše

Z upoštevanjem vseh navedenih statistik je kakovost bivanja najboljša v občini Cerklje na Gorenjskem, drugo mesto pripada Žirem, Dol pri Ljubljani pa je na tretjem mestu. V skupni uvrstitvi med 211 slovenskimi občinami je idrijska zasedla 9. mesto, za primerjavo pa Tolmin 26., Cerkno 46. in Logatec 54. mesto. Nezavidljiva

zadnja tri mesta pripadajo občinam Kuzma, Gornji Petrovci in Osilnica. Glede na regije se najbolje živi v Goriški, ki obsega 13 občin, sledi ji Gorenjska z 18 občinami, na zadnjem, 12. mestu pa je zapisana Pomurska regija, ki šteje 27 občin.

Vsi podatki niso aktualizirani za leto 2015, vendar od realnosti bistveno ne odstopajo. Kljub statističnim podatkom pa je vseeno dom tam, kjer je srce. Statistična slika nam le približno pokaže prednosti in slabosti, ki pa jih navadno sami zase že poznamo. Na koncu je pomembno le to, da se doma dobro počutimo. Vsi navedeni podatki so pridobljeni iz uredništva revije Moje finance ter SURS-a.

12 000
Prebivalcev na
294 km²
41 Ljudi / km²

964 €
cena stanovanja
na m²

Povprečna velikost
stanovanja
80 m²

Zdravstvu na Idrijskem in Cerkljanskem se obetajo spremembe

Urška Močnik

Zdravstveni dom Idrija izvaja zdravstveno dejavnost na primarni in v določeni meri na sekundarni ravni za območje občin Idrija in Cerkno. V zadnjem desetletju postaja tako lokalno na območju idrijsko-cerkljanske regije kot tudi v širšem slovenskem okolju vse bolj prepoznavna zdravstvena organizacija. Osnovno poslanstvo ZD Idrija je občanom občin Idrija in Cerkno ter drugim uporabnikom v okviru materialnih danosti zagotoviti najvišjo možno kakovost zdravstvenega varstva na primarni ravni, pri čemer našim uporabnikom nudimo tudi nekatere zdravstvene storitve na specialistični ravni.

Vizijo vodstva in zaposlenih v naši organizaciji predstavljajo urejen in sodoben zdravstveni dom, zadovoljni zaposleni in uporabniki ter kakovostna in varna zdravstvena storitev. Skratka zdravstvena organizacija, v kateri je pacient v

središču naše pozornosti, v kateri so naše vrednote prijaznost, znanje, kakovost in stalno izboljševanje in ki je samostojen poslovni subjekt, privlačen za iskalce zaposlitve in kjer je uspešno poslovanje temelj za nadaljnji razvoj organizacije same in za ljudi, ki jo predstavljamo.

Zdravstveni dom Idrija je v letu 2015 posloval zelo uspešno. Pozitiven poslovni izid je posledica različnih sinergističnih dejavnikov: nemotenega izpolnjevanja finančnih obveznosti s strani največjega plačnika – Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, praktično optimalne realizacije zdravstvenih storitev v skladu z letno pogodbo, višje cene zdravstvenih storitev, večjega obsega prihodkov s strani zdravstvenih storitev na trgu in samoplačniških storitev ter učinkovitega obvladovanja stroškov.

Investicije

V lanskem letu smo v stavbo, medicinsko opremo in neopredmetena osnovna sredstva investirali skoraj

800.000 evrov finančnih sredstev, kar predstavlja najvišji znesek, ki je bil kadarkoli namenjen investicijam v naši organizaciji.

Prenovili smo vodovod – dovod hladne vode, avlo in prostore ginekologije. Izdelan je bil projekt energetske sanacije stavbe v Idriji, ki bo predvidoma potekal v treh fazah. Prva faza se je začela oktobra lani in se pravkar zaključuje. Izvajalec del je idrijsko podjetje Kolektor Koling.

Precej smo investirali v medicinsko opremo za ambulantno nujne medicinske pomoči, medicino dela, internistično ambulantno in fizioterapijo. V sklopu javnega razpisa Ministrstva za javno upravo smo poenotili tudi virtualno okolje za vse zaposlene.

Uvajanje standardov kakovosti

Poleg dela v svojih ambulantah zaposleni sodelujemo tudi pri

uvajanju standardov kakovosti v procese zdravstvene obravnave in procese podpornih služb. ZD Idrinja je bil vključen v dva državna pilotna projekta – skrajševanje čakalnih dob in sodelovanja kliničnega farmacevta v obravnavi pacienta, kar razumemo kot veliko priznanje našemu dosedanjemu delu.

Kljub uspešnemu sodelovanju pa za to in naslednje leto še vedno ostaja vrsta nerešenih izzivov. Najbolj očiten problem, ki se žal neposredno odraža na zadovoljstvu naših uporabnikov, je zagotovo kadrovski. Že nekaj let namreč le deloma uspešno rešujemo problem pomanjkanja pediatrov, v letošnjem letu pa se temu pridružuje še pomanjkanje družinskih zdravnikov in specialista medicine dela, prometa in športa. Razmišljamo dolgoročno in vzgajamo mladi rod – specializante vseh specialnosti, ki jih potrebujemo za uspešno delo našega zdravstvenega doma. A ti mladi zdravniki nam bodo zares lahko pomagali šele čez leta, do takrat pa bomo morali iskati alternativne rešitve, pri katerih nam bo, verjamemo, vendarle pomagala tudi država.

Služba nujne medicinske pomoči

Že vrsto let si prizadevamo za popolno ločitev službe nujne medicinske pomoči od ambulant splošne in družinske medicine, saj ugotavljamo, da sodelovanje zdravnikov v nujni medicinski pomoči močno moti delo v njihovih matičnih ambulantah. To pa nezadržno pripelje do slabše dostopnosti do zdravnika in do nezadovoljstva njegovih opredeljenih pacientov.

Razlog za to tiči predvsem v geografski posebnosti območja, za katerega je ZD Idrinja pristojen: enota nujne medicinske pomoči pokriva območje dveh občin – Idrinja in Cerkno, kar predstavlja skupno površino 426 kvadratnih kilometrov. Teren je geografsko zelo razgiban, hribovit, težko dostopen. Povezuje ga le ena državna cesta (t. i. Keltika), ki je ozka, ovinkasta in promet po njej poteka relativno počasi. Avtocestnih povezav ni. To območje je tudi bolj ogroženo zaradi naravnih nesreč (potresi in vremenske ujme).

Do najbližjih bolnišnic (urgentnih oddelkov) smo oddaljeni najmanj 60 kilometrov. V nekaterih primerih samo do obolelega pacienta potrebujemo eno uro, transport do urgentnega

oddelka pa pomeni še dodatni dve uri časa. To posledično pomeni, da je lahko urgentna ekipa na terenu (torej nedosegljiva za ostale občane) tudi do pet ur.

Opisane razmere prebivalce naše regije postavljajo v neenakovreden položaj glede dostopnosti do nujne medicinske pomoči v primerjavi s prebivalci drugih, zlasti gosteje poseljenih, območij v Sloveniji. Potrebe naših ljudi so namreč enake kot drugod. Prebivalstvo se stara, posledično se povečuje tudi njegova obolevnost. Poleg tega so na našem območju tudi dva domova upokojencev na treh lokacijah, smučišča, psihiatrična bolnišnica, da o zelo razviti industriji niti ne govorimo.

Nova oprema v ambulanti NMP

Laboratorij

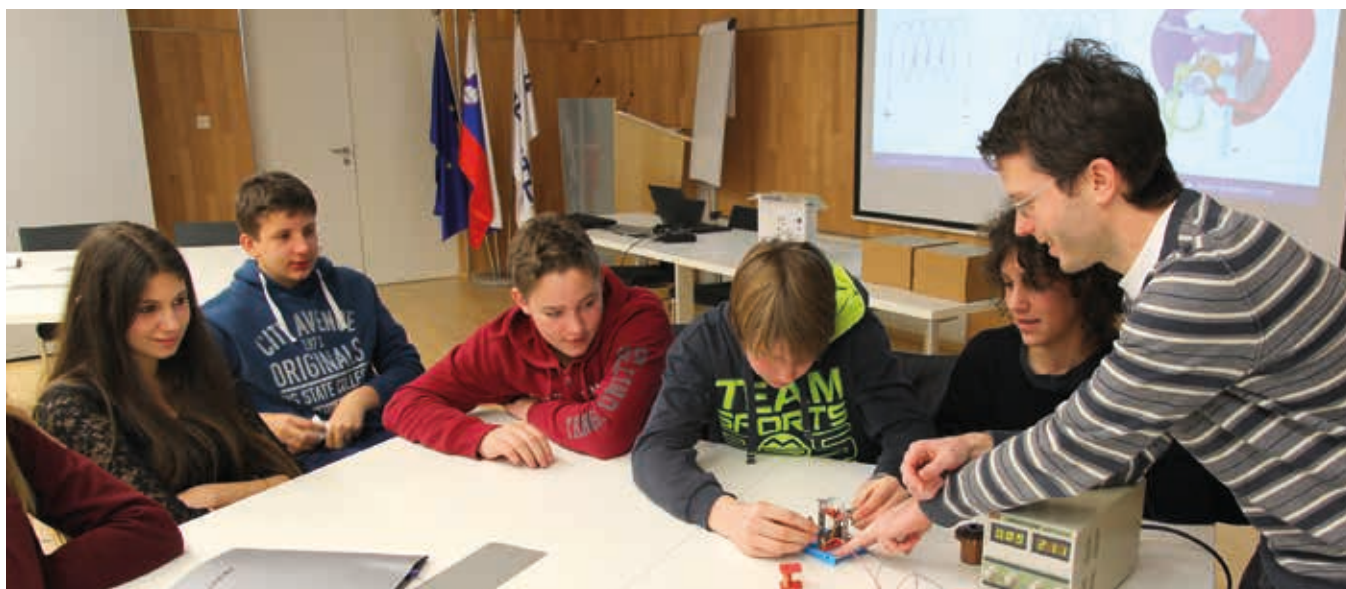
Bomo dobili samostojni urgentni center?

Korak naprej od zgolj ločitve službe nujne medicinske pomoči zato pomeni ideja o vzpostavitvi samostojnega urgentnega centra, ki bi bil lociran v Idrinji in bi zagotavljal urgentno obravnavo nenadno obolelih in poškodovanih, kar vključuje določeno diagnostično obravnavo in zdravljenje vključno z možnostjo opazovanja pacientov v dnevni bolnišnici (24-urni hospital). V ta namen bi bilo potrebno stalno zagotavljati dve ekipi nujne medicinske pomoči, ekipo internistične prve pomoči, prostor za dnevno bolnišnico za predvidoma deset pacientov ter osnovno laboratorijsko in slikovno diagnostično opremo in ustrezno informacijsko podporo za zagotavljanje telemedicinske (video) komunikacije z urgentnimi oddelki bolnišnic.

Nov Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči, ki je začel veljati lansko leto, za naše območje predvideva zgolj satelitski urgentni

center (ena ekipa nujne medicinske pomoči) in ne ponuja odgovora na vprašanje, kje naj bi medicinsko pomoč iskali akutno oboleli, a ne nujno življenjsko ogroženi pacienti. Država urgentne centre dojema kot sestavni del splošne bolnišnice ali univerzitetnega kliničnega centra, ki pa jih na območju naših dveh občin ni. Ideja o samostojnem urgentnem centru se zato morda zdi neuresničljiva, že skoraj prevratniška. A naklonjeni so ji tudi v lokalni skupnosti in v gospodarstvu, zato menim, da jo je ob sodelovanju bolnišnic vendarle mogoče realizirati. To ne bi pomenilo le povezovalnega doseganja zdravstvene in socialne dejavnosti v naši regiji (zdravstveni dom, domovi upokojencev in psihiatrična bolnišnica) med seboj, pač pa tudi podlago za razvoj novih zdravstvenih storitev, uveljavljanje Idrinje kot močnega zdravstvenega stebra in končno – boljše, bolj dostopno in kakovostno – zdravstveno storitev z dodano vrednostjo za prebivalce občin Idrinja in Cerkno.

Slovensko-nemška gospodarska zbornica letos obeležuje 10 let delovanja. »Modeli združevanja in sodelovanja med državama, ki jih podpira Slovensko-nemška gospodarska zbornica, so več kot dobrodošli, zato smo pred 10 leti tudi postali eden od ustanovnih članov zbornice,« pravi predsednik uprave koncerna Radovan Bolko. Nemčija je za Kolektor prioriteten partner, ne zgolj zaradi direktnega izvoza, pač pa tudi zato, ker imajo v Nemčiji sedež vse največje multinacionalke, s katerimi Kolektor dela. Z tremi nemškimi podjetji ustvari za 100 milijonov evrov prodaje, celotna skupina Kolektor pa ima z Nemčijo za 200 milijonov evrov menjave blaga in storitev. Priznanje Slovensko-nemške gospodarske zbornice je v imenu Kolektorja prevzela Anica Uršič Vončina, izvršna direktorica za plan in analize.

Devetošolci so v okviru tehničnega dneva obiskali Kolektor. Seznanili so se z delom v laboratoriju in orodjarni, v Divizije A so jim predstavili postopek izdelave komutatorja od bakrene ploščice do končnega izdelka, ki ga prejme kupec. Z različnimi kombinacijami magnetnih polj so sami preizkusili delovanje elektromotorja in vrtenje komutatorja. Navdušeni so bili tudi nad ročnim sestavljanjem lamelnih komutatorjev.

Občina Idrija je tik pred vstopom v projekt NEDO, v katerem bo skupaj z japonskimi partnerji s posebnim sistemom, v katerega bodo vključene javne ustanove v mestu Idrija, na osnovi modernih tehnologij vzpostavila nadzor nad porabo in optimizirala rabo električne energije v Idriji. Idrija se je prijavila kot zainteresiran partner za izvedbo pilotnega projekta. V lanskem letu so potekali številni sestanki med predstavniki japonskega partnerja, HITACHI in NEDO, in člani slovenskega konzorcija, ki ga sestavljajo Kolektor Sisteh, ELES, Elektro Primorska, E3, SENG in Občina Idrija, v katerih je bil podrobno oblikovan predmet izvedbe demonstracijskega projekta. Projekt je trenutno v postopku dogovarjanj pred podpisom pogodb. Vse potrebne študije in izdelava projektne dokumentacije v zvezi s projektom naj bi bile dokončane v letošnjem letu, izvedba je predvidena v prihodnje letu, spremljanje rezultatov pa bo potekalo v letih 2018 in 2019.

Direktor PC Vision v Kolektor Orodjarni dr. Jure Skvarč je na konferenci ROSUS, ki so jo pripravili na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru, spregovoril o strojnem vidu kot ključni tehnologiji Industrije 4.0. Živimo v času, ko izginjajo meje med fizičnim in kiber svetom, spreminja se arhitektura organizacije proizvodnih procesov, kar ustvarja priložnosti za razvoj novih poslovnih modelov. V Pametni tovarni Industrije 4.0 so proizvodni procesi modularni in fleksibilni. Uporabljajo se nove tehnologije kot so pametni senzorji, proizvodnja z dodajanjem materiala in roboti nove generacije. Pri tem ima vizualno računalništvo vlogo ključne omogočitvene tehnologije. Vizualno računalništvo je širši pojem, ki združuje računalniški/strojni vid, računalniško grafiko, obogateno in navidezno resničnost ter vizualizacijo. Skvarč je številnim slušateljem podrobneje predstavil strojni vid v industrijskem okolju, trende razvoja in potencialne nove primere uporabe.

Kolektor se je predstavil na Sejmu priložnosti na Fakulteti za strojništvo. Namen dogodka je okrepiti sodelovanje fakultete z bodočimi delodajalci. Po nagovoru dekana Fakultete za strojništvo prof. dr. Branka Široka so se študentom predstavila sodelujoča podjetja. Anja Tušar iz službe za kadre koncerna Kolektor je bodočim inženirjem strojništva predstavila koncern Kolektor, njegove osrednje proizvode ter sistem kadrovskega štipendiranja. Sejem so sklenili s kratkimi informativnimi razgovori s študenti. Na dogodek je bilo letos povabljenih 10 gospodarskih družb, ki so se vsa pozitivno odzvala vabilu. Nabor delodajalcev organizatorji izberejo v sodelovanju s študenti.

Koncernova služba za kadre je pripravila že 9. kadrovsko konferenco, na kateri so spregovorili o pomembnejših kadrovskih projektih v lanskem letu, med katerimi velja izpostaviti dobro sodelovanje Kolektorja z izobraževalnimi ustanovami, usposabljanje novega kadra za delo v Kolektor GTO v Mehiki, iskanje kadra za Kolektorjevo podjetje Micro-Motor, pridobitev polnega certifikata Družini prijazno podjetje, realizacija projekta nagrajevanje po učinku in njegova širitev na vsa podjetja v skupini in opravljanje razgovorov po daljši bolniški odsotnosti. Poleg naštetega imajo v načrtu še razvoj in motiviranje ključnih kadrov in talentov za širjenje mentorstva tudi na druga podjetja v skupini ter težnja, da vsi zaposleni osvojijo osnovna načela medosebnega komuniciranja.

Smo ponosni podporniki slovenskega športa

Polona Rupnik

Koncern Kolektor svoje družbene odgovornosti ne udejanja samo skozi podporo lokalni skupnosti, domačim društvom, organizacijam in posameznikom, pač pa je tudi velik podpornik slovenskih športnikov oziroma športa. Februarja je uradno postal eden od sponzorjev slovenske biatlonske reprezentance ter omogočil, da je luč sveta ugledal dokumentarni film Nova Planica.

»Kolektor podpira vztrajnost in borbenost, podpira vrhunske športe in uspešne športnike, saj smo mnenja, da je povezava med gospodarstvom in športom nekaj pozitivnega,« je pred odhodom biatloncev na svetovno prvenstvo na Norveško povedala članica uprave koncerna, Darja Petrič. »Zavedamo se, da sta vztrajnost in borbenost ključni za uspeh. Tako kot zaposleni in vodstvo koncerna vsak dan ustvarjamo in se borimo za čim boljše poslovne rezultate, se športniki borijo za čim boljše uvrstitve. Verjamemo, da bodo na prvenstvih in na olimpijskih igrah v Seulu leta 2018 posegali po najvišjih mestih.«

O Planici smo letos govorili samo v presežnikih. Po uradni otvoritvi Nordijskega centra Planica, rekordni udeležbi na smučarskih poletih in fenomenalnih rezultatih naših skakalcev je luč sveta ugledal tudi dokumentarni film Nova Planica. Film režiserja Blaža Završnika, ki je nastal v produkciji Sever & Sever, dokumentira

bogato zgodovino Planice, uspehe slovenskih skakalcev od začetkov 20. stoletja do Petra Prevca in njegovih tovarišev ter predstavlja novo podobo športnih objektov Nordijskega centra Planica, lepoto arhitekture in njene umeščenosti v veličastno naravo ter vrhunske tehnološke rešitve, kjer je svoj pečat pustil tudi Kolektor.

BorgWarner je Kolektorju podelil nagrado za odlično kakovost dobavitelja za leto 2015

Anja Erjavec

Kolektor je s strani priznanega mednarodnega podjetja BorgWarner prejel nagrado za odlično kakovost dobavitelja za leto 2015. Med elitne dobavitelje BorgWarnerju se je uvrstil z dobavo kakovostnih komutatorjev in drsnih obročev.

Nagrado je na dobaviteljski konferenci BorgWarnerja v Mehiki februarja letos ob navzočnosti še 60 dobaviteljev podelil njihov podpredsednik globalne nabave, v imenu Kolektorja pa jo je prevzel Primož Bešter, izvršni direktor za prodajo in marketing koncerna Kolektor.

Za Kolektor je zelo pomembno, da je prisoten na globalni ravni in pri vzpostavljanju nove proizvodne lokacije BorgWarnerja na Kitajskem, za katero se je že predhodno odločil Remy in kjer Kolektor sedaj uspešno vzorči svoje komutatorje. Podjetje Remy, s katerim je Kolektor več kot desetletje uspešno sodeloval, je lansko leto kupil BorgWarner in s to akvizicijo je Remy postal del mednarodne BorgWarnerjeve skupine, s tem pa je BorgWarner vstopil v segment motorjev, predvsem za starterje in generatorje. Tako se je okrepila njegova prisotnost na mehiškem in korejskem tržišču. Vstop BorgWarnerja v ta segment tudi za Kolektor pomeni izjemno priložnost, saj so se mu prek Remyja odprla vrata za sodelovanje s še drugimi področji BorgWarnerja, ki je zelo obsežna skupina. V tem kontekstu je tudi velik potencial sodelovanja in širjenja Kolektorjevega obstoječega spektra ponudbe.

Podjetje BorgWarner, ki je bilo ustanovljeno leta 1928 v ZDA, ima dandanes svojih 74 družb razporejenih v 19 državah v Ameriki, Aziji, Afriki in Evropi, delo pa zagotavlja preko 33 tisoč zaposlenim, kar še dodatno potrjuje njegovo kredibilnost in pomembnost Kolektorjevega poslovanja z njim. Po besedah Dušana Gorenca iz strateške prodaje so priznanja zelo veseli, saj pomembna uvrstitev med najboljše dobavitelje pomeni, da je Kolektor tudi pod okriljem BorgWarnerja zapisan kot vrhunski dobavitelj kakovostnih izdelkov, kar je izjemna referenca za osvajanje novih projektov z največjimi svetovnimi podjetji. Dosedanje sodelovanje z BorgWarnerjem, čigar glavni produkti so motorski, menjalniški in pogonski sistemi, pa se bo s tem priznanjem še dodatno okrepilo in Kolektorju omogočilo še večjo rast. Tržni faktorji podjetja BorgWarner so ekonomska poraba goriva, zmanjšanje emisij ter večja zmogljivost.

Kolektor implementira Slovenske smernice korporativne integritete

Anja Erjavec

Korporativna integriteta temelji na spoštovanju zakonskih predpisov, nadgrajuje pa jo na etiki in morali, ki sta za uspešno in kakovostno poslovanje podjetij vse bolj nujni. Ko človeku niso zagotovljeni optimalni delovni pogoji, ki mu omogočajo dostojno življenje, ali pa je človek postavljen pred skušnjava, je pripravljen za doseg cilja iti tudi preko osebnih moralnih in etičnih vrednot. Čeprav se smernice korporativne integritete na slovenskem območju šele uveljavljajo, se jih zadnje čase vse več slovenskih podjetij odloča vpeljevati v svoje poslovanje in s tem prek usposobljenega kadra preverjati pravilnost in skladnost delovanja družbe ter preventivno iskati morebitna »slaba jabolka«.

Na Kolektorju je potekalo izobraževanje o korporativni integriteti in njenem pomenu za podjetje, kjer sta bila osrednja gosta Polona Pergar Guzaj, preizkušena notranja revizorka, ter Drago Kos, pravnik in strokovnjak za korporativno integriteto.

Kolektor se je za pristop k Slovenskim smernicam korporativne integritete odločil že konec leta 2014, ko je skupaj s še 27 vodilnimi slovenskimi gospodarskimi družbami s slavnostnim podpisom pristopil v krog Ambasadorjev korporativne integritete. Podpis jih je zavezal k

spoštovanju in krepitvi korporativne integritete pri poslovanju ter k širjenju zavedanja o pomenu poslovanja v skladu z zakonodajo in etičnimi standardi.

»Z doslednim uresničevanjem Slovenskih smernic korporativne integritete se bodo gospodarske družbe izognile vrsti možnih neprijetnih posledic, poskrbele za svoje poslovne rezultate in pomagale pognati slovensko gospodarstvo in državo naprej. In če se bo to zgodilo, bodo te smernice dosegle svoj namen,« je o nastanku smernic dejal Kos.

Iskanje »slabih jabolk«

»Slabi delovni pogoji, nevednost ali nepoznavanje pravil, malomarnost in koristoljubje so najpogostejši motivi zaposlenih za nepoštena ravnanja. »Slaba jabolka« so del mozaika, posledice njihovega ravnanja pa nosi predvsem podjetje,« je med opredelitvijo pomena poštenosti znotraj podjetja pojasnil Kos. Nepravilnosti je potrebno zaznati in pravočasno ukrepati, zaposlene je potrebno seznaniti tudi s sankcijami v primeru kršitev. Ne išče se notranjega sovražnika, gre le za hipotetično verjetnost o njegovem obstoju in namen korporativne integritete je zgolj preventiva.

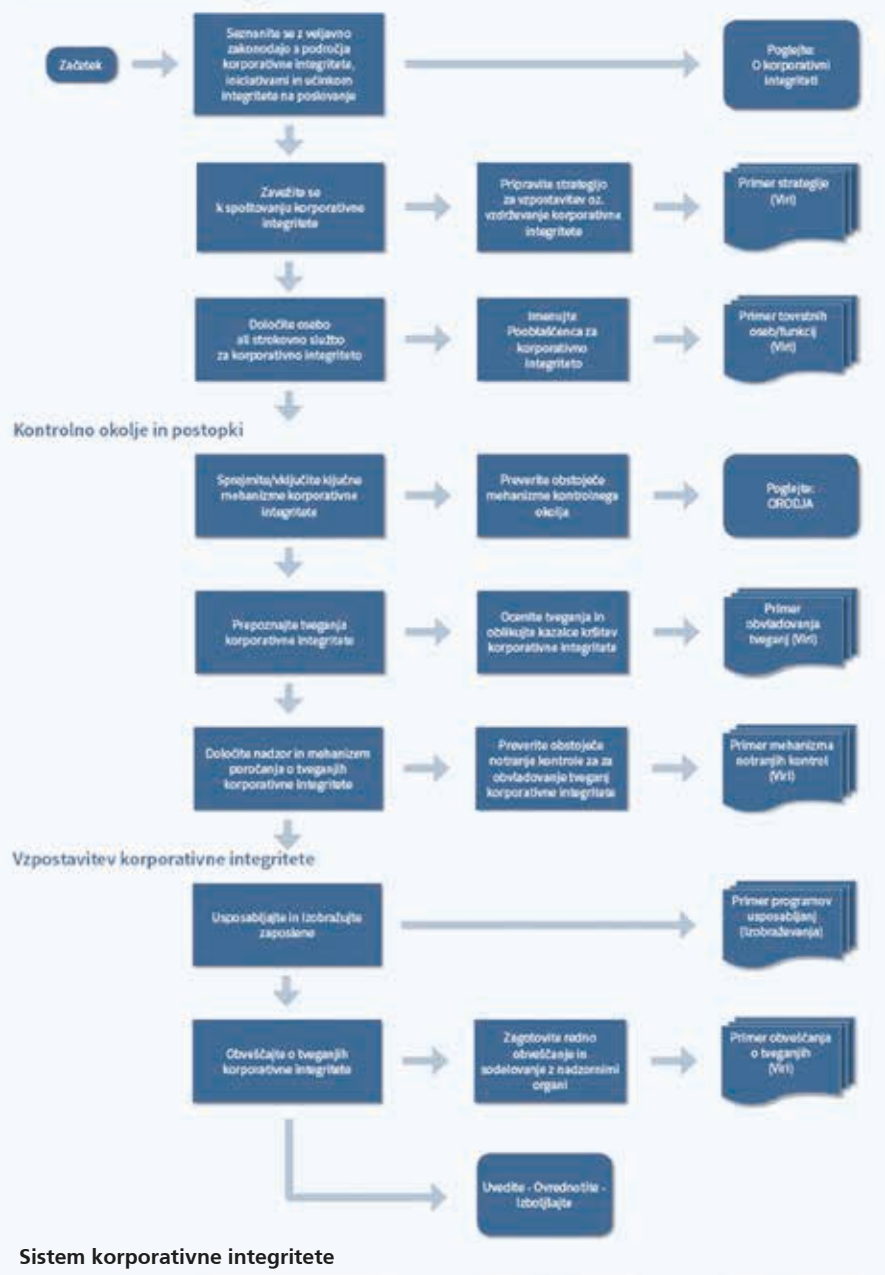
Korporativna integriteta je sistem, kjer se srečujemo z različnimi področji tveganja in njen cilj je preprečiti različno razumevanje posameznih pojmov in interpretacije sprejemljivih in nesprejemljivih ravnanj. Pošteno poslovanje pomeni poslovanje družbe v skladu z zakonodajo, drugimi pravili, veljavnimi priporočili in internimi predpisi družbe pa tudi v skladu z dobrimi poslovnimi običaji in etičnimi načeli.

Skladnost poslovanja

»Da bi preprečili »gnitje jabolk«, nujno potrebujemo službo za notranjo revizijo. Kodeks etike moramo živeti, ne le imeti napisanega na papirju. Etika nam mora biti prioriteta,« je opozorila Polona Pergar Guzaj. Skladnost poslovanja znotraj koncerna Kolektor preverja služba notranje revizije, ki na Kolektorju deluje od lanskega leta, saj ni mogoče z gotovostjo trditi, da se znotraj velikega podjetja nepravilnosti ne dogajajo. »Naloga notranjega revizorja je, da ladjo kapitanu pomaga varno pripeljati v pristan,« je še pojasnila Pergar Guzajeva.

Potreba po urejenem področju korporativne integritete je sorazmerna z velikostjo podjetja. Kolektor postaja vedno večji in s tem nastaja določena potreba tudi po ureditvi teh vprašanj, zato se je vodstvo odločilo stopiti korak naprej v tej smeri. Osnovne norme in sistem obvladovanja tveganj so že predpisani, odločiti se je potrebno, katera tveganja se bo še obvladovalo poleg tveganja pravnih ali regulatornih ukrepov, finančne izgube ali izgube ugleda, ki nastane zaradi neuskajenosti z veljavno zakonodajo in standardi dobre prakse.

Zavezanost in poslovna strategija

Poštenost je ena od Kolektorjevih vrednot

Za velike gospodarske sisteme so smernice korporativne integritete nujne, a le do določene mere. Vodilni na Kolektorju verjamejo, da imajo pod seboj zaupanja vreden kader, ki se rutinsko ravna po vrednotah podjetja, med katerimi je tudi poštenost. Prepričani so tudi, da zaposleni spoštujejo osnovni kodeks etičnosti in moralnosti in da se znajo v dani situaciji pravilno odločiti po svoji vesti. Kljub vsemu za zaposlene

na Kolektorju skušnjave nemoralnega ali nezakonitega ravnanja niso tako pogoste kakor denimo na področju bančništva in zavarovalništva, kjer je sistem korporativne integritete podrobnejši in tudi že bolj uveljavljen.

»Nobene potrebe ni, da bi bila gospodarska družba organizirana kot policijska ali obveščevalna služba, bilo pa bi neumno, če ne bi vsaj predvidela možnosti, da lahko pride do kršitev in ne bi vzpostavila racionalnega sistema za zaznavanje teh kršitev,« je še dodal Drago Kos.

Inovativnost je način življenja

Polona Rupnik

»Inovativnost je naša vrednota, ki je tesno povezana z vrednoto usmerjenost h kupcu. Naš cilj je, da nas kupec izbere za dobavitelja oziroma se odloči za naš izdelek. Kupec se vedno odloči za najboljši izdelek. Če želiš kupcu ponuditi najboljši izdelek, se moraš razlikovati od konkurence. Če želiš biti najboljši, moraš biti inovativen, biti moraš kreativen in imeti možgane neprestano na »on«,« je zbranim na tradicionalni konferenci o inovativni dejavnosti dejal predsednik uprave koncerna Kolektor, Radovan Bolko.

Kolektor je na področju inovativne dejavnosti v preteklem letu naredil velik korak naprej. Ne samo, da je vanj vključil več svojih podjetij, agencijske delavce in študente, naredil je tudi velik preskok v številu podanih idej, ki jih je bilo v letu 2015 kar 3.164. Lep dosežek je tudi število prijavljenih idej na zaposlenega, ki je trenutno 2,8 ideje na zaposlenega na leto.

Cilj še vedno ostajajo štiri ideje na zaposlenega. Število sodelujočih in število podanih predlogov nedvomno kaže na to, da se zaposleni vse bolj zavedajo pomena inovativnosti in da lahko s še tako preprosto idejo bistveno izboljšajo delovni proces in nenazadnje tudi samo organizacijo. Zaposleni so v zadnjih 15 letih podali več kot 18 tisoč idej, od katerih je bila velika večina tudi realiziranih.

Vrhunec konference je bila razglasitev inovatorjev leta 2015. Na področju množične inovativne dejavnosti je v kategoriji koristni predlogi – posamezniki inovator leta postal Ivan Štucin iz podjetja Kolektor KFH z 28 realiziranimi inovativnimi predlogi, med skupinami je bila v kategoriji koristnih predlogov za najboljšo izbrana skupina Brizgalnica 2 iz Kolektor ATP, ki je prispevala 5,59 ideje na zaposlenega, v kategoriji tehnične in druge izboljšave je bil za inovatorja leta izbran Jure Škrabar iz Kolektor Orodjarne, poslovni center Vision. Priznanje si je prislužil za nastavek

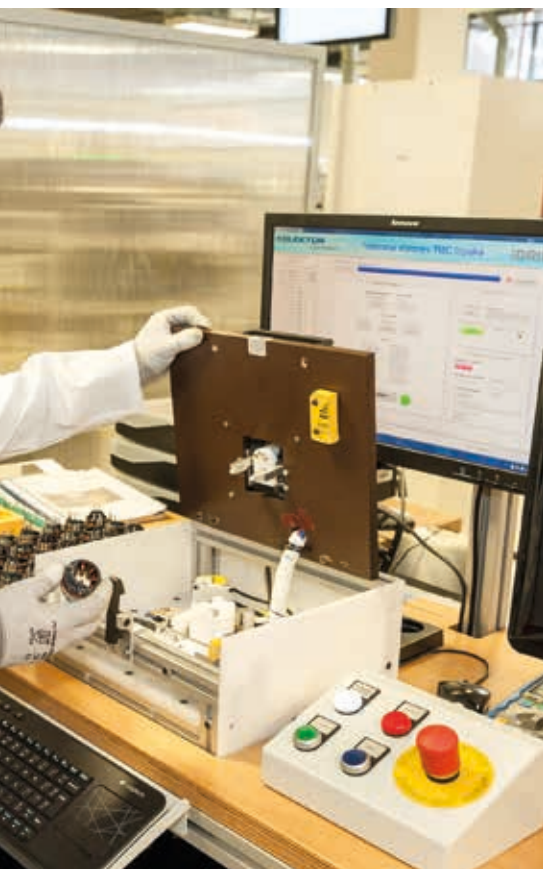
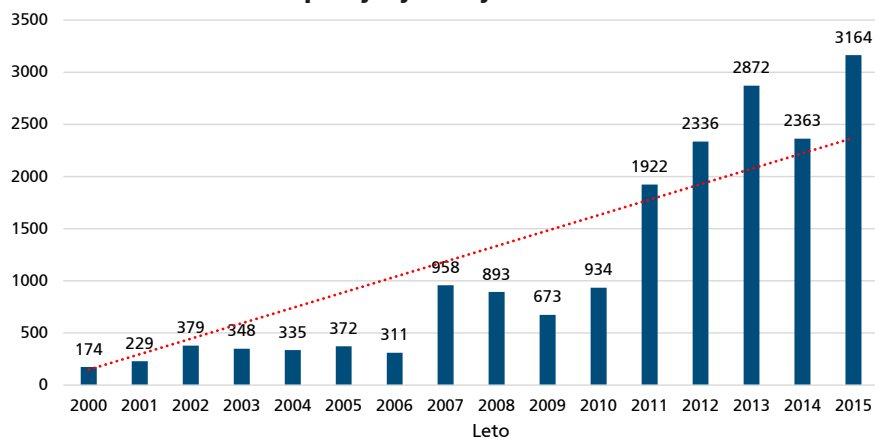
za zvrnitev ravnine goriščne razdalje – Scheimpflug. Letos so nagrado za tehnične in druge izboljšave prvič podelili tudi skupinam. Dobila jo je divizija B0 podjetja Kolektor Sikom. Na področju prebojne inovativne dejavnosti so se najboljše odrezali: v kategoriji izboljšave proizvodnih procesov Dragomir Lazar in Valentin Koblar iz podjetja Kolektor Group za razvoj merilnih metod za merjenje električnih karakteristik statorja, na področju izboljšav izdelkov in storitev so inovatorji postali Pawel Sitarz, Dragan Ceko in Boris Saje iz Kolektor Groupa za anizotropno brizganje Sm₂Fe₁₇N₃ plastomagnetov in v kategoriji izboljšave netehnoloških procesov Dejan Beguš in Miha Čuk iz Kolektor Groupa za postopek razvoja vgrajene programske opreme z modelnim programiranjem.

Letos je Kolektor prvič podelil tudi nagrado mlademu inovatorju leta. Ta naziv si je za svoje ideje prislužil Žan Sedej iz divizije A podjetja Kolektor Sikom.

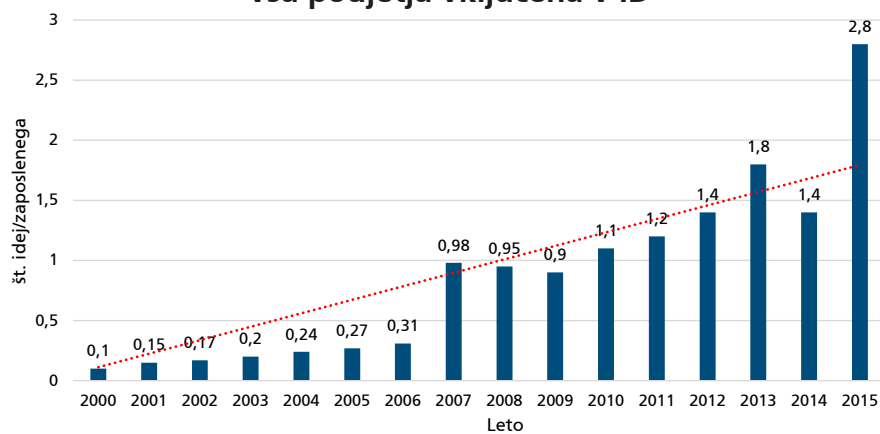

Število prijavljenih idej po letih - vsa podjetja vključena v ID

Število prijavljenih idej/zaposlenega po letih - vsa podjetja vključena v ID

Inovativnost 4.0 je sodobna različica inovativnega delovanja

Udeleženci konference o inovativni dejavnosti so prisluhnili predavanju doc. dr. Andreja Pompeta o inovativnosti 4.0. Ob tej priložnosti smo mu zastavili nekaj vprašanj.

V zadnjem obdobju se veliko govori o industriji 4.0. Vi jo imenujete kar inovativnost 4.0. Zakaj?

Industrija 4.0 je moderen izraz za vse to, kar se dogaja v svetu industrije zadnjih 10 let. Glede na to, kako se je tega na prelomu tisočletja lotila Nemčija, ni napak ugotovitev, da je dobršen del te napovedi nove industrijske revolucije mogoče pripisati prav iniciativam v tej veliki evropski državi. Če podrobneje pogledamo, kako so se tega lotili oni, potem ugotovimo, da se je ves razvoj na področju industrije pravzaprav zgodil zato, ker se je v prvi fazi usmerilo na spodbujanje kreativnosti in inovativnosti, torej na neizmeren vir in bogastvo, ki sta shranjena v človeških glavah. Temu so potem sledili koraki, ki so jih opravili »roke in stroji«. V nobenem primeru torej ne moremo mimo dejstva, da moramo najprej imeti idejo, zamisel, rešitev, vse ostalo pa se potem lahko imenuje tudi industrija 4.0. Inovativnost 4.0 pa je v bistvu najsodobnejša različica pojmovanja inovativnega delovanja, ki še posebej poudarja vključevanje nestrokovnjakov, eksternih virov, mladih, neobremenjenih možganov ter iskanje navdiha po področjih, ki niso neposredno povezana z danim področjem podjetja.

Brez inovativnosti ni napredka. Je dovolj, če smo inovativni samo na delovnem mestu ali pa bi morali inovativnost vnesti v vse pore našega življenja oziroma vsakdana?

Izpolnjevanje nalog je nekaj, kar je lastno večini ljudi. Ne gre jim oporekati vestnosti, marljivosti in prizadevnosti, a to je za napredek žal premalo. Če želi nekdo biti inovativen, bo to morda sprva lahko opravljal le v delovnem okolju, če pa bo ugotovil, da drugačna ali nova misel v bistvu daje življenju bolj žlahtno dimenzijo, potem bo to hote ali nehot vnesel v

vse pore svojega življenja. Takšni ljudje so gibalo v okoljih, kjer se gibljejo, delajo, zabavajo, sproščajo. Ima pa močno izražanje ustvarjalnosti lahko tudi kakšno negativno posledico, predvsem od ljudi, ki takšnih lastnosti nimajo in so zaradi tega ljubosumni.

Je inovativnost človeku prirojena lastnost ter ali in v kolikšni meri se je lahko priučimo?

Vedno imajo ljudje določene prirojene lastnosti, ki se potem kmalu izrazijo v afinitetah, vendar pa človek pogosto ne odkrije, kakšni biseri se skrivajo v njem. Inovativnost je zagotovo nekaj, kar imamo vsi. Razlikovanja se pojavijo bolj na nivojih razmišljanja in zaznavanja. Za podjetja je to še posebej dobra novica, saj ravno spodbujanje inovativnosti s tem, da se izmenjavajo ideje in rešitve, ki

so plod različnih pogledov in misli, dajejo najboljše končne rezultate. S pomočjo trenerjev in učenja tehnik inovativnega razmišljanja je vse mogoče in vsak ima možnost vstaviti svoj kamenček ustvarjalnosti v mozaik inovativnih rešitev.

Dobro poznate slovenska podjetja. Kako razvito inovacijsko kulturo imajo in kaj bi morala podjetja ali pa kar Slovenci na splošno na tem področju še narediti?

Zdaj bi bil najbolj srečen, če bi lahko rekel, da so vsa slovenska podjetja inovativna. To vse bolj drži za mlado, prihajajočo generacijo podjetnikov, ki so spoznali, da si morajo sami ukrojiti svojo prihodnost in da je to mogoče s svežimi podjetniškimi idejami. Žal pa je inovativnost v podjetjih, ki so pod taktirko zrelih

doc. dr. Andrej Pompe

vodij, bolj beseda, ki preskakuje iz ust v usta, in ne v možgane in potem v roke. Propadanje slovenskih podjetij se je zgodilo tudi zato, ker njihovi upravitelji (menedžerji) niso pomislili, da je mogoče podjetja rešiti tudi z novimi zamislimi, izdelki, dizajni, z aktiviranjem možganov zaposlenih, in ne zgolj v smislu zmanjševanja stroškov, odpuščanja in drugih kratkoročnih ukrepov. Za uspeh so potrebni zdravi temelji za nadaljnje delo – ti so v ljudeh, in ne v finančnih in podobnih upravljaljskih transakcijah. Vprašajmo se, kako to, da se je Steklarna Hrastnik iz propadajoče firme prelevila v podjetje, ki je lahko za zgled drugim, in da je recimo Lesna Slovenj Gradec v stečajju; tam nismo zasledili nobenih inovativnih pristopov k rešitvi danes tragične situacije. Morda bi bila inovativna zamisel, da se stečajne upravitelje izobrazijo tudi v smeri rešitev, ki ne temeljijo le na razprodaji premoženja, temveč v smeri, da je premoženje skrito v zaposlenih in nekaterih zunanjih človeških virih. Morda je izvorni greh neuspeha tolikšnega števila slovenskih podjetij ravno v tem, da v šolah skoraj nihče ustvarjalnosti, inovativnosti in s tem pogumu in odgovornosti ne posveča kakšne

omembe vredne pozornosti. Ob tem sem ponosen, da lahko študentom Fakultete za podjetništvo Gea College, kjer že nekaj let predavam o ustvarjalnosti in inovativnosti, podajam prav tovrstno mišljenje in jih učim veščin, ki so usodno pomembne predvsem za dolgoročno stabilnost in vzdržljivost podjetij.

Morda za konec še nasvet vsem inovatorjem in tistim, ki bodo v prihodnjih letih to še postali?

Najprej se je treba razbremeniti vseh miselnih okov, ki so jih človeku vcepili preko vzgoje in izobraževanja. Inovacijska miselnost je naravnana na prihodnost in nič ne koristi, če samo opazujemo, kako je bilo in kako je. Misliti moramo o dneh, ki so pred nami, kako jih bomo polepšali, poenostavili, posodobili, naredili bolj ugodne, bolj pristopne in uporabnejše. Treba si je upati, se iz kritik naučiti, kje bi lahko bili boljši, in verjeti, da ima vsaka zamisel možnost, da uspe. Seveda, motiti se je človeško, a tudi to ni ovira, saj je vsaka napaka najboljša šola ali kot je rekel T. A. Edison: »Jaz se nisem nikoli zmotil, v bistvu sem samo odkril na tisoče načinov, kako stvari ne funkcionirajo.«

Planiškemu vetrovniku ni enakega na svetu

Polona Rupnik

Slovenskim inženirjem in industriji je uspel veliki met, saj jim je uspelo izdelati vetrovnik, v katerem lahko sočasno trenirajo skakalci in padalci. Z izzivom sta se uspešno spopadla ljubljanska Fakulteta za strojništvo in Kolektor Koling. Prvi je na modelu uspelo doseči optimalne tokove, drugi pa je rešitve uporabil pri gradnji vetrovnika v osrednjem objektu za smučarske teke v Planici. S tem so postali prvi na svetu, ki jim je uspelo razviti takšen vetrovnik.

Kolektor Koling je kot izvajalec projekta moral na ključ pripraviti projektno dokumentacijo in zgraditi vetrovnik. K sodelovanju je povabil strokovnjake laboratorija za vodne in turbinske stroje na Fakulteti za strojništvo. Skupaj so določili obliko pretočnega trakta vetrovnika in vgrajene pogonske ventilatorje, matematični izračuni in fizični model pa so postali osnova za gradnjo planiškega vetrovnika.

»Treba je bilo optimizirati pretočne razmere, ki so praviloma odvisne

od aerodinamičnih karakteristik kanalov vetrovnika. Prav tako je bilo treba določiti ventilatorje z minimalno potrebno električno močjo za doseganje funkcionalnih pogojev vetrovnika. Razvoj se je začel na izhodiščni obliki kanalov, ki jih je določil idejni in PGD projekt, s potrebno električno močjo ventilatorjev štiri megavate. V okviru naše študije pa se je razvoj končal z aerodinamično optimizirano obliko pretočnih kanalov z doseženo potrebno močjo ventilatorjev 2 MW. Ob tem smo ohranili vse gradbene

karakteristike objekta, ki so jih določili arhitekti,« o razvoju vetrovnika pripoveduje dekan Fakultete za strojništvo, prof. dr. Brane Širok.

Oblike kanalov vetrovnika so pogojene z rešitvami zgradbe vetrovnika. Prav tako je bila zahteva po izvedbi zaprtega vetrovnika z vgrajeno horizontalno in vertikalno sekcijo. Obe dejstvi sta značilno vplivali na oblikovanje kanalov in določitev pogonskih ventilatorjev. V vetrovniku sta dva ventilatorja, ki vzpostavljata zračni tok in omogočata

doseganje zahtevanih hitrosti razmer v obeh skakalnih sekcijah. Tehnična rešitev vetrovnika je prav zaradi možnosti sočasnega skakanja v obeh sekcijah unikaten primer.

Ventilator poganja zračni tok po cevovodnem sistemu iz enega dela vetrovnika v drugega, iz horizontalnega v vertikalni del. Če so zračni kanali slabo oblikovani, je zračni tok turbulenten. V vertikalnem delu je hitrost zračnega toka od 180 do 230 kilometrov na uro, hitrost v horizontalnem delu pa od 110 do

130 kilometrov na uro. Te hitrosti so podobne hitrostim v realnosti. Ko smučarski skakalec odskoči, je njegova hitrost pri odskoku približno 120 kilometrov na uro, hitrost padalca pa približno 200 kilometrov na uro.

Če se je še pred dobrim letom dni ideja o vetrovniku za sočasni trening skakalcev in padalcev, ki se je porodila direktorju Nordijskega centra Planica, Jelku Grosu, zdela neuresničljiva, je danes postala realnost. Slovenija je tako postala prva država na svetu, ki se ponaša s tovrstnim vetrovnikom.

Prof. dr. Brane Širok,
dekan Fakultete za strojništvo

»Veseli me, da nas je Kolektor Koling povabil k temu projektu, saj je meni in mojim članom laboratorija predstavljal velik izziv. Iskali smo optimalne rešitve v okviru zasnove geometrije vetrovnika in zračnih kanalov znotraj zgradbe. Da bi bilo modeliranje čim bolj učinkovito, smo izdelali vodni model vetrovnika s podobno dinamiko toka. Menim, da je planiški vetrovnik plod prenosa vrhunskega inženirskega znanja v domače okolje v sodelovanju s slovenskim gospodarstvom. To je odličen dokaz, da Slovenci znamo in zmoremo. Takih in podobnih projektov, ki temeljijo na dobrem sodelovanju znotraj slovenskega prostora, si želimo še več.«

Jelko Gros,
direktor Nordijskega centra Planica

»Osrednji objekt za smučarske skoke je izhodiščna točka za smučarske teke, turistične produkte in dopolnilne dejavnosti za smučarske skoke. Objekt je tehnološki presežek, edinstven z izjemno arhitekturno vklopljenostjo v naravno okolje. Objekt je večfunkcijsko produktno naravnano, saj zajema muzej smučarskih poletov/VIP-prostor, tekališče za smučarske teke v notranjosti/garderobe-novinarsko središče, servisni objekt za teke, nogometno igrišče/štartno-ciljni prostor, vetrovnik, trgovino, restavracijo ... Tehnološke zahteve so zahtevale izjemnega partnerja pri gradnji. Kolektor Koling ni le izvajal del, ki so jih sprojektirali projektanti, temveč je moral z določenimi inovativnimi produkti sam intenzivno sodelovati pri razvoju. Inovativna inženirska ekipa se je še posebej dobro izkazala pri vetrovniku, ki je inovacija v svetovnem merilu. Običajno so vetrovniki enonamenski, horizontalni za skakalce in športno treniranje ter vertikalni za trening prostega pada padalcev. Projektna naloga je bila izjemno zahtevna, a jo je Kolektor Koling v sodelovanju s Fakulteto za strojništvo odlično opravil. Dobili smo visokotehnološki produkt, ki bo pomenil novo paradigmo na področju treniranja smučarskih skokov. Kombinacija treninga – letenja na skakalnici in testiranja v vetrovniku pomeni nov način treniranja, kar pomeni, da bo ta nova planiška pridobitev smernica za vsa načrtovanja tovrstnih centrov v prihodnosti.«

Kolektor Etra izdelala največji transformator do zdaj

Kolektor Etra je uspel veliki met. Izdelali in uspešno preizkusili so doslej največji in najtežji transformator nazivne moči 400 MVA in nazivne napetosti 420 kV, katerega skupna masa presega 400 ton. Transformator je dolg 17 metrov, širok 8 metrov in visok 11,5 metra, namenjen pa je nemškemu komunalnemu podjetju Stadtwerke München. Poleg Kolektor Etre so podoben transformator sposobne izdelati le še nekatere velike multinacionalke, kot sta Siemens in ABB. Omenjeni transformator je za podjetje izjemna referenca, ki bo bistveno pripomogla k pridobivanju in sklepanju novih velikih projektov. Ob izdelavi transformatorja gre posebna zahvala predstavnikom tehničnega in proizvodnega sektorja, ki so uspeli s svojim znanjem in izkušnjami zadostiti vsem zahtevam kupca. Transformator je v prvo uspešno prestal vse preizkusne meritve. Za izvedbo meritev gre zahvala visoko usposobljenemu kadru v visokonapetostnem laboratoriju.

Podpis pogodbe za energetska transformatorja za prenosno omrežje

Polona Rupnik

Peter Novak, prokurist in direktor za komercialno področje v Kolektor Etri, in Aleksander Mervar, direktor družbe ELES, sta podpisala pogodbo o nabavi dveh energetskih transformatorjev napetosti 400/110 kV in moči 300 MVA. Gre za pogodbo največje vrednosti opreme, ki bo izdelana v Sloveniji in vgrajena v prenosno elektroenergetsko omrežje v Sloveniji. Transformatorja v vrednosti dobrih pet milijonov evrov sta bila izbrana na javnem razpisu in bosta v slovensko prenosno omrežje vgrajena že leta 2017.

Prvi bo v Mariboru, natančneje v razdelilni transformatorski postaji (RTP) Dogoše nadomestil dotrajan transformator, drugi pa bo povečal zanesljivost in razpoložljivost transformacije na lokaciji RTP Divača. Kolektor Etra je pričela izdelovati najzahtevnejše transformatorje na napetostnem nivoju 400/110 kV leta 2011. Do zdaj so jih izdelali šest. Prva dva z močjo 350 MVA sta bila dobavljena za slovaški elektroenergetski sistem SEPS, tretji za Latvijo, četrti pa je vgrajen v Sloveniji, natančneje v RTP Okroglo, in je v lasti družbe ELES, systemskega operaterja prenosnega elektroenergetskega omrežja RS. Slednji je bil vgrajen v prenosno omrežje decembra 2013. Največji transformator moči 500 MVA, ki ga je Kolektor Etra izdelala leta 2014, je bil dobavljen švedskemu kupcu E-ON.

»S podpisom pogodbe želimo spodbuditi slovenske proizvajalce, da lahko z domačim znanjem in tehnologijo izdelajo vrhunske tehnološke naprave. V prenosnem elektroenergetskem omrežju RS imamo tako že štiri transformatorje

mag. Aleksander Mervar in Peter Novak

Kolektor Etra, do številke šest pa bomo predvidoma prišli že leta 2017. V prenosnem omrežju so prav tako še štiri transformatorji, ki so bili obnovljeni v družbi Kolektor Etra, vsi skupaj pa pripomorejo k zanesljivosti delovanja prenosnega omrežja RS,« je ob podpisu povedal mag. Aleksander Mervar, direktor družbe ELES.

Peter Novak, prokurist in direktor za komercialno področje v Kolektor Etri, pa je ob podpisu pogodbe dejal: »Za Kolektor Etra podpis te pogodbe pomeni predvsem zadovoljstvo, da se kvalitetna dobava prvega transformatorja za RTP Okroglo izkazuje v zaupanju ELES-a in s tem možnosti za vgradnjo še več slovenske opreme v naše elektroenergetsko omrežje. Verjamemo, da bomo zaupanje upravičili in nadgradili s pravočasnimi dobavami najkvalitetnejših transformatorjev, ki bodo z najnižjimi izgubami doslej še pripomogli k učinkoviti transformaciji in prenosu električne

energije v Sloveniji. ELES je naš zelo dober poslovni partner, z vstopom Kolektor Etra na trg 400-kilovoltnih transformatorjev pa se je možnost za sodelovanje z ELES-om le še povečala. Verjamemo, da bo še tesnejše sodelovanje med podjetjema omogočalo rast zaposlovanja visokokvalificiranih kadrov elektro stroke v Sloveniji ter razvoj in ohranjanje strokovnega znanja v domačem okolju.«

Kolektor Etra je preteklo leto zaključila z rekordno prodajo v višini preko 70 milijonov evrov, od tega skoraj 90 odstotkov v izvozu. Njen najmočnejši trg je Skandinavija, lani pa ji je najmočnejše zrasla prodaja v Veliki Britaniji, kjer je podjetje pridobilo za več kot 20 milijonov novih naročil. Za letošnje leto načrtujejo 15-odstotno rast prodaje, saj bodo izdelali več kot 170 energetskih transformatorjev v skupni vrednosti preko 80 milijonov evrov.

Kolektor Strix, novo hčerinsko podjetje Kolektor Sisteha

Mojca Progar

Kolektor Sisteh nadaljuje s krepitvijo kompetenc in znanj s področja novih tehnologij. Tako so v oktobru 2015 uspešno pridružili še podjetje Strix (danes Kolektor Strix), ki že od svoje ustanovitve leta 1996 velja za inovativno in tehnološko usmerjeno inženirsko podjetje za pripravo voda ter čiščenje voda in zraka za različne namene uporabe. Z novim podjetjem in zaposlenimi Kolektor Sisteh pridobiva nova tehnološka znanja, s katerimi želi evropskemu in širšemu globalnemu trgu ponuditi rešitve in storitve z visoko dodano vrednostjo na področju upravljanja z vodami.

Podjetje Kolektor Strix, ki ima 12 zaposlenih, od tega več kot polovico visoko izobraženih inženirjev strojne in kemijske smeri, ima svoj sedež v Ljubljani. Za namen širjenja poslovanja v jadranski regiji so leta 2000 ustanovili tudi podjetje v Zagrebu.

Kot eno prvih slovenskih inženiring podjetij so v letu 2001 pridobili certifikat kakovosti ISO 9001, s katerim dokazujejo svojo zavezanost k neprekinjenemu izboljševanju upravljanja sistema kakovosti svojih procesov in zadovoljstva svojih strank.

V svoji 20-letni zgodovini so postali poznani kot strokovna ekipa, ki s sodobnimi postopki in pristopi načrtuje in projektira ekonomsko ugodne rešitve, ki jih odlikujejo:

- nizki obratovalni stroški zaradi energetske učinkovitosti in z visokim izkoristkom vode

- velika zanesljivost naprav zaradi uporabe visokokakovostnih komponent
- enostavno upravljanje zaradi avtomatizacije naprav (lahko tudi iz centralnega nadzornega sistema in medmrežja)
- organizirane servisne dejavnosti

Program podjetja Kolektor Strix obsega naslednja področja priprave voda:

- Priprava pitne vode: v zadnjih deset letih praktično ni bilo večjega projekta v zvezi s pripravo pitne vode z novimi membranskimi tehnologijami v Sloveniji, kjer Strix ne bi prispeval tehnologije za projektiranje oziroma know-howa
- Priprava vode za farmacijo: purificirane vode za proizvodnjo zdravil po ameriških, evropskih in ruskih standardih
- Priprava vode za prehrabno

industrijo: za mlekarnice, brezalkoholne napitke, pivo in druge izdelke, ki potrebujejo pripravo vode (sistemi CIP), pripravo lužnic in vodo za spiranje posod in cevovodov

- Priprava komunalnih odpadnih voda in izcednih voda iz deponij: uveljavljajo membransko tehnologijo MBR, ki povezuje klasično biološko čiščenje in ultrafiltracijo
- Priprava ostalih procesnih voda: priprava vode in čiščenje vode iz galvanizacij, lakirnic in proizvajalcev kemikalij za ta namen

V Kolektor Strixu se dobro zavedajo, da postaja voda eden najpomembnejših naravnih virov in da jim samo obvladovanje najnovejših tehnologij na tem področju omogoča tudi tržno uspešnost. Njihov cilj je postati vodilno podjetje na tem področju doma in v širši regiji. Projekti priprave in čiščenja voda so sodobno zasnovani z implementacijo zadnjih tehnoloških spoznanj, energetsko optimalni in za uporabnika zanesljivi, brez potrebnega prekomernega angažiranja. Vsi procesi se spremljajo v centralnem nadzoru tovarne ali na medmrežju, tako da so vsi ključni podatki o stanju sistema dostopni od kjerkoli. Odvisno od ekonomske

Oksidacija z ozonom, filtracija železa s peščenimi filtri in odstranjevanje viška ozona in oksidiranih produktov na aktivnem oglju

Priprava purificirane vode, reverzna osmoza in elektrodeionizacija

upravičenosti in ekoloških razlogov obvladujejo postopke za recikliranje prečiščene odpadne vode.

Med njihove stalne naročnike na slovenskem trgu spadajo podjetja Krka d.d., Gorenje d.d., Revoz d.d., Pivovarna Laško d.d., Pivovarna Union d.d., DANA d.o.o., Radenska d.d., LEK farmacevtska družba d.d., Cinkarna d.d., Ljubljanske mlekarne d.d., DDC d.o.o., Dana d.d., Regeneracija Vodice d.o.o., Bosio d.o.o., Kemira KTM d.o.o., Papirnica Vevče d.o.o. in komunalna podjetja in vodovodi, kot so KSP Hrastnik, Kostak Krško, Vodovod kanalizacija javno podjetje Celje, Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica, Javno podjetje vodovod kanalizacija Ljubljana, Mariborski vodovod, KSD Ajdovščina, Komunalno podjetje Kranj, Komunalno podjetje Brezovica pri Ljubljani in drugi.

Aktivno iščejo sinergije tudi v mednarodnem okolju. Tako že od leta 1998 sodelujejo s koncernom NORIT (sedaj Pentair) v segmentu razvoja in proizvodnje pilotnih in kontejnerskih naprav za pripravo vode, dozirnih sistemov ... Eden pomembnejših kupcev kontejnerskih naprav za pripravo pitne vode je bilo nizozemsko podjetje Shell NL, kjer so s pomočjo omenjene naprave v eni stopnji pripravili pitno vodo iz zelo onesnažene vode, npr. iz kanalov Amsterdama. Nizozemski Shell je te naprave poimenoval Shellbox, nameščene pa so na Nizozemskem, v Maroku in v Južnoafriški republiki.

Janez Švigelj,
direktor
Kolektor Strix

»Z združenimi močmi tehničnih kadrov bomo bolj konkurenčni, učinkovitejši in hitreje reševali želje naših kupcev.«

Marko Germ,
direktor
Kolektor Strix

»Želimo si uspešnega sodelovanja s sodelavci s Kolektorja. Kot nov član koncerna si obetamo veliko sinergijskih učinkov in boljšo pozicijo na trgu, še posebej pri večjih poslih v tujini.«

Stojan Kokošar,
direktor
Kolektor Sisteh

»Prepričani smo, da je bila odločitev za nakup podjetja Strix pravilna. S tem pomembno dopolnjujemo svojo ponudbo za naše kupce na mednarodnem tržišču, kar pa je ena od osnovnih usmeritev tako Kolektor Sisteha kot koncerna Kolektor.«

Kolektor Strix je med drugim zastopnik in servis nemškemu podjetju Prominent GmbH, ki je vodilni svetovni proizvajalec na področju doziranja medijev, dozirnih črpalk, opreme za dezinfekcijo voda, opreme za preprečevanje razrasta legionele, merilne opreme, senzorične in regulacije za obdelavo voda.

Poleg tega je pooblaščen prodajalec za:

- industrijsko opremo GEMÜ, ki proizvaja membranske in sedežne ventile, lopute, kroglične ventile, elektromagnetne ventile, indikatorje pretoka ...
- ASV Stübbe za kemijske črpalke in plastične armature
- Bray lopute in pogone za različne medije

Mednarodne povezave jim poleg možnosti vstopa na tuje trge dajejo tudi možnost učenja, da so vedno korak pred konkurenco.

V prihodnje želijo v Kolektor Strixu postati konkurenčen igralec na področju uporabe membranske tehnologije MBR pri pripravi vode iz komunalnih odpadnih voda in izcednih voda iz deponij na evropskem in globalnem trgu.

Priprava vode za potrebe mesta (ultrafiltracija vode iz reke, nevtralizacija odpadnih vod, obdelava mulja in dezinfekcija vode pred distribucijo)

Novi projekti Kolektor Orodjarne

Polona Rupnik

Kolektor Orodjarna iz leta v leto večja svoje kompetence na področju orodjarstva, strojogradnje in strojnega vida ter prepoznavnost v strokovnih krogih tako v Sloveniji kot v tujini. Na podlagi odličnega poznavanja omenjenih področij razvija tehnologije, ki jih potrebujejo njihovi kupci.

Na področju orodjarstva na eni strani prehajajo v mikronski svet natančnih orodij, na drugi strani pa v kompleksna orodja v smislu kinematike, manipulacije in brizganja ter konstrukcijskih in tehnoloških rešitev. Smer strojogradnje je Industrija 4.0 in s tem povezane aktivnosti. Ekipa s področja strojnega vida nenehno razvija svoje kompetence v smeri razvoja sodobnih tehnologij. Hkrati prevzema aktivno vlogo v povezovanju lastnega znanja z znanjem, ki ga imajo raziskovalne inštitucije na področjih strojnega vida, umetne inteligence in ostalih povezanih področij.

Preteklo leto je bilo za Kolektor Orodjarno zelo uspešno. Glede na leto 2014 so dosegli 14-odstotno rast in prodali za 18,8 milijona evrov orodij, strojev in optičnih naprav. Dosegli so tudi druge kazalce uspešnosti. V letošnjem letu bo rast prodaje nekoliko manjša, vendar predvidoma še vedno nad 19 milijonov evrov. V prvem četrtletju letošnjega leta so ponovno opravili vrednotenje koncerna Mahle iz Stuttgarta. Kot pravi direktor podjetja Kolektor Orodjarna, Robert Čerin, so dosegli skupno oceno 93,5 odstotkov in potrdili status A-dobavitelja.

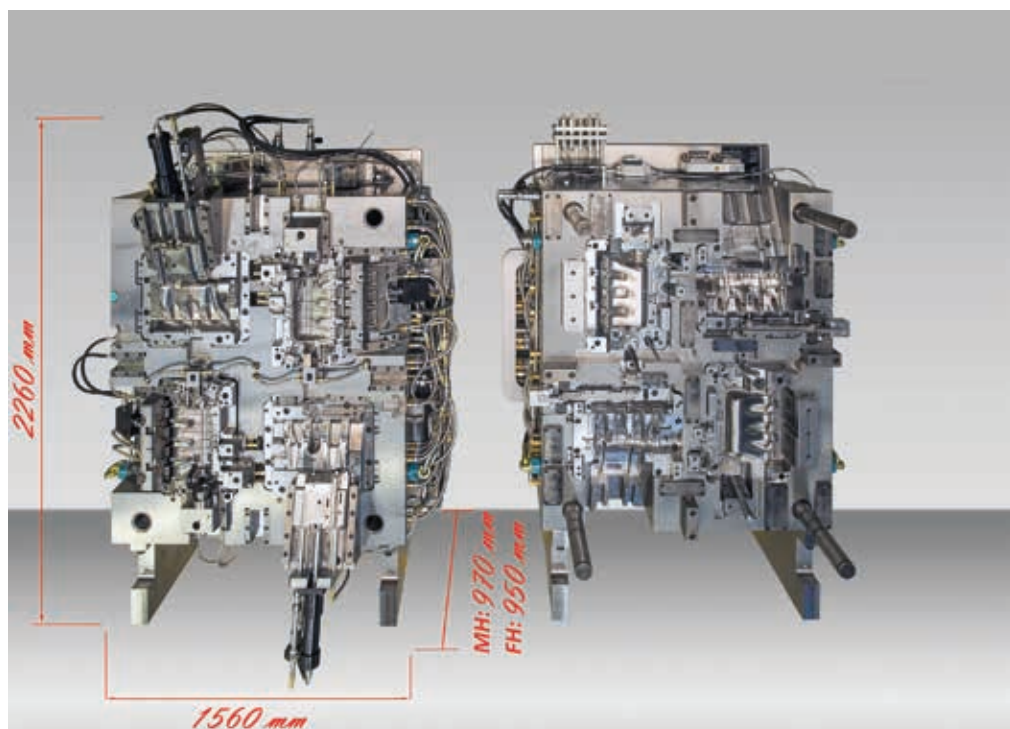
Orodje Mahle z 48 gibljivimi deli, skupaj preko 4.000 elementi, skupne teže 18 ton

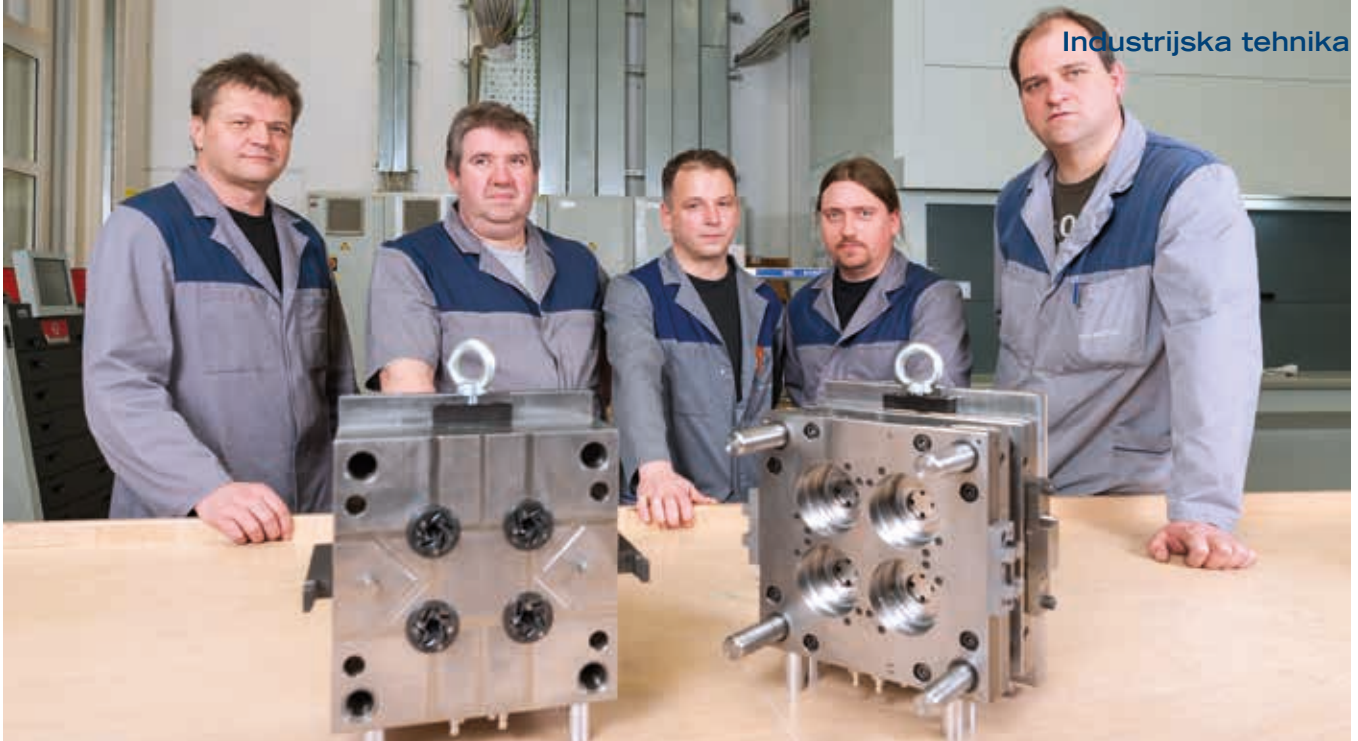
PROJEKTI, KI IZSTOPAJO Kolektor Orodjarna, poslovni enoti Postojna in Idrija

Kolektor Orodjarna, poslovna enota Postojna, že 14 let izdeluje brizgalna orodja za nemški koncern Mahle in približno toliko časa je trajalo, da je dobila naročilo za orodje najvišjega zahtevnostnega in cenovnega razreda. Orodje je namenjeno brizganju plastičnih delov sesalnega kolektorja za avtomobilsko znamko Volkswagen, in sicer za štiri različne izdelke v enem orodju. Zahtevnost orodja je izražena predvsem z njegovo kinematiko, saj je v njem kar 48 gibljivih delov (precej gnanih s hidravliko), medtem ko je vseh elementov v orodju preko štiri tisoč. Zaradi zahtevne oblike izdelka je bilo nujno rezkati gravure simultano 5-osno in nenazadnje tudi manipulacija ni enostavna, saj je teža orodja skoraj 18 ton. Celotna konstrukcija in tehnologija z inovativnimi rešitvami sta plod lastnega znanja. Vsekakor je to

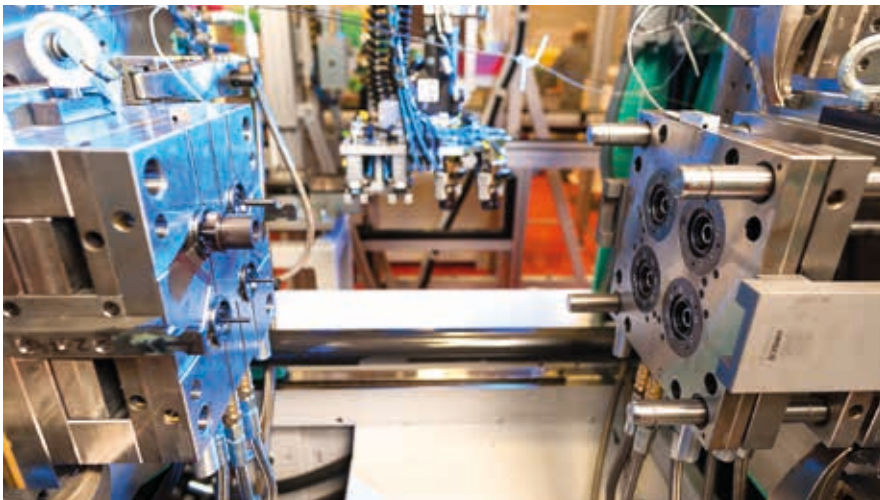
odlična referenca za pridobivanje podobnih poslov v prihodnje.

Medtem ko je postojnski ekipi orodjarne uspelo narediti orodje najzahtevnejšega ranga, se lahko idrijska ekipa pohvali z osvojitvijo tehnologije izdelave celotnega orodja za brizganje izdelkov iz plastomagnetnih materialov. S pomočjo kolegov iz Kolektor KMT iz Essna so izdelali orodje za brizganje plastomagnetnih materialov znotraj magnetnega polja v orodju za kupca Bosch. Izdelali so dve enaki orodji, ki ju bo v svoji proizvodnji uporabljalo podjetje Kolektor KFH. Poseben izziv so predstavljala magnetna gnezda, kjer sta bili ključni izdelava magnetov ter njihova postavitve v orodju, kar pogojuje ustrezno kakovost končnega izdelka. Delo z magnetnimi deli orodij je zaposlenim v Kolektor Orodjarni prineslo kar nekaj sprememb v njihovo vsakodnevno delo. Prilagoditi so morali delovno okolje, izdelati kar nekaj pripomočkov za sestavo takega orodja in osvojiti določena strokovna znanja, ki so jih nanje prenesli nemški kolegi.

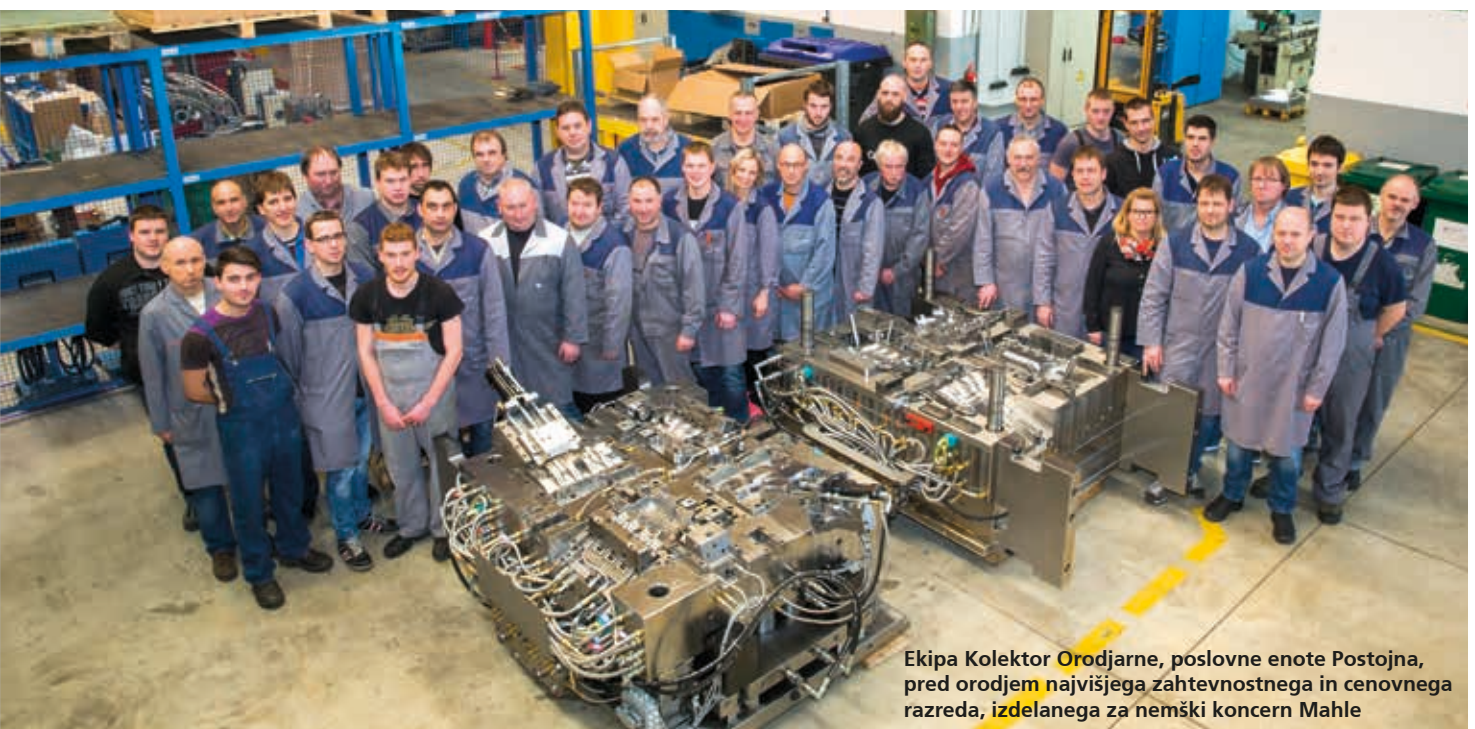

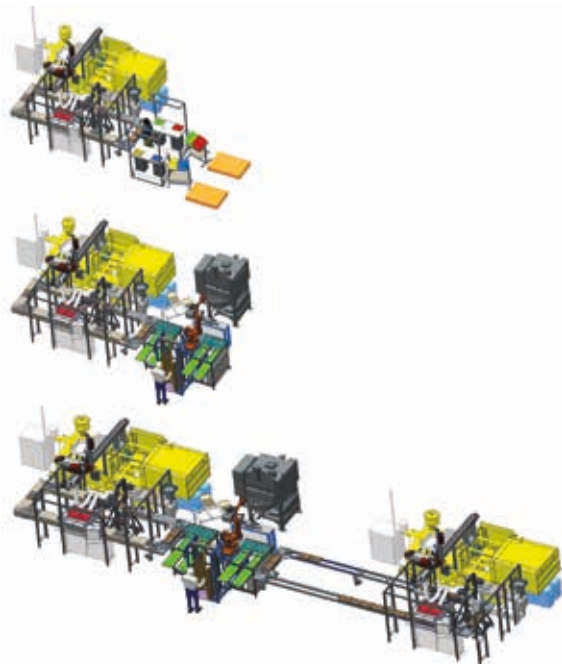
(od leve proti desni) Stojan Lukman, Miroslav Vidmar, Ervin Govekar, Miha Penko in Damijan Bogataj (manjka Jure Benčina) – ekipa, ki se je izpopolnjevala v Kolektor KMT v Nemčiji

Plastomagnetni rotor (impeler) za kupca Bosch. Prvi rezultati glede prenosa orodja v proizvodnjo so zelo dobri

Ekipa Kolektor Orodjarne, poslovne enote Postojna, pred orodjem najvišjega zahtevnostnega in cenovnega razreda, izdelanega za nemški koncern Mahle

Poslovna enota Avtomatizacija in strojogradnja

V poslovni enoti Avtomatizacija in strojogradnja se je za brizganje plastomagnetnih rotorjev skupaj z naročnikom Kolektor KFH pripravilo nov modularen koncept proizvodne linije. Modularna zasnova linije izhaja iz težnje po zmanjševanju stroškov investicije in združevanju dodatnih funkcionalnosti avtomatiziranih procesov z odstranjevanjem srha, avtomatske optične kontrole izdelka (strojni vid) in končnega pakiranja izdelkov. Pri konstrukciji nove linije so uporabili nekatere že znane in preizkušene tehnologije, ki so jih razvili kolegi iz Kolektor KMT že na predhodnih linijah, hkrati pa je bilo dodanih tudi nekaj zgoraj navedenih izboljšav, ki bodo v prihodnje še dodatno izboljšale kakovost procesa izdelave izdelka. V pripravi koncepta linije so bile upoštevane smernice Industrije 4.0, saj je linija (pred)pripravljena za spremljanje procesnih parametrov brizganja, analizo parametrov, primerjavo rezultatov idealno/dejansko z optično kontrolo ter posledično korekcijo pri samih brizgalnih parametrih.

Poslovna enota Vision

Glede na razvoj Kolektor Orodjarne in osvojene nove tehnologije ne preseneča, da so aktivno vlogo odigrali tudi na najpomembnejšem srečanju s področja robotike v Evropi – Evropskem forumu robotike (ERF 2016), ki je v Cankarjevem domu v Ljubljani gostil več kot 700 delegatov. Kolektor se je predstavil z demonstracijo fleksibilne robotske celice prihodnosti, ki omogoča simbolično sestavo osebnega vozila po željah kupca. Pri tem so predstavili dva svoja izziva: praktično demonstracijo kompetenc in sodelovanje podjetja z raziskovalnimi inštitucijami. K projektu so namreč povabili Laboratorij za strojni vid, Laboratorij za umetno zaznavanje, sisteme in kibernetiko, Laboratorij za robotiko (vsi s Fakultete za elektrotehniko) ter Laboratorij za umetne vizualne spoznavne sisteme in Laboratorij za umetno inteligenco s Fakultete za računalništvo in informatiko v Ljubljani. V sklopu fleksibilne robotske celice so predstavili več konceptov proizvodnje tovarn prihodnosti in pri tem uporabili tehnologijo, ki je danes na voljo. Mimoidočega obiskovalca

so s pomočjo sistema za sledenje obraza prepoznali in ga s sistemom za sintezo govora (procesiranje v oblaku) povabili k večdotičnemu zaslonu. Glasovno in vizualno so ga vodili skozi proces naročanja vozila po izbiri – obiskovalec je lahko poljubno kombiniral sestavne dele vozila. Po

oddanem naročilu je robotska celica sestavila vozilo po želji obiskovalca. Pri tem sta sodelovala dva robota. Eden od njiju je bil t. i. kolaborativni robot, ki brez kakršne koli nevarnosti lahko sodeluje s človekom. Zelo kompleksen projekt je ekipa Kolektor Orodjarne izvedla v izjemno kratkem času.

5. generacija programa FELU MBA:

»Cilj je najti in razviti kandidate za vodstvene položaje«

Maja Vojska

Konec januarja so na Ekonomski fakulteti pripravili otvoritev konzorcijskega programa FELU MBA. Poleg osebja Ekonomske fakultete so bili med govorniki tudi predstavniki petih slovenskih visoko inovativnih podjetij, ki obenem predstavljajo tudi konzorcij programa 5. generacije. Med njimi sta bila tudi predstavnika Kolektorja, Žiga Kogej in Eva Cvelbar Primožič.

Program FELU MBA je poslovno izobraževanje, namenjeno posameznikom, ki iščejo praktično ekonomsko in poslovno znanje. Udeležijo se ga kandidati, ki že imajo delovne izkušnje, a želijo nadgraditi svoje znanje na področju poslovanja in pridobiti dodatna znanja, ki jih potrebuje uspešen vodja. Na enem mestu lahko tako srečamo različne profile, katerih cilji so zastavljeni visoko in ki želijo ob delovnih

izkušnjah poglobiti svoje znanje. Program MBA ne predstavlja le stičišča velikih potencialov in ambicij, pač pa tudi jedro izvora novih poslovnih idej in izmenjave znanja.

Pri peti izvedbi programa bo Ekonomska fakulteta sodelovala s podjetji Kolektor, GKN Driveline, ETI Elektroelement, Domel in TPV. Tekom programa bodo vsi udeleženci imeli možnost spoznavanja podjetij in njihovega delovanja.

Poleg prenosa znanja je pomemben steber programa MBA tudi inovativnost, s čimer se ponaša vseh pet podjetij, ki sodelujejo pri programu. Žiga Kogej, izvršni direktor za proizvodnjo in produkcijo, je poudaril: »Inovativnost je ena naših glavnih vrednot. Spodbujamo jo predvsem z izobraževanjem in odnosom, ki zaposlenim omogoča, da jo razvijejo in realizirajo.« To pa Kolektor spodbuja tudi s priznanjem Naj inovator leta.

Kolektor je v program FELU MBA vključen z 10 kandidati, od katerih imajo po besedah Eve Cvelbar Primožič, izvršne direktorice za kadre, jasna pričakovanja: »Od kandidatov pričakujemo, da bodo svoje že tako obširno znanje še nadgradili. Koncern je v program šel s ciljem, da najdemo in razvijemo kandidate, ki bodo nekoč prevzeli vodilne položaje. Tu ne govorim le o vodstvenih položajih direktorja, ampak tudi o vodenju projektov in različnih ekip. Po večini so kandidati strokovnjaki s področja tehnike in po mojem mnenju je nadgradnja tehničnega znanja z ekonomskim prava smer, saj bodo v prihodnosti to najbolj iskani kadri.« Kogej je še dodal, da upa, da se bodo kandidati tekom programa med seboj dobro spoznali in tako mogoče odprli možnosti tudi za medsebojno sodelovanje med podjetji.

Dijaki bodo dobili sodobno učno strojno delavnico

Anja Erjavec

Koncern Kolektor je svoje več kot 20-letno sodelovanje z idrijsko Gimnazijo Jurija Vege nadgradil z donacijo v višini 150 tisoč evrov, ki jih bodo porabili za preoblikovanje stare telovadnice na srednji in poklicni šoli. Iz nje bo nastala sodobna učna strojna delavnica, ki bo strojnim tehnikom in mehatronikom operaterjem omogočala praktično znanje krepiti že tekom šolskega leta. Svečanega podpisa pogodbe na prvi slovenski realki se je udeležila tudi ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.

Pobudniki ideje o konstruiranju učne strojne delavnice so bili idrijski gospodarski zaposlovalci, med katerimi ima Kolektor nedvomno vodilno vlogo. Strokovnjaki s Kolektorja so aktivno sodelovali pri pripravi programa in njegovi izvedbi. Teoretično znanje, ki ga dijaki nadgradijo zgolj v okviru praktičnega usposabljanja, ki ga opravijo v podjetjih, ne zadostuje več. V ta namen je Kolektor gimnaziji poklonil donacijo in s tem investiral v bodoče znanje ter v celoti prevzel stroške

obnove, nakupa strojev in drugih pripomočkov ter kasnejše vzdrževanje delavnice.

Povezovanje gospodarstva s šolstvom

Pred več kot 100 leti so rudarji pomagali postaviti idrijsko realko, danes pa je vlogo rudnika živega srebra, nekoč najuspešnejšega gospodarskega podjetja pri nas, prevzel Kolektor, je prisotnim pojasnil idrijski župan Bojan Sever. Dejal je, da smo učeča se družba, saj je znanje v vsakem izmed nas, le odkriti ga je treba. »Odšli boste v svet, ker so tam dobre možnosti, a vrnil se boste nazaj,« je župan nagovoril prisotne dijake.

Ministrica Makovec Brenčičeva, ki je po slavnosti na gimnaziji obiskala tudi Kolektor in Čipkarsko šolo Idrija, je spodbudno pozdravila idejo o povezovanju izobraževanja in lokalnega gospodarstva ter se zahvalila Kolektorju in idrijski gimnaziji za podporo tovrstnih aktivnosti sodelovanja. Meni, da je danes potrebno močno krepiti kompetence in veščine, saj tovrsten prenos znanj iz izobraževalnih institucij v gospodarstvo ne le pomaga

tež dolini, ampak je primer dobre prakse za vse. Ključna pri tem pa je podpora občinskega videnja, da je znanje vrednota. Tudi ministrstvo bo v sklopu razpisov za kohezijska sredstva ta sredstva letos namenjala predvsem za projekte tovrstnega sodelovanja.

Investicija v rast

Član uprave koncerna Kolektor Valter Leban, ki je v imenu Kolektorja podpisal pogodbo, je ob tem poudaril, da je dominantna komponenta Kolektorja gospodarska rast, za kar pa je potreben visoko usposobljen kader, ki ga trenutno primanjkuje. Zgolj teoretično znanje ne zadostuje več, praktičnega pa je premalo, kar je bil osrednji razlog, da se je Kolektor z veseljem odzval in priskočil na pomoč gimnaziji pri postavitvi učne strojne delavnice. Kolektorjeva vizija je, da Idrija postane mesto znanja. Dogodek je dokaz, da lahko lokalno gospodarstvo uspešno sodeluje s šolstvom, s projektom pa so tudi že pripravljene za prijavo na razpis za prej omenjena kohezijska sredstva.

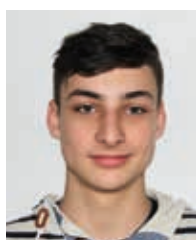
Lebanu je pritrdil tudi ravnatelj šole Borut Hvalec, ki meni, da je za kvalitetno izvajanje tehničnih programov nujno potrebna dodatna

Ivan Klenovšek,
profesor

»Smo strokovna šola, kjer je praktični del izobraževanja zelo pomemben. Sodelovanje lokalnega gospodarstva s šolo ocenjujem kot pozitivno, saj je interes gospodarstva dobiti dobro izurjen kader, podkovan tudi s praktičnim znanjem, ne zgolj s teorijo. Do sedaj je praktični pouk potekal v manjši delavnici, sedaj pa se bo delavnica površinsko in tudi po številu strojev podvojila, tako da bo pouk kvalitetnejši in več dijakov bo lahko delalo istočasno. Pričakujemo tudi povečan vpis dijakov na našo šolo; že na letošnjem informativnem dnevu smo namreč opazili večje zanimanje za tehnične poklice, k čemur je zagotovo pripomogla tudi nova strojna delavnica, ki kljub nekaterim nepredvidenim delom nastaja relativno hitro.«

Bor Šturm,
dijak 1. letnika
Strojni tehnik

»Poklic strojnega tehnika mi je blizu že od osnovne šole, ko sem na šolskem projektu ugotovil, da mi strojništvo zelo leži in prepričan sem, da je prihodnost tega poklica obetavna. Šola nam trenutno ne more nuditi veliko praktičnega pouka, a nova strojna delavnica bo to zagotovo spremenila. Imeli bomo več prostora, več možnosti za izražanje svojih idej in tudi večje stvari bomo lahko delali.«

Gaj Terpin,
dijak 4. letnika
Strojni tehnik

»Ne zdi se mi, da smo ta štiri leta imeli premalo praktičnega pouka, a ne bi se branil, če bi ga imeli več. Dijaki, ki bodo imeli novo strojno delavnico, se bodo lahko več naučili, saj bo kapaciteta sodobnejših strojev večja. Po zaključku srednje šole se nameravam zaposliti, nekoč pa imam cilj stopiti na samostojno podjetniško pot. Zanima me vse, kar zajema strojniški poklic. Devetošolcem bi priporočil vpis na strojno šolo le, če so pri tem s srcem in jih to zares zanima.«

strojna oprema, s pomočjo katere bodo dijaki dobili vsa potrebna praktična znanja in kompetence za nadaljnje delo v industriji. Ker praktičnega znanja primanjkuje, so na gimnaziji hvaležni, da jim je vodstvo koncerna Kolektor prisluhnilo in omogočilo uresničiti dolgoletno željo. Postavitev te delavnice je namreč pogoj, da bodo lahko programa strojni tehnik in mehatronik na šoli izvajali še naprej. Ravnatelj je ob tej priložnosti zbranim še obljubil, da bodo uspešno delali tudi v prihodnje.

Delavnica končana do jeseni

Rekonstrukcija stare telovadnice v učno delavnico je predvidena v treh fazah. Gradbena prenova in priprava prostora intenzivno potekata že od konca lanskega leta, sledili bosta nabava potrebnih strojev in selitev obstoječih učnih pripomočkov. Dijaki bodo s praktičnim usposabljanjem v novi učni strojni delavnici predvidoma začeli z začetkom novega šolskega leta, torej septembra letos, delavnica pa naj bi bila v celoti opremljena do prihodnjega leta. S tem se nameravajo približati šolskim tehničnim centrom po Sloveniji, lokalno gospodarstvo pa si obeta več strokovno usposobljenega kadra.

Po brezpotjih do neba

Anka Vončina

Najvišji v koncertu ... na nadmorski višini z lastno močjo, seveda.

O višinah se običajno pogovarjamo ljubitelji planinarjenja. Seveda to ni najpomembnejši dosežek, vendar je merilo, ki nekaj velja. Planinstvo je športna dejavnost, ki zajema hojo, plezanje in smučanje v gorah. Zametki take oblike udejstvovanja v »nekoristnem svetu« segajo v 18. stoletje, večji razmah pa je doživelo konec 19. stoletja. Začelo se je spogledovanje z vedno zahtevnejšimi pristopi na gore, pristopi na vrhove daljnih in višjih neevropskih gora, zimskimi vzponi, alpinizmom, alpinističnim smučanjem, jamarstvom.

... V teh letih je bilo zaradi tega in tudi zaradi nuje ohraniti gore slovenske ustanovljeno Slovensko planinsko društvo, katerega naslednik je današnja Planinska zveza Slovenije. Julius Kugy, Henrik Tuma, Piparji, Drenovci, Skalaši in še mnogi drugi so bili slovenski botri alpinizma, veje planinstva, ki ubira zahtevnejše, drznejše, nezavarovane in nezaznamovane »poti«. Danes je tudi alpinizem sestavljen iz več zvrsti. In v prid prisodobi o »najvišjih« naj navedem citat enega izmed svetovno znanih alpinistov, ki pa seveda ne izraža čutenja vseh: »V visokih gorah se zaradi bližine neba počutiš vzvišenega. Nisi bog, si pa zelo blizu.« Ta »zelo blizu« poleg psihične, tehnične in fizične pripravljenosti zahteva tudi ogromno znanja, izkušenj, poguma in posebne opreme. Alpinisti morajo biti sposobni sprejemati pravilne odločitve – prav vsak trenutek se morajo ponižno prilagajati danim razmeram, da ne prestopijo nevidne meje med življenjem in smrtjo. In kar nekaj izkušenih, nekaj takih srčnih fantov nam dela družbo v koncertu.

Miha Zupin

Miha Zupin, rojen leta 1989, je zaposlen v Kolektor Etri, kjer je konstruktor mehanskih sklopov – riše kotle za transformatorje. Je alpinistični inštruktor v AO Kranj, kjer zadnja leta aktivno pomaga pri vodenju in izobraževanju podmladka. Z alpinizmom se ukvarja od leta 2005, prej pa se je posvečal športnemu plezanju in hoji v gore, za kar ga je navdušil starejši brat. Leta 2010 se je udeležil odprave Planinske zveze Slovenije in Komisije za alpinizem v Pakistan s ciljem doseči 8080 metrov visok vrh Gasherbrum I. Želenega cilja odprava ni dosegla, saj so se morali na višini 7500 metrov zaradi slabega vremena in nevarnih snežnih razmer obrniti. Poskus prvenstvene smeri po 2000 metrov visoki jugozahodni steni Gasherbrum VI (6979 metrov nadmorske višine) se je po 50 urah plezanja brez spanca končal 400 metrov pod vrhom. Odnehati so

morali zaradi slabih snežnih razmer in utrujenosti, saj so zaradi južne strani plezali le ponoči. Leta 2014 je bil na odpravi v Indiji, v še povsem neraziskanem gorstvu Swargarohini. Tehnično ne tako zahtevna odprava pa je bila prava avantura, saj o tem delu ni bilo mogoče pridobiti informacij niti slik. Priplezali so na pet še neosvojenih vrhov, visokih do 5400 metrov, na katerih pred tem še ni stal nihče. Željo povzpeti se na 6252 metrov visok glavni vrh Swargarohini I so opustili, saj bi bil vzpon objektivno prenevaren.

Obiskal je že norveške Lofote, kjer je plezanje dopolnjeval s smučanjem, plezal je nad znanim plezalnim centrom Chamonix v Franciji, v Švici v severni steni Matterhorna, v zimskih razmerah je ponovil enega izmed zadnjih treh problemov Alp, Schmidovo smer ...

Seveda mu niso nič manj pri srcu domače gore. Primerne so za nabiranje izkušenj, kot je bilo plezanje v Direktni smeri v Špiku, kamor sta se s kolegom, prvi še dijak, drugi študent, na pot odpravila na klasičen način, kot se za »stare čase« spodobi: z vlakom do Jesenic, naprej do Martuljka pa z avtobusom. Ob 23. uri sta prispela do bivaka pod Srcem in se ob 4. uri zjutraj odpravila na turo. Računala sta na svetlobo polne lune, ki pa je bila na severni strani bolj skopa. Pod steno sta v resju spanje potegnili še do 7. ure ... Smer sta preplezala z užitkom, brez težav. Ovirali so ju le pretežki nahrbtniki, saj sta, neizkušena, s seboj tovorila veliko nepotrebnih stvari.

Danes mu veliko veselje predstavljajo alpinistična prečenja grebenov s soplezalcem, s katerim plezata že vsa alpinistična leta. Gre za sproščene ture, kjer smeha, veselja in zabave ne manjka. To naredi dolgoletno prijateljstvo in poznavanje človeka tudi v zahtevnih situacijah. S takim tovarišem, ki mu brezpogojno zaupa, se z velikim veseljem naveže na vrh. Takrat z njim deli vse trenutke, od sreče, žalosti, strahu pa do veselja, ko uspeš. Tu ni več pretvarjanja, prijateljstva se okrepijo, saj naveza pomeni »živeti eno življenje zase in za tovariša«.

Kamničan **Ladislav Kladnik** je tudi zaposlen v Kolektor Etri, in sicer kot vodja vzdrževanja in energetike. Izpit za alpinista je v matičnem odseku opravil leta 2006. V svoji alpinistični karieri je že opravil pristop

Ladislav Kladnik

na Matterhorn, Mont Blanc, Monte Roso ter veliko drugih vrhov v Alpah in opravil kar lepo število plezalnih vzponov tako pri nas kakor v tujini. Bil je že na trekingu v Peruju v pogorje Huay Huash. Zadnja leta vse več časa posveča turnemu smučanju, kajti sneg je v višje ležečih hribih celo leto.

Leta 2013 je bil v Maroku, kjer so smučali s 4167 metrov visokega vrha Toubkal v Atlasu, poleti pa so raziskovali dolino Valbona v Albaniji, kjer so splezali kar nekaj prvenstvenih smeri. Leto pred tem je bil v Kavkazu, gorstvu, ki si ga delijo Rusija, Gruzija in Azerbajdžan. Razteza se med Črnim morjem in Kaspijskim jezerom in je v geografskem smislu ločnica med Evropo in Azijo. Elbrus je najvišji vrh gorstva in hkrati Rusije in tudi dosežen cilj te uspešne odprave. Namera povzpeti se na isti vrh leta 2011 jim je padla v vodo, ker je bila zaradi terorističnih napadov več kot polovico leta zaprta cela dolina. Za tolažbo in da so izkoristili že plačane lete, so obiskali le Moskvo. Tudi leta 2015 je bil s kolegi iz alpinističnega odseka v Kavkazu, tokrat v Gruziji (po njihovo Sakartvelo), in sicer s ciljem osvojiti vrh gore Kazbeg in z vrha tudi smučati. Višina gore je odvisna od debeline snežne odeje, najdemo podatke od 5034 do 5047 metrov. Odprava je bila kljub ne preveč ugodnim vremenskim razmeram stoodstotno uspešna, saj so vsi dosegli vrh. Par udeležencev je smučalo z vrha, ostali pa 100 višinskih metrov nižje.

Njegova prva resnejša odprava pa je bila leta 2008 v Pamir. Cilj je bil osvojiti goro Khan Tengri (Kralj neba), ki leži na stičišču Kitajske, Kirgizije in Kazahstana. Kljub slabemu vremenu so dosegli 7010 metrov visok vrh. V to gorstvo se je vrnil že leta 2010, tokrat v vzhodni Pamir. Želja s smučmi doseči 7509 metrov visok Mustagh Ata in z njega tudi odsmučati se jim zaradi slabega vremena ni uresničila.

V gorovje Pamir, ki ga nekateri prištevajo že k Himalaji, čeprav leži na zahodnem bregu reke Ind, se je leta 2015 namenila tudi 12-članska slovenska odprava z dvema udeležencema iz našega koncerna. **Jaka Križanič**, rojen leta 1981, je zaposlen v Kolektor Groupu v oddelku informatike na ljubljanski lokaciji. Primarno skrbi za podporo uporabnikom podjetij na ljubljanski lokaciji, deluje pa tudi v ekipi, ki se ukvarja s podporo sharepoint storitev (intranetni portal).

Sam pravi, da bi težko izbral svoj največji dosežek, ker je alpinizem težko opazovati ali ocenjevati skozi prizmo posameznega vzpona. Pot do velikih ciljev vedno vodi preko manjših vrhov. Njegova alpinistična pot se je pričela, ko se je pred leti pridružil ljubljanskemu alpinističnemu klubu Vertikala, katerega predsednik je zadnji dve leti. Pod okriljem izvrstne alpinistične šole je v naslednjih treh letih napredoval do statusa alpinista.

Ponosen je, da je v tem času nanizal že preko 300 uspešnih alpinističnih vzponov in da je bil v zadnjih letih aktiven na vseh področjih alpinizma. Od večnih klasik kopne skale, kot je Čopov steber v Triglavski severni steni ali pa Aschenbrennerjeva v Travniku, preko zimskih vzponov (redko ponovljene Jugove grape v Triglavu, tehnično zahtevnega Črnega grabna v Storžiču, Vzhodne smeri v Mali Rinki) do plezanja po številnih zamrznjenih slapovih (Ledinski slapovi, Damoklejev meč). Z navdušenjem je plezal tudi na štiritisočake Centralnih Alp, Matterhorn, Lyskamm, prečil Mont Blanc ... Če mu je bila le dana možnost, pa se je podal tudi dlje; s smučmi na 5642 metrov visok Elbrus v Kavkazu in v lanskem letu na Pik Lenin.

Trenutno sanira poškodovano koleno, velik motiv za rehabilitacijo pa mu predstavlja Ama Dablam, čudovita gora v nepalski Himalaji, v kateri bi se, če se bodo planeti poravnali v pravi smeri, želel preizkusiti na naslednji odpravi.

Jaka Križanič

Miha Klavžar

Koncernski kolega pri odpravi v Pamir mu je bil mladi **Miha Klavžar**, rojen leta 1990, po izobrazbi magister strojništva, zaposlen na Kolektor Sikomu v Idriji, kjer skrbi za tehnično pomoč in izvaja samostojne naloge pri razvojnih projektih s področja tračnih komutatorjev in komutatorjev za bencinske črpalke. Je član Alpinističnega odseka Idrija.

Za hribe ga je navdušil oče in skupaj sta se, ko je imel 12 let, odpravila na Mont Blanc, leto kasneje pa sta bila na 4545 metrov visokem Domu, tretjem najvišjem vrhu v Alpah, ki v celoti leži v Švici, zato ga označujejo tudi kot najvišji švicarski vrh. Ko mu je bilo 15 let, sta z očetom že dokončala razširjeno Slovensko planinsko pot od Maribora do Ankarana. Alpinistični šoli se je kot tečajnik pridružil leta 2011, v letošnjem letu pa že aktivno sodeluje pri izvedbi alpinistične šole. Svet vertikale je začel odkrivati z Markom Rupnikom, s katerim sta plezala v Koglu, Šitah, Triglavski severni steni (Skalaška, Čopov steber, Bavarska, Dolga nemška) ... Že od malih nog pa ima raje zimo kot poletje, zato se je v zadnjih študijskih letih bolj posvetil turnemu smučanju. V letu 2015 je preživel več kot 60 dni na snegu, se povzpел na 12 vrhov višjih od 4000 metrov in opravil lepo število tur v naših hribih. S tako bogatimi izkušnjami je bil imenitno pripravljen na odpravo v Pamir, katere glavni cilj je bil stopiti na 7134 metrov visok Pik Lenin, ki leži na meji med današnjo Kirgizijo in Tadžikistanom.

Ne boste verjeli, prvopristopnik na Pik Lenin je bil po materi Idrijčan – znan alpinist, kartograf in zemljemerec, Ervin Schneider (1906–1987). Njegova mati Johana Schneider, rojena Zazula, se je poročila s Čehom, ki je služboval v idrijskem rudniku. Družina je kasneje živela v Hallu na Tirolskem. Leta 1928 je bil, takrat 22-letni Ervin, član prve odprave Nemško-avstrijske planinske zveze in nemških znanstvenikov v takrat popolnoma neraziskani Pamir. Vrhunec je bil prav vzpon na Pik Lenin, ki je takrat veljal za najvišji vrh Pamirja in Rusije. Sedaj vemo, da je najvišji 7495 metrov visok Ismoil Somoni (prej tudi Stalinov vrh, Vrh komunizma). 25. septembra 1928 so Schneider in

njegova kolega Eugen Allwein in Karl Wien stali na njegovem vrhu kot prvi ljudje na svetu.

Je bil drugi iz naših logov Miha Klavžar? 4. julija leta 2015 sta vrh dosegla skupaj s kolegom iz odprave, Simonom Vidmarjem. Miha je z vrha kot prvi v letu 2015 tudi odsmučal. Dan za njim je bil ob kipu Lenina na vrhu še s petimi prijatelji tudi Jaka Križanič. Uspešna odprava je bila zanju čudovito doživetje, udeleženci so si nabrali ogromno izkušenj, spoznali nove prijatelje, se skupaj z njimi veselili, si pomagali in tudi reševali iz ledeniških razpok.

Pamirsko gorstvo je pred leti obiskal tudi Leon Svetičič, rojen leta 1959, član AO Idrija, sedaj zaposlen v družbi Kolektor Ascom. Leon je bil med prvimi tečajniki v odseku organiziranih idrijskih alpinistov, ki so se na začetku sedemdesetih let zbrali pod vodstvom Staneta Murovca. Leta 1979 se je s tovarišema Petrom Poljancem in Emilom Tratnikom udeležil odprave v Pamir. To je bila prva republiška odprava v tuja gorstva, v katero so bili izbrani kar trije člani AO Idrija. Dosegli so Pik Šipka (6250 m), Pik Pariške komune (6350 m) in Pik Revolucije (6974 m). Leta 1987 je bil član samostojne idrijske odprave v Peru, kjer so se povzpeli tudi na najvišji, 6768 metrov visok Huascharan, ki je hkrati četrti najvišji vrh obeh Amerik. Leta 1988 pa je bil član odprave v ameriški Yosemite. Plezal je tudi kasneje, veliko smučal, tako alpsko kot turno, in se udeleževal v gorskem kolesarstvu. Danes pa mu nekaj poškodb, ki se naberejo z leti, ne dovoljuje več, da bi bil aktiven v tolikšni meri. Še vedno veliko planinari, tudi po zahtevnejših poteh, malček popleza, si rad nadene turne smuči, sede na kolo ...

In kdo je bil najvišje? Ob teh čudovitih zgodbah to ni pomembno. Dosežke v alpinizmu, v njegovih različnih zvrsteh, se zelo težko meri le z enim metrom. Za mnoge je pokazatelj najprestižnejše alpinistično priznanje Zlati cepin, ki je namenjen najodmevnejšemu alpinističnemu dosežku preteklega leta. Podeljuje se od leta 1992 in prejelo ga je že osem Slovencev, alpinistu Marku Prezlju bo letošnjega aprila kot edinemu zemljanu podeljen že četrtrič. Vsakdo, ki se poda v tako zahteven svet, je heroj. To je šport brez primere, pri katerem velikokrat ne smeš odnehati. Pogosto nimaš možnosti sestopiti, čeprav spoznaš, da težavnost zaradi drugačnih pogojev, kot si jih predvideval, presega tvoje zmožnosti. Preprosto je treba izplezati, za preživetje iztisniti iz sebe vse in še več. Alpinizem je zagotovo šport, pri katerem udeleženci pogosteje tipajo meje svojih sposobnosti in jih dvigujejo. Šele soočanje z robom svojih zmožnosti je resnična priložnost za samopreizkus in napredovanje. Se pa žal vsem vedno ne izide, kot se ni sodelavcu Kolektor Turboinštituta, žal pokojnemu vrhunskemu alpinistu in gorskemu reševalcu Petru Mežnarju.

Alpinizem je izjemna življenjska šola; pomembne so prave odločitve o nadaljnjem koraku v pravem trenutku. Ko se dejanje začne, veljajo le še tehnika, znanje, pogum in kanček sreče. Alpinisti so drugačni ljudje, tudi v družini, službi, med prijatelji. So odgovorni, razumni, vztrajni, neomajni in zato – učinkoviti. Alpinisti si upajo – gredo do konca – zmožni so »izplezati« – tudi v službi!

Slikovite pripovedi na slikarskem platnu

Staš Kleindienst je eden izmed tistih sodobnih umetnikov mlajše generacije, ki se mu zadnja leta vse bolj na široko odpirajo vrata prepoznavnosti tako na domači kot tudi na tuji likovni sceni. Neposredno po zaključku študija na Šoli uporabnih umetnosti Famul Stuart ter študiju na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje, kjer je leta 2007 diplomiral in dve leti kasneje tudi magistriral, je svoja dela že razstavljal v New Yorku, Istanbulu, Berlinu, Baslu, Sankt Peterburgu ...

Robert Šabec

Samo konec minulega leta so bila njegova dela na ogled na kar treh lokacijah v Ljubljani, in to v Alkatrazu na Metelkovi, v Galeriji P74 v Šiški, kakor tudi na skupinski razstavi Krize in novi začetki – umetnost v Sloveniji 2005–2015 v Muzeju za sodobno umetnost. Od sredine aprila razstavlja v Razstavišču Nikolaja Pirnata na idrijskem gradu Gewerkenegg. V kolikor pogledamo še nagrade, ki jih je že prejel za svoje dosedanje delo, je Staš Kleindienst prejemnik Prešernove študentske nagrade, kakor tudi laureat odmevne Nagrade skupine OHO, ki jo strokovna komisija podeljuje mladim vizualnim umetnicam in umetnikom do dopolnjenega 35. leta starosti.

Odločitev za študij slikarstva

Staša je vizualno izražanje zanimalo že od mladih nog. Nadvse rad je risal že kot otrok, tisti malce bolj resni poskusi pa so nastopili v srednješolskih letih, ko je na Gimnaziji Jurija Vege likovno opremljal šolski časopis. Po zaključeni srednji šoli se je vpisal na študij arhitekture v Ljubljano. Prav kmalu je spoznal, da fakulteta te vrste ni zanj in zato je študij tam tudi prav hitro zaključil. »Arhitektura je bila

zame vse preveč »inženirska«. Kmalu sem ugotovil, da tega dela v svojem življenju pač ne želim početi,« o svoji takratni odločitvi še danes rad pove Staš. Po tehtnem premisleku je svoj študij nadaljeval na Šoli uporabnih umetnosti Famul Stuart. Prav tam pa je bil že deležen okolja, ki ga je močno stimuliralo na izobraževalnem področju, posamezni profesorji pa so ga pričeli celo vzpodbujati, da bi poskusil s sprejemnimi izpiti na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje (ALUO). »Za ALUO vse do takrat nisem imel dovolj »ajc«. Bil sem namreč prepričan, da je ta študij le za tiste, ki resnično znajo risati, kot risar pa po mojem mnenju nisem nikdar bil kaj posebnega,« o svojih takratnih pomislekih odkrito pripoveduje Staš. Da pa je njegova samokritika glede risarskih sposobnosti le nekoliko pretirana, naj povemo, da je bil na Akademijo za likovno umetnost sprejet že v drugem poskusu, kar je pri večini študentov prej izjema kot pa pravilo, ob tem pa je tudi kot prejemnik Prešernove študentske nagrade študij na ALU zaključil z odliko. Pomudimo pa se še nekoliko v tretjem letniku, kajti prav ta čas je močno zaznamoval njegovo nadaljnjo umetniško pot. Takrat se

je namreč pričel izdatneje posvečati konceptualni umetnosti. Ustvarjati je pričel znotraj različnih umetniških skupin – kolektivov. Skupaj z Marino Gržinič, Sebastjanom Lebanom in Tanjo Passoni so med drugim izdajali tudi aktivistično-kritično-teoretsko-umetniški časopis Reartikulacija. Ena izmed osrednjih tematik, s katero so se znotraj omenjenega kolektiva poglobljeno ukvarjali, je bil fenomen družbeno angažirane umetnosti s poudarkom na sodobnih oblikah kolonializma. »Rad se spominjam teh let, ki so mi pustila močan pečat in katerih osnovni miselnosti ostajam na nek način zvest tudi v svojih sedanjih delih,« pripoveduje Staš.

Pomen pripovedi in zgodbe

Staš Kleindienst ni eden tistih umetnikov, ki ne želijo pripovedovati o svojih likovnih stvaritvah. Prav nasprotno. Bržkone na podoben način kot svoja notranja občutenja razgalja v svojih delih na platnu, se rade volje zaupa tudi sogovorniku. O svojih slikah meni, da niso neki estetski artefakti, ampak predvsem pripovedovanja o stvareh, ki jih raziskuje. Pravi, da gre bolj za neke vrste zgodbo, ki pa je praviloma tudi kritična. »Vseeno pa je moj cilj tudi ta, da v svojih delih ne bi izpostavljala le kritike aktualnih družbenih problemov. Ta že tako v mojih slikah ni eksplicitno prisotna, ampak je tu bolj kot neke vrste slutnja. Zgolj kritika mi enostavno ne zadošča in skušam ponujati tudi iskanje potencialnih rešitev. Tudi zato zadnja serija slik ponuja transformacijo družbene kritike v neke distopične

scenarije,« o pomenu sporočilnosti v svojih delih pove Staš. Poseben pomen pripisuje tudi svojemu vstopu nazaj v slikarstvo s pozicije konceptualne izkušnje. Tovrsten pristop po njegovem mnenju zahteva celega človeka ter ure in ure dela in študija. Staš v svojem ateljeju zato preživlja praviloma po cele dneve, manjša likovna dela pa ob večerih ustvarja doma. V prostem času se posveča študiju in proučevanju različnih teoretskih spisov. »Prav pogled «od zgoraj», kot ga recimo poznata že Bosch ali Breughel, mi je prišel nadvse prav. Gre namreč preprosto za to, da lahko na enem platnu upodobiš različne partikularnosti in jih sestaviš v neko povezano celoto. Na ta način dobim osnovni izraz neke pripovedi. Zato tudi moje slike bolj spominjajo recimo na podeželske slikarje, kot pa na dela, ki temeljijo na akademskem diskurzu,« pristavi Staš, ki v svojih delih stavi prav na omenjen narativni način

izražanja, ki so ga poznali že veliki renesančni mojstri. Njegove slike kljub navedenemu v sebi posedujejo precej več kot zgolj enoznačno ponovitev nekdanjih stvaritev, saj so ob tem tudi nadvse sodobno kritična, povedna umetniška dela, kar najbolj nazorno ponazori utemeljitev strokovne komisije ob podelitvi že uvodoma izpostavljene Nagrade skupine OHO. V obrazložitvi so med drugim zapisali, da dela Staša Kleindiensta odlikuje aktualnost, kompleksen nabor tem, ki so v sodobnem vsakdanu živo navzoče in določajo našo družbeno, politično, ekonomsko, okoljsko in še kakšno identiteto. Prav zaradi njegovega poglobljenega, domala filozofskega pristopa, bodo tovrstne karakteristike bržkone tudi v bodoče ostale sestavni element angažirane in nadvse slikovite pripovedi, ki jo skozi različne zgodbe v svojih likovnih delih pripoveduje slikar Staš Kleindienst.

Razstava Krize in novi začetki. Umetnost v Sloveniji 2005–2015, Muzej sodobne umetnosti Metelkova, Ljubljana, 2016

Priprave na Dan zdravja v polnem teku

V Zdravstvenem domu Idrija se intenzivno pripravljajo na tradicionalno prireditev Dan zdravja 2016, ki bo letos potekala v Cerknem. Še prej pa se bodo vključili tudi v aktivnosti ob svetovnem dnevu avtomobila, ki ga obeležujemo 22. aprila. Pri obeh dogodkih bo aktivno sodeloval tudi Kolektor.

Prireditev Dan zdravja poteka že nekaj let, leta 2013 so jo prvič pripravili na idrijskem Mestnem trgu. Ker je bila med obiskovalci odlično sprejeta, so se odločili, da prireditev ohranijo na istem nivoju, obseg dogajanja pa iz leta v leto širijo.

Letošnji dan zdravja bo prvič potekal v Cerknem, in sicer ob stranskem vhodu v OŠ Cerčno in tamkajšnji center šolskih in občolskih dejavnosti, ob igriščih osnovne šole. Letošnja tema projekta Dan zdravja 2016 je »Zdravje se začne že zjutraj«. Za zdravje je potrebno začeti skrbeti že v zgodnjem otroštvu, ko se že lahko začne preprečevati bolezni in navade, povezane z nezdravim življenjskim slogom. Nadaljuje se skozi mladost in zrela leta. Le s preprečevanjem slabih razvad in kakovostnim življenjem lahko doživimo zdravo starost. Vsak dan in vsako jutro.

Poleg stalnih sodelujočih partnerjev v projektu, to so OŠ Cerčno, OŠ Spodnja Idrija, OŠ Idrija, Vrtec Idrija, Idrijsko-cerkljanska razvojna agencija, koncern Kolektor, Varstveno delovni center Idrija in Gimnazija Jurija Vege Idrija, so se v izvedbo projekta letos aktivno vključili tudi Vrtec Cerčno, Občina Cerčno, Center šolskih in občolskih dejavnosti Cerčno, KUD Cerčno, Društvo prijateljev mladine Cerčno in cerkljanski taborniki.

V Cerknem bo, tokrat prvič na tej lokaciji, oživela tržnica lokalnih izdelkov in pridelkov, ki smo jo sicer vajeni na idrijskem Mestnem trgu. Na programu ostajajo meritve, ki jih izvajajo sodelavci ZD Idrija, bogat pa bo tudi kulturni program.

Poleg Dneva zdravja, ki bo tokrat v soboto, 14. maja, v Cerknem, pa se bodo v ZD Idrija vključili tudi v aktivnosti svetovnega dneva brez avtomobila, ki ga obeležujemo 22. aprila 2016. Vabimo vas, da se nam pridružite v akciji, pustite svoje jeklene konjičke doma in se na delo odpravite peš, s kolesom ali z avtobusom. Preverite, kako drugačen je lahko vaš delovni dan, če vas na poti v službo pozdravita sonce in ptičje petje, če se

naužijete svežega zraka ter pospešite svoj krvni obtok. Naredili boste nekaj dobrega za svoje zdravje in dodali svoj prispevek k čistejšemu okolju.

Akcijo podpirata tudi župan Občine Idrija Bojan Sever in župan Občine Cerčno Jurij Kavčič. Sodelavce, ki imajo to možnost, bosta namreč pozvala, da ta dan v službo pridejo brez avtomobila – peš, s kolesom ali javnim prevoznim sredstvom.

AKCIJA!

OB NAKUPU OČAL

KOREKCIJSKI OKVIR

PLAČATE SAMO

0,99 EUR

Akcija velja do odprodaje zalog in samo na označene korekcijske okvirje ob nakupu v kompletu s stekli in montažo.

Vaša očesna optika Postojna, Tržaška c. 59, 6230 Postojna, TC MERCATOR POSTOJNA, Tel.: 05/ 720 00 33, E-mail: postojna@vasaoptika.si
 Vaša očesna optika Cerknica, Cesta 4. maja 17, 1380 Cerknica, ZD CERKNICA, Tel.: 01/709 30 08, E-mail: cerknica@vasaoptika.si
 Vaša očesna optika Idrija, Gregorčičeva ulica 47, 5280 Idrija, TC MERCATOR IDRİJA, Tel.: 05/906 00 06, E-mail: idrija@vasaoptika.si

Z zdravimi lasmi v poletne dni

Kako ste zadovoljni z videzom vaše pričeske in zdravjem vaših las? Se še spomnite, koliko občudovanja ste bili deležni, ko ste nazadnje prišli od frizerja? Želeli ali ne, lasje predstavljajo tisti del naše zunanje podobe, ki ga zaznamo najprej, zato moramo zanje redno in ustrezno skrbeti. S pričesko okolici sporočamo, kdo smo, izražamo svoj stil, urejenost, drznost.

Zlato spomladansko sonce nas že privaja na težko pričakovano žgoče poletje in ni lepšega kot na vroč sončen dan čutiti piš toplega vetra laseh. Prav veter in sonce pa naše lase tudi uničujeta in izsušujeta, zato jim moramo nameniti posebno nego še pred nastopom najtoplejšega letnega časa. Za negovalne izdelke nam ni potrebno zapraviti gore premoženja, naravne maske lahko povsem enostavno namešamo kar sami.

Najboljša izbira je surovo jajce, saj vsebuje proteine in maščobe ter vlaži lasišče. Za normalne lase uporabimo celo jajce, za suhe samo rumenjaki, za mastne pa le beljak. Jajcu primešamo dve žlici olivnega olja, žlico medu in tri kapljice eteričnega olja sivke. Pripravek naneseemo na mokre lase, ki jih po 20 minutah temeljito umijemo in izperemo z mlačno vodo. Pri zadnjem izpiranju vodi dodamo jabolčni kis, ki bo poskrbel za svilnato mehke in sijoče lase. Med je odlično naravno sredstvo, ki bo suhim lasem povrnil vlago. Lahko ga uporabimo tudi samostojno, tako da ga vtremo v vlažno lasišče in pustimo učinkovati vsaj 20 minut. Za lažje vtiranje mu dodajmo žlico olivnega olja.

Sprememba klime, stres in nepravilna prehrana pa povzročajo tudi prhljaj in srbečico. Težavo rešimo z mešanico olivnega olja in limoninega soka. Limonin sok bo odstranil odmrlo kožo, olje pa bo lasišče primerno navlažilo. Masko iz lasišča po 20 minutah temeljito splaknemo, nato pa lase umijemo z naravnim šamponom.

V trendu je široka paleta barv las, a ker barvanje lase dodatno izčrpa, je pomembno izbrati kakovostno barvo in primerno skrbeti za zdravje las in lasišča, kar pa lahko prepustite tudi večim rokam frizerke, ki bo vaše lase s predhodnim striženjem lasnih konic še izdatno pripravila na moč sončnih žarkov in agresivnost morske vode. Pomembno je tudi, da zdravja naših las ne pozabimo obvarovati pred škodljivimi UV-žarki z ustreznim zaščitnim sredstvom.

Frizerski salon
Livija

Livija Erjavec s.p.

Lapajnetova 11, 5280 Idrija
T: 05 37 73 720, 041 475 435

URNIK

Ponedeljek, četrtek: 12.00–19.00

Torek: 8.00–15.00

Sreda: 8.00–13.00

Petek: 9.00–17.00

Sobota po dogovoru

Vasica Mazembe – kraj, kjer sonce sije tudi ponoči

Zgodba o prostovoljstvu v Malaviju

Mojca Zajc

Zunaj se počasi dani. Ptički veselo vadijo svojo melodijo. Njihov nabor je zelo pester, od tistih malih piskajočih glasov do močnih in dolgih žvižgov, kot bi prihajali iz piščalke. V daljavi se sliši mehko šumenje jezera Malawi. Danes ni preveč razburkano, zato bo najbrž kmalu moč slišati bobnanje in glasno prepevanje ribičev, ki se bodo v svojih značilnih ozkih čolnih, izdolbenih iz enega samega debla, vračali z nočnega lova na nadvse popularno malo ribo, imenovano usipa.

Z Majo se vsaka s svojim dnevnikom v torbi in skodelico čaja v roki odpravlja po ozki stezici, ki mimo posameznih lesenih domovanj vodi do jezera. Ko prispeva tja, se na jezerskem obrežju že tre množica ljudi, ki, nekateri z vedri, drugi s škafi, najbolj zagreti pa kar s piskri, ki bodo romali direktno na ogenj, nestrpno pričakujejo tako opevane usipe. Pogled na to množico je res pisan, ženske so v živobarvnih krilih, otroci prav tako v zelo barvitih premajhnih ali prevelikih majčkah ter kratkih hlačah ali krilcih, kupljenih na eni izmed četrtkovih tržnic v bližnjem mestecu Kande.

Ko tako srkava močan malavijski čaj in opazuje gorečo kroglo, ki se na obzorju hitro dviguje iznad jezera, pride mimo gruča nasmejanih ženic s polnimi piskri rib na glavi, ki v en glas pozdravijo v chitongi: »Mwajuka uli?« (kar v prevodu pomeni »Dobro jutro, kako si?«). Midve sva seveda pridno vadili pozdravljanje in obe v en glas odzdraviva »Ndajuka umamba kwalingwe?« (»Jaz sem dobro, kako si pa ti?«). Z njihove strani sledi »Ndajuka umamba« (»Zelo dobro«), nakar z najine strani sledi odgovor »Jewo, jewo« (v prevodu »Hvala enako«). Zlati žarki rdečega sonca so medtem že dodobra ogreli obalo jezera in prijetno

božajo najine bose noge, zakopane v zlato lesketajoči se topel pesek.

Vem, da se sliši že prav malo kičasto, ampak prav takšna so lahko jutra ob malavijskem jezeru, ki sicer razen tega, da ni slano, povsem spominja na morje – tudi po svoji velikosti, saj meri kar za dve Sloveniji.

Vendar pa niso samo jutra tista, ki ti napolnijo baterije. Vsakršno srečanje z mamo, ki z v chitengi (njihovi značilni ruti) poveznjenim otrokom na hrbtu, velikim vedrom, polnim kasawe, njihovih glavne poljščine, na glavi ter

še ravnico na rami hiti s polja domov kuhat kosilo za vsaj šest lačnih ust. Kljub utrujenosti sta njen glas in obraz vedno preplavljena s toliko sreče in veselja, da te je srečala, da te nikakor ne pustita ravnodušnega. Tvoje ustnice se tako kar avtomatsko razpotegnejo vse do ušes.

Potem so tu seveda otroci, ki v skupini pridirjajo za tabo in že od daleč vpijejo tvoje ime. Ko te dohitijo, se ti kar po trije obesijo na vsako roko in božajo tvojo svetlo polt. Prav lepo jih je videti, kako se vsi umazani in v razcapanih, že davno ponošenih oblačilih brezskrbno

podijo po plaži, ponosno pokažejo ribo ali dve in se vneto nastavljajo objektivu fotoaparata in naglas kričijo »džambula, džambula«, kar v prevodu pomeni slika, slika.

To so otroci plaže, otroci peska, ki »na srečo« ne vedo, kaj je to računalniška igrica, kaj so barbice in kaj električni avtomobilček. Njihove igrice so običajno pesek, ribe, kamenčki, travne bilke, kosi zavržene plastike in polivinila ter celo bankovec za 20 kwach (5 centov EUR). Tisti malo starejši znajo iz embalaže včasih narediti

so sicer precej glasni, z odprtimi usti v pričakovanju novega gola nemo opazovali napeto dogajanje.

Vsakršno tako odkritje kakšne nove doma izdelane preproste igrice me je tako za trenutek popeljalo nazaj v otroštvo, ki sem ga s svojimi vaškimi vrstniki prav tako večinoma preživela na prostem ob gradnji številnih hišk in domov na drevesu, pod drevesom ipd. Takrat sem se zopet zavedla, kako srečna sem, da mi je bilo dano izkusiti svet brez vsega materialnega »luksuza«, ki nas je oropal te čudovite preprostosti in nam na tako prefinjen način in zahrbtno ukradel ta čudovit občutek notranje sreče in miru.

Prav posebno doživetje so tudi večeri, ko na vasico Mazembe pade noč in so ognji pred lesenimi kolibami, na katerih si domačini pripravijo večerjo, edine svetlikajoče se lučke, ki pričarajo neko prav posebno spokojno in toplo ozračje. Prijazni domačini, ki v gručah posedajo okrog ognja, te z veseljem prijazno povabijo v svojo sredino

in z velikodušnostjo s tabo delijo svojo skromno večerjo. Tako kot že na vsakem koraku ti zopet dajo tisti prijeten topel občutek sprejetosti in veselja, da si postal eden izmed njih, pa čeprav so ti pred dobrim tednom komaj prvič stisnili roko. Ko tako sediš med njimi, imaš občutek, da te kljub vsej črni temi obseva in močno greje tisoč sonc, ki so naseljena v prav vsakem izmed njihovih src. Hm, nadvse zanimiv občutek vasice, kjer sonce sije tudi ponoči.

Hvala ti, Jana (ustanoviteljica društva Ela), hvala, vasica Mazembe, in predvsem hvala vsem otrokom ter drugim njenim sončnim prebivalcem za to lepo izkušnjo, ki ste mi jo omogočili, da sem lahko zopet našla in začutila v sebi ta notranji mir in srečo.

Več informacij o društvu Ela lahko najdete na <http://www.drustvoela.org/>, za vse, ki bi želeli kateremu izmed malavijskih sončkov podariti možnost za lepši jutri, pa še podatki za donacije www.drustvoela.org/donacije.html.

pravo mojstrovino. Na poti iz Kandeja sva tako z Majo nekega dne srečali fantka, ki je iz kartonaste embalaže, v kateri prodajajo pivo, izdelal pravi mali tovornjak z vsemi detajli, spet drugič mi je neki fantek pred objektiv ponosno nastavljal čisto pravo kolo, narejeno iz slamic in travnatih bilk, zopet z vsemi detajli, kot so pedala, veriga ipd. V sosednji vasici sva bili nekoč priča pravi nogometni tekmi, v kateri so bili igralci kar zamaški od steklenic fante ali piva, za drese pa sta iznajdljiva dečka uporabila kar liste evkaliptusa. Igre sta se lotila s takšno resnostjo, da smo tudi vsi ostali opazovalci, celo domačini, ki

Splošni podatki o Malaviju

Malavi je ena manjših držav, ki leži v južnem delu afriške celine ob jezeru Njasa. Meji na Zambijo, Mozambik in Tanzanijo. Po površini je petkrat večja od Slovenije in ima okoli 15 milijonov prebivalcev. Prestolnica države je Lilongwe, kjer živi približno pol milijona prebivalcev. Podnebje je subtropsko z deževnim (od novembra do maja) in sušnim (od maja do novembra) obdobjem. Ljudje se v glavnem preživljajo s poljedelstvom – v glavnem pridelujejo koruzo in tobak, ki sta tudi glavna izvozna pridelka. Imajo večstrankarski in demokratični sistem vladanja. Za Malavi je značilna visoka stopnja umrljivosti dojenčkov, življenjska doba ob rojstvu je ocenjena na 50,03 let. Eden največjih problemov je aids, saj je po podatkih iz leta 2007 okuženih kar 930.000 ljudi, kar predstavlja 12 % prebivalstva.

Pozor, slepi smučar!

Anja Erjavec

Sončna, a mrzla januarska sobota je bila za nekatere prav poseben dan. Da bi tudi slepi in slabovidni izkusili doživetje na snegu, jih je dobrodelni Lions klub Idrija povabil na smučišče Smučarskega centra Cerčno, kjer je zanje priredil Dan na snegu. Na povabilo se je odzvalo 7 družin oziroma 21 ljudi, od tega 3 slepi in 4 slabovidni, ter 16 prostovoljcev iz vrst članov idrijskih Lionsov, ki so skupaj z vodstvom Zavoda za slepo in slabovidno mladino Ljubljana spremljali slepe in slabovidne ter njihove družinske člane na smučišču.

Težko si je predstavljati, da bi smučali z zaprtimi očmi. Slepemu smučarju mora popolnoma zaupati videčemu spremljevalcu, da ga ta lahko vodi in usmerja. Poleg zaupanja pa je pomembna tudi komunikacija med njima. Namen takih dogodkov je predvsem širjenje vključenosti invalidov v okolje ter odprava predsodkov družbe do njih, pravi Igor Miljavec, predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica. Za vse sodelujoče je bil Dan na snegu nepozabna izkušnja, slepi in slabovidni smučarji so si prijetno utrujeni, a polni navdušenja nad novo izkušnjo zaželeli, da bi ta dogodek postal tradicionalen. Poleg smučanja, sankanja in teka na smučeh pa so bili veseli predvsem druženja.

Predsednik Lions kluba Idrija, Andrej Kren, pojasnjuje, da jim je bila pri organizaciji dogodka v veliko pomoč ravnateljica Zavoda za slepo in slabovidno mladino Ljubljana, Katjuša Koprivnikar, saj je s člani idrijskega Lions kluba predhodno delila znanje o tem, kako slepe in slabovidne pripraviti na smučanje ter kakšna je pri tem vloga spremljevalcev. Na pomoč pri pripravi dogodka so se pozitivno odzvali tudi v Hotelu Cerčno, ki upravlja s Smučarskim centrom Cerčno, saj so za manj večje smučarje pripravili ločen prostor za vadbo na vrhu smučišča, izkušenejšim smučarjem in njihovim spremljevalcem so podarili brezplačno smučarsko karto, posodili smučarsko opremo tistim, ki so jo potrebovali, in

članom vseh sedmih družin postregli brezplačno toplo malico. Zbranim udeležencem so dogodek popestrili še člani Turističnega društva Novaki, ki so jim predstavili način smučanja po starem, z novaško lok smučko.

Organizatorji – člani Lions kluba Idrija – so bili z izpeljavo prvega Dneva na snegu za slepe in slabovidne zadovoljni. Predvsem pa je pozitivno, da so se slepi in slabovidni pogumno udeležili dogodka in se poslovili bogatejši za izkušnjo, ki jim je sicer težko dostopna. Hvalevredno je bilo tudi to, da so večji smučarji in drugi sodelujoči člani idrijskega Lions kluba hrabro sodelovali, saj so se prvič preskusili v zahtevni vlogi

spremljevalcev slepih in slabovidnih smučarjev ter njihovih družinskih članov pri raznovrstnih aktivnostih na snegu.

»Zdaj je fino. Me je bilo pa malo strah, ker ne veš, ali boš zmožel. Zaenkrat sem zadovoljen. Imam dobrega spremljevalca,« je o svojem doživljanju za Radio Slovenija povedal slabovidni Franci iz Ljubljane.

Frenk, ki je pred petimi leti povsem oslepel, pri svojih smučarskih izzivih ni prav nič skromen: »Največji izziv? Da pridem na FIS progo v Kranjski Gori pa da je čisto prazna pa da grem enih 70 kilometrov na uro.«

KARATE KLUB KOLEKTOR 40 LET

40 LET KARATE KLUBA KOLEKTOR IDRIJA
15. 4. / 19:30 / MODRA DVORANA, IDRIJA

VEČER BORILNIH VEŠČIN /
BORBA LAHKO POSTANE IGRA /
NASTOP ČLANOV KARATE KLUBA KOLEKTOR / PRIKAZ
KARATEJA, TAIJQUANA, KICKBOKSA IN AKROBATIKE

EKSHIBICIJSKA TEKMA /
EKIPA KARATE KLUB KOLEKTOR PROTI EKIPI SLOVENIJE

GENERALNI POKROVITELJ:
KOLEKTOR

PREMIK
CENTER GIBALNIH KULTUR

www.karate-institute.org

Ob 40-letnici Karate kluba Kolektor Idrija

Jernej Sever

V Karate klubu Kolektor Idrija letos praznujemo 40 let dela, razvoja, poučevanja in tekmovalnih uspehov. Ob tej priložnosti bi radi izpostavili nekaj poglobitvenih poglavij iz naše preteklosti in vas povabili na ogled nastopa ob 40-letnici kluba, kjer si boste lahko ob spoznavanju prvin in ciljev borilnih veščin, ki jih bodo predstavili naši člani, ogledali tudi ekshibicijsko tekmo med najuspešnejšimi tekmovalci Karate kluba Kolektor Idrija in najboljšimi tekmovalci iz Slovenije. Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili koncernu Kolektor, ki že več kot 25 let podpira naše delo.

Zgodovinski razvoj bomo razdelili v štiri desetletja in štiri faze razvoja našega kluba ter karateja in borilnih veščin v idrijski občini in okolici.

Začetki in prvi koraki

Karate smo v Idriji prvič začeli trenirati leta 1976 pod vodstvom Bojana Severja. Naslednje leto je bil klub že uradno registriran. Glavni trener kluba v tistem času je bil Boško Zelenovič, ki je bil takrat eden najboljših učencev Takashija Tokuhise, edinega japonskega trenerja v bivši Jugoslaviji. Treningi so v tistem času poskušali slediti japonski metodologiji treniranja, ki je poleg strogega ponavljanja tehnik vsebovala tudi bosonog tek po idrijskih Rakah. Prvi športni uspehi kluba segajo že v leto 1978, v generacijo Riharda Pavšiča in Petre Kuštrin, ki sta bila najboljša slovenska tekmovalca med deklicami in dečki ter kasneje tudi med mladinci in člani. Uspehi na takratnem jugoslovanskem državnem prvenstvu so prinesli tudi sodelovanje z enim najuspešnejših jugoslovanskih trenerjev in tekmovalcev Dušanom Dačićem. Na osnovi skoraj 10-letnega sodelovanja s tem priznanim trenerjem smo v vadbo karateja začeli vnašati modernejše vadbene principe.

Postali smo tudi eden izmed prvih klubov, ki je kot dodatek k vadbi karateja uporabljal akrobatiko za razvoj splošnih gibalnih sposobnosti.

Veliki uspehi in mednarodna tekmovanja in sodelovanja

Ob osamosvojitvi Slovenije so se mnogo slovenskim tekmovalcem in športnikom odprla vrata v svet. V našem klubu se je v tistem času že oblikovala skupina mladih in perspektivnih karateistov, ki so v letih osamosvojitve ponesli slovensko in tudi idrijsko ime na najrazličnejša tekmovanja po svetu. Nastope in razvoj je v tem času začel podpirati Kolektor, ki je vse do danes ostal naš zvesti sponzor. Finančna podpora in naša odprtost do iskanja novih znanj in pristopov nam nista omogočili zgolj sodelovanja na tekmovanjih, ampak tudi kopičenje novih spoznanj s področja karateja in borilnih veščin. Pod trenerskim vodstvom Bojana Severja in Franja Horna, ki je k nam prišel s Hrvaške, se je idrijski karate klub razvil v enega najbolj uspešnih slovenskih karate klubov. Generacija, ki so jo sestavljali Ana in Jernej Sever, Miha Božič, Špela Bratuž, Anka Pelhan in Ana Mesarič ter še mnogo

drugih mladih uspešnih karateistov, je osvajala odličja na največjih svetovnih in evropskih prvenstvih. Proti koncu 90. let smo začeli intenzivno sodelovati z italijanskim trenerjem Giorgiem d'Amico in tako v naš karate začeli vnašati prvine italijanske šole karateja.

Širitev rekreativnih programov

Po letu 2000 so delo v klubu začeli prevzemati mlajši trenerji, ki so imeli mnogo tekmovalnih izkušenj in hkrati tudi stik z razvojem karateja pri nas in po svetu. Klub se je začel poleg vrhunškega športa načrtno usmerjati tudi v rekreativni šport. S tega vidika se je predvsem pri otroškem karateju začelo poudarjati gibalne in vedenjske sposobnosti, ki jih je mogoče razvijati skozi karate. Klub je začel aktivno sodelovati z Danielem Boffellijem, ustanoviteljem karate inštituta iz Benetk, ki je v karate vključil določene prvine iz kitajskih borilnih veščin, predvsem iz taijiquana. Iskali pa smo tudi korenine in razvoj karateja na Japonskem, kjer smo se tesno povezali z manjšo japonsko šolo rindo karateja in njihovim učiteljem Iriem Hirokazujem. Klub se je v tem času

Pomen znanja borilnih veščin za modernega človeka

Ker je z borilnimi veščinami povezanih mnogo napačnih interpretacij ali pa se jih včasih celo razume v kontekstu vzgoje agresije, je smiselno, da pregled dela v klubu zaključimo s kratko mislijo o pomenu kultiviranja borbenega vedenja. Ustrezno razumevanje tega vedenja nam lahko pomaga pri reševanju nekaterih najbolj perečih težav modernega sveta. Ali kakor pravi znan angleški astrofizik Stephen Hawking: »Borbena vedenje in agresivnost sta v času pračloveka imela smisel, v modernem času pa nas lahko uničita.« Po prepričanju mnogih mojstrov borilnih veščin in tudi učitelja Iria Hirokazuja borilne veščine ne učijo agresivnosti, ampak nam, ravno nasprotno, borbeno vedenje pomagajo kultivirati. V nekaterih borilnih veščinah, predvsem pa v univerzalnih principih taijiquana, velja izkušnja, da na neki točki borbeno vedenje ni več tekmovalje, ni več branjenje svojih interesov za vsako ceno, ampak je sodelovanje, učenje drug od drugega in na osnovi tega lahko tudi sledenje in zastavljanje višjih ciljev in vizij. Ali kakor pravijo klasiki taijiquana: »Borba ni omejevanje, nezadostnost, ločitev in upiranje, ampak prilepiti se, ohranjati, povezati se in slediti.« Izkušnja, ki jo učijo nekatere borilne veščine, če jih vadimo na ustrezen način, nam lahko pomaga razumeti borbeno vedenje in spremeniti nekatere naše spontane odzive, ki v času visoko tehnološke družbe morda niso več potrebni ali pa imajo drugačen učinek kot v času, ko smo se morali boriti za preživetje.

začel širiti tudi na druge kraje v naši in okoliških občinah, močne skupine za odrasle pa so se oblikovale tudi v Ljubljani. Naši tekmovalci, Patricija Horvat, Miha in Nina Troha, Armin in Erin Čoralić, Naško Janež, Nataša Trček in drugi, so ohranjali visok nivo tekmovalnega karateja in osvajali odličja doma in v tujini.

Raziskovanje bazičnih principov borilnih veščin in oblikovanje lastne šole karateja

V zadnjem obdobju smo na področju poučevanja karateja naredili največ sprememb in hkrati ohranili zelo visok tekmovalni nivo. V sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki smo začeli razvijati programe splošnega razvoja gibalnih in vedenjskih spretnosti otrok in mladostnikov, ki so vključeni v program »Zmajčkovih sposobnosti«. Na osnovi sodelovanja med Jernejem Severjem, Žigom Tršarjem in tajvanskim učiteljem wing chuna in taijiquana Zengom Xiangbojem sta ob podpori evropskih sredstev nastali dve doktorski deli, ki se ukvarjata z razumevanjem bazičnih principov borilnih veščin. Dognanja in raziskave so bili že večkrat predstavljeni na Tajvanu, ki velja za enega močnejših

centrov kitajskih borilnih veščin, sodelovali pa smo tudi pri organizaciji več konferenc na temo borilnih veščin, razumevanja gibalnih principov v borbi in funkcije in namena borbenega vedenja. Pridobljena znanja in raziskave so postali temelj za oblikovanje lastne šole karateja, ki vključuje univerzalne principe borilnih veščin. Karate, ki ga poučujemo v klubu, se je tako oblikoval v celostno psihofizično vadbo, ki nam omogoča spoznavati osnovne mehanizme našega borbenega odziva.

Naše sekcije in povezani klubi delujejo v Idriji, Spodnji Idriji, Črnem Vrhu, Cerknem, Žireh in Ljubljani. Trenutno je v programe karateja, taijiquana, kick boksa in akrobatike vključenih preko 250 aktivnih članov. Kljub širšim ciljem, ki zaznamujejo razvoj našega dela v zadnjem obdobju, tekmovalni del ostaja sestavni del celostnega programa. Klub je v letu 2015 postal najuspešnejši karate klub na državnem prvenstvu do 21 let. Naši reprezentanti Tit Primožič, Petra Zajc, Kaja Budič, Benjamin Bajuk, Tjaž Oblak in Dijana Čataković so osvojili odličja na mednarodnih tekmovanjih, svetovnem pokalu in balkanskem prvenstvu, po vidnih uvrstitvah pa so posegli tudi na uradnem evropskem in svetovnem tekmovanju.

Tek šteje za Pokal primorskih tekov

TEK V BELO

IDRIJA, 23. 4. 2016

- 14.00:** Prijave, prevzem štartnih števil
- 16.00:** Start otroškega teka (ne šteje za točke)
- 17.00:** Start Tek v Belo
- 19.00:** Razglasitev rezultatov, večerja in spremljevalni program
- 22.00:** Koncert s skupino Zmelkoov v klubu Swenak
(organizira Klub Idrijskih študentov)

Prijave:
preko spletnega obrazca, info@mcidrija.si,
sdbiba@gmail.com (otroški tek) oz. na dan dogodka
Prijavnina odrasli: 8 EUR (do 5. 4. 2016), kasneje 10 EUR
(vključena prijavnina, topel obrok in majica). **Otroci brezplačno.**

COMCOM

Računalništvo komunikacije d.o.o. IDRİJA

Svetovanje in razvoj aplikacij za informacijske sisteme SAP® z referencami največjih svetovnih podjetij.

Naj IT postane vaša konkurenčna prednost.

Trgovina in servis računalniške opreme.

Odpiralni čas: od ponedeljka do petka od 14h do 17h.

COMCOM računalništvo komunikacije d.o.o. IDRİJA, Lapajnetova 29, Idrija, T: 05 372 20 20, F: 05 372 20 20, E: pisarna@comcom.si, S: www.comcom.si

Ujemite strast z vozili Renault.

RENAULT
Passion for life

0% obrestna mera*
5 let jamstva**

* Velja ob nakupu preko Renault Financiranja. Velja za financiranje do 48 mesecev, za omejeno vrednost financiranja, odvisno od modela. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na Renault.si. ** 5 let jamstva obsega 2 leti tovarniške garancije in podaljšano jamstvo za 3., 4., in 5. leto ali 100.000 km, karkoli se zgodi prej in velja ob nakupu preko Renault Financiranja.

Poraba pri mešanem ciklu 3,3 – 5,6 l/100 km. Emisije CO₂ 85 – 127 g/km. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

Renault priporoča **elf**

renault.si

013 PSC IDRİJA, Arkova ul. 13, Idrija, tel.: 05 373 40 40

ODPRTO: PON. - PET.: 8. - 16. SOBOTA, NEDELJA IN PRAZNIKI ZAPRTO.

VULKANIZERSTVO
Bogdan Jereb s.p.

Velika izbira:
 - pnevmatik za osebna in motorna vozila
 - alu platišč

Dodatna oprema:
 - akumulatorji
 - žarnice
 - metlice

Spodnja Kanomlja 25a
 Spodnja Idrija
 041 475 372
 www.gume-buni.si

eko top

EKOLOŠKO IN GLOBINSKO ČIŠČENJE AVTOMOBILOV

GLOBINSKO ČIŠČENJE OBLAZINJENEGA POHIŠTVA

ČIŠČENJE IN NEGA USNJENEGA POHIŠTVA

GLOBINSKO ČIŠČENJE PREPROG IN TEKSTILNIH TALNIH OBLOG

041 598 380
 www.eko-top.si

BUH JOŽE s.p.
 Godovič 134, 5275 Godovič

T: 041 708 701

ROLETARSTVO

- ROLETE
- ŽALUZIJE
- TENDE
- MONTAŽA TESNIL V LESENA OKNA

ALU in PVC

- OKNA
- VRATA
- VETROLOVI
- ZASTEKLITVE BALKONOV

Info: jozek.buh@gmail.com

DO SPECIALISTA V 10 DNEH

Zavarovanje krije:

- specialistične preglede v samoplačniških ambulantah,
- ambulantno fizioterapijo in zdravila.
- diagnostične preiskave,

Preverite Olimpijsko ponudbo na www.as.si/ugodnosti, ki vam prinaša številne ugodnosti.

Poslovna enota Nova Gorica: 05 330 95 00
 Poslovalnica Idrija: 05 372 00 40

Specialisti in zdravila

www.as.si 080 11 10

- PREVOZI OSEB IN SKUPIN
- PREVOZI BLAGA
- HITRA DOSTAVA POŠILJK (Ljubljana in okolica)
- ORGANIZACIJA PREVOZOV
- RENT-A-CAR

RCT TRANS
 Partizanska 8, 5280 Idrija
 rctrans@amis.net
 www.rctrans.si

☎ 041 648 393
 ☎ 051 316 999

TK KOLEKTOR VPISUJE V ...

3. POLETNE TENIŠKE POČITNICE

Za otroke, starejše od 5 let, bomo ponovno organizirali poletne teniške počitnice, in sicer od **22. 8. 2016 do 26. 8. 2016** ter od **29. 8. 2016 do 31. 8. 2016**. Ponudili bomo pester poldnevni in celodnevni program, ki bo bogat tudi z drugimi športnimi vsebinami, učenjem angleškega jezika po metodi Helen Doron in drugimi ustvarjalnimi dejavnostmi. Natančnejše informacije v zvezi z izvedbo programov bodo podane v junjskem Komunitatorju.

BREZPLAČNE TENIŠKE URICE

Tudi letos bodo otroci, stari od 5 do 6 let, ter učenci 1. razreda OŠ vabljeni na brezplačne teniške urice, ki bodo potekale **vsak torek v maju od 16. do 17. ure**. Potrebne so predhodne prijave do **2. 5. 2016** na: info@tkkolektor.si

Tudi letos
Poletne
teniške
počitnice

10-URNI TEČAJ TENISA ZA ODRASLE IN OTROKE

Potekal bo v maju 2x tedensko po 2 uri. Termine bomo določili po željah udeležencev. Loparje zagotovimo mi.

Prijave sprejemamo do **4. 5. 2016** na: info@tkkolektor.si

Loparje za
vse aktivnosti
priskrbimo mi!

Rezervacija igrišč

Najem prostora
za piknik in
animacija otrok za
rojstnodnevne zabave

Spomladansko ličenje

Medtem ko je za zimo značilno bolj sivo-bež ličenje, kovinska senčila za oči in težja podlaga, naj bo spomladanski make-up v znamenju svežine, preprostosti in svetlih barv. Za dnevni videz bo na ustnicah dovolj le bleščilo, zvečer pa si lahko privoščite in poigrate z močnejšimi barvami. To pomlad priporočam barvo maline.

1. Pomembno je, da pred ličenjem negujete kožo z izdelki, ki vam ustrezajo – vlažilno kremo vmasirajte na očiščen obraz, da spodbudite prekrvavitve in napnete obrazne mišice.

2. Na tanko kožo okoli oči s čopičem ali prstnimi blazinicami nanesite korektor (tudi na zgornjo veko, da prekrijete razbarvanost). Nadaljujte s tekočo podlago, ki jo nanesite na obraz: na čelu od sredine na levo in desno (v smeri rasti dlačic), po nosu navzdol, okoli oči in okoli nosu ter po licih in bradi navzdol. Rob podlage zabrišete proti vratu, lahko si pomagata tudi z gobico. Podlago utrdite s tanko plastjo transparentnega pudra, predvsem na predelih, kjer se običajno svetite (T-predel).

3. Obrvi prečešite, nato pa s čopičem nanesite vaši naravni barvi prilagojeno senčilo, da jih poudarite in naredite lep lok.

4. Za oči uporabite bazo v bež barvi. Na veko nanesite senčilo v svetli toplo-rjavi barvi, na zunanje kotičke pa temno rjavo senčilo. V pregib veke zabrišete prehodno barvo (vmesno med svetlo in temno), na sredino pa svetlečo bež-rosa senčko. Ob robu trepalnic nanesite črno črtalo, ki ga čez dan lahko zabrišete s temno senčko. Na koncu uporabite vihalček trepalnic, nato nanesite maskaro.

5. Na lička nanesite rdečilo v roza barvi, ki se najbolj približa barvi vaše naravne rdečice, za ustnice pa uporabite bleščilo ali šminko, ki je le malo temnejša od naravne barve vaših ustnic.

6. Za večerno ličenje le prilagodite barve oziroma intenziteto: na očeh uporabite močnejše dimno rjave ali sive sence, ki jih zabrišete tudi ob spodnji veki ter poudarite (odebelite) črtalo na zgornji veki. Uporabite lahko umetne trepalnice. Na lička nanesite močnejše rdečilo v barvi maline, prav tako na ustnice. Pri tem pa ne pozabite na uporabo črtala, da šminka ne uide čez rob.

Končni večerni make-up

Pred ličenjem

Korektor

Podlaga

Oči in lička

Oči, lička + ustnice za dnevni make-up

Ustnice in oči za večerni make-up

 Skrivnostni Svet Lepote
www.salon-mistika.si

Vabljeni v skrivnostni svet lepote...

Lapajnetova ulica 53, Idrija; telefon: 040 59 73 72 ali 05 904 99 99

URNIK
 ponedeljek 15.00 – 19.00 // torek 9.00 – 13.00
 sreda, četrtek, petek 9.00 – 20.00 // sobota 9.00 – 13.00

BE SMART.
 Najljubši spremljevalec v sončnem in oblačnem vremenu:
 Inteligentna sončna očala s samozatemnitveno
 ColorMatic IQSun 2 tehnologijo
 See better. Look perfect

**INTELEGTNA SONČNA OČALA -
 NAJLJUBŠI SPREMLJEVALEC OB
 VSAKI PRILUŽNOSI.**

Če se sproščate v senci na kavi, se ukvarjate s športom v naravi ali pa vozite avto - inteligentna sončna očala Rodenstock vam zagotavljajo privlačen izgled in popoln vid v kombinaciji z idealno zaščito pred soncem.

- 1 Trenodvski izgled za prosti čas!
- 2 Idealne za vožnjo!
- 3 Optimalne za športne aktivnosti!

OPTIKA IGOR VOGIČ s.p., Prelovčeva ulica 1, 5280 Idrija
 telefon: 05/37 22 996, e-mail: optika.vogric@siol.net, www.optika-vogric.si
 Urnik: pon. - pet. 8:30 - 12:00 in 15:00 - 18:00, sob. 8:30 - 12:00

česna optika **vogrič**

Kateri stanovanjski tip ste?

V GNEZDU „Prebivalci gnezda“ potrebujejo varnost. Radi imajo majhne prostore in svoje stanovanje opremijo do zadnjega kotička. Pri izbiri pohištva je odločilna tradicija. Prisotnih je veliko okrasnih blazin. Prebivalec gnezda je ljubitelj narave. Naravne barve so prisotne tudi pri blagu, tapetah in preprogah.

V GRADU „Grajski prebivalci“ veliko dajo na mogočen vtis, želijo pokazati, da živijo po modi. Radi imajo velike sobe, veliko svetlobe, velika okna, proste stene in odprte prehode med prostori. Pogosto menjujejo opremo. Najraje imajo močne barve in nenavadna nasprotja. Všeč jim je blišč. Tudi zavese in druga tekstilna dekoracija so iz bleščečih, kontrastnih in dragih materialov.

V ZATOČIŠČU „Prebivalci zatočišča“ so izraziti individualisti in perfekcionisti. Idealna zatočišča so podstrešna stanovanja, kjer je vsaka podrobnost skladna in skrbno načrtovana. Radi imajo praktično večnamensko pohištvo. Pogosto sežejo po avantgardni obliki, ki se pozneje izkaže za moderno klasiko. Prevladujejo hladne mat barve in odtenki sive.

Obiščite nas v ponedeljek in sredo med 12. in 18. uro ter v torek, četrtek in petek med 9. in 16. uro!

Slovenska c. 17, Spodnja Idrija

GSM: 041 989 398

TEL/FAX: 05/3776 006

<http://ambient-dekor.si/>

bojana.leskovec@gmail.com

HOTEL JOŽEF

Napovednik koncertnih dogodkov v hotelu Jožef

Pesmi Frana Milčinskega - Ježka in slovenske zimzelene skladbe

Aleš Hadalin

21. aprila 2016, ob 20:00

Vokalist Aleš Hadalin in pianist Joži Šalej sodelujeta že od leta 1998. Njun repertoar, ki sta ga preigravala na različnih koncertih Slovenije, obsega slovenske in jugoslovanske popevke ter jazz standarde. Čeprav zadnja leta skupaj nista veliko nastopala (Aleš se posveča vokalnim projektom s slovensko ljudsko tematiko, Joži pa sodeluje v različnih glasbeno-gledaliških projektih), se še vedno rada odzoveta tovrstnim povabilom.

Spomladanski koncert

Marko Hatlak & KAPOBANDA

19. maj 2016, ob 20:00

Skupino Kapobanda je konec 2013 ustanovil Marko Hatlak skupaj z Goranom Bojčevskim, Miho Megličem in Rokom Hozjanom. Večinoma prekaljeni v Terrafolku in tudi uveljavljeni solisti, ti štirje glasbeniki prinesejo na oder najboljše od balkanskega temperamenta, ciganskih, irskih ljudskih pesmi ter klasike. Člani zasedbe Kapobanda ustvarjajo nepredvidljivo čustveno atmosfero balkanskih napevov. Preizkušajo hitrost svojih prstov ter meje svojih instrumentov skozi preplet solističnih melodij. Poslušalci nikakor ne ostanejo ravnodušni ob zvokih harmonike in glasu, klarineta, kitare in kontrabasa.

Rezervacije vstopnic sprejemamo na:

tel. št.: **08 20 04 250** ali preko e-pošte: info@hotel-jozef.si. Število prostih mest je omejeno.

Izdelava ter dobava vseh vrst kovinskih izdelkov, striženje ter krivljenje pločevine

Navadna, inox ter alu pohodna pločevina na zalogi

Dobavljive tudi ekspanzirane, perforirane ter ostale barvne pločevine

Barvanje, lakiranje

Izdelava regalnih sistemov za velike obremenitve s 100 % izvlekom, obremenitev do 2500 kg na polico

Prihranek prostora do 50 %

Prihranek časa do 80 %

Trajnost ter varnost

Triglavška 30, Idrija

GSM: 031 724 333

selak.dejan@siol.net

www.regalni-sistemi.si

ASTECH

Družba Astech je vodilno podjetje v Sloveniji na področju servisiranja in vzdrževanja klimatsko-prezračevalnih sistemov.

ASTECH d.o.o.
Obrtna cona Logatec 6a
1370 Logatec

T > 01 750 85 00
F > 01 750 85 05
E > astech@astech.si

24/7 ASISTENCA

www.astech.si

INDUSTRIJSKA, GARAŽNA, POŽARNA IN ŽRAKOTESNA VRATA

BLT d.o.o. Idrija, Ulica Sv. Barbare 6, 5280 Idrija

telefon: 05 37 43 660, e-naslov: blt@blt.si

www.blt.si

AKCIJA

garažna sekcijska vrata

775€

vrata, pogon, 2x daljinec, montaža, vključen 9,5% ddv

Barva: bela, rjava, antracit

Dimenzije: 2375x2000, 2375x2150, 2375x2250,
2500x2000, 2500x2150, 2500x2250,
2750x2000, 2750x2150, 2750x2250

Motiv: M-line, Wood grain

*Ob doplačilu možnost prilagoditve širine vrat. Barva zlati hrast 815€ (vrata, pogon, 2x daljinec, montaža, vključen 9,5% DDV). Akcija traja do konca junija 2016.

20 let tradicije in zaupanja...

Simbolična slika.

**EVT
SISTEMI** d. o. o.

Ekologija, Varnost, Trgovina

Pestra ponudba maziv in masti za:

- Industrijo
- Tovarna vozila
- Gradbeno in kmetijsko
- Mehanizacijo

AKCIJA!!!

**OLJE HEXOL TURBODIESEL
15W40 10 L**

26,99 €

**HIDRAVLIČNO OLJE HEXOL
AW-EP HLP 46 10 L**

19,49 €

Vabljeni vsak delovnik med **7:00 in 15:00**,
Trgovina **EVT**, Arkova 11, Idrija. Telefon: **05 37 74 840**

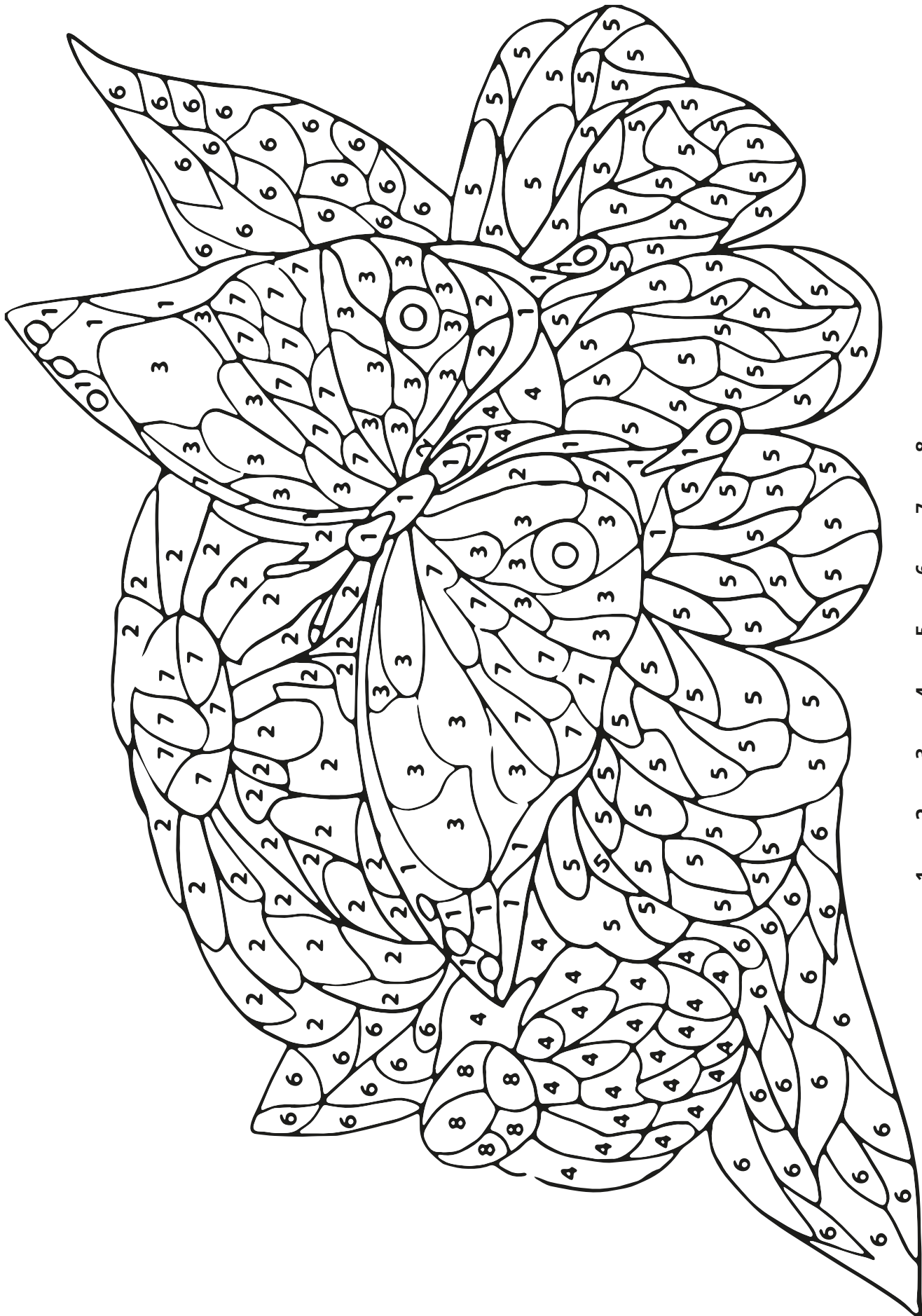

e-trgovina

<http://trgovina.evt.si>

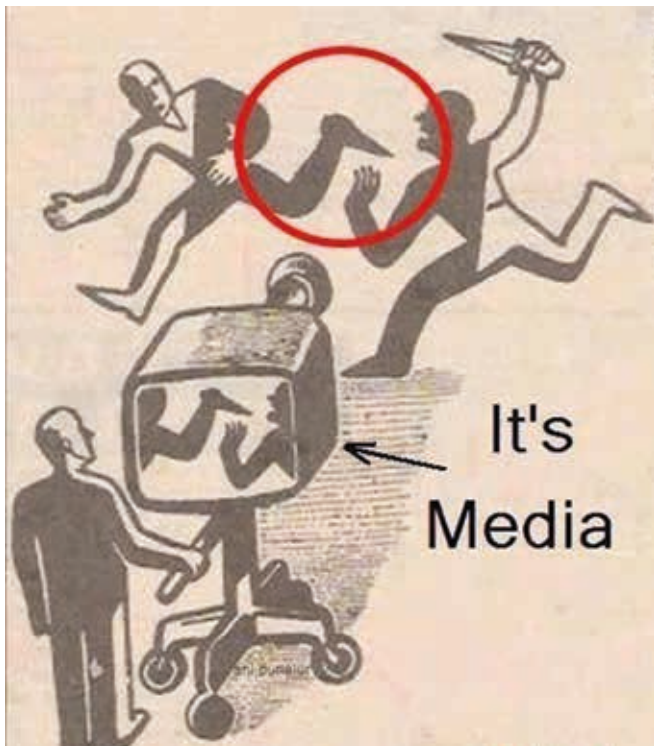

Včeraj na avtobusu
odprem čokolado in celo pojem.
Gospa nasproti mene:
*“Toliko čokolade škoduje,
se boste zredili!”*
Ker ne znam biti tiho,
ji odgovorim:
“Moja babica je živelá 99 let...”
“Ker je jedla čokolado??”
“Ne, ker se je brigala zase!!”

VB
klub vražjih babnic

**DA BI IZVEDEL KAJ VEČ O NJIHOVI KULTURI,
SEM JIM POSTAVIL NEKAJ VPRAŠANJ.
NATO ME JE NATAKAR OPOZORIL,
DA SO TO NAVADNI SENČNIKI...**

»Pomanjkanje cunj te **Persil**,

da **Dashi** cunje prat, pa tud,

če nisi **Penwoll** .«

BRUS TRANSPORT

BRUS d.o.o., Godovič 154, 5275 Godovič
Tel.: (05) 37 25 200, Fax: (05) 37 25 201
E-mail: info@brus.si, URL: www.brus.si

SCANIA

